

ZÁPAS O DUŠI 94

Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!

ŘÍJEN 2007

*Sola Scriptura - Jedině Písmo
Solus Christus - Jedině Kristus*

*Sola Gratia - Jedině Milostí
Sola Fide - Jedině Vírou*

Soli Deo Gloria - Jedině Bohu Sláva

OBSAH

Bláznovství kříže	1
Jaký obsah má naše (evangelikální) víra?	5
Chaos v církvi	10
Posúdenie výrokov	11
Vyšli z nás, ale nebyli z nás	13
Potřebuji pro svoji víru církev?	15
Proč právě ukřižování?	17
Lepší naděje	20
Věčný kněz podle Melchisedechova řádu	26
Ekuména - nekonvenční pohled	32
Odloučené církve a společnosti	35
Jediná skutečná	36
Tridentský koncil v češtině	37
Prvenství v pověřivosti	40
Mezi Biblií a medicínou	41
Lék na strach ze smrti	41
Přežít svou smrt	47
Rubrika čtenářů	49
Naším čtenářům	51

BLÁZNOVSTVÍ KŘÍŽE

- ♦ *Nebo když v moudrosti Boží svět nepoznal skrze moudrost Boha, zalíbilo se Bohu skrze bláznové kázání spasiti věřící, poněvadž i Židé zázraků žádají, i Řekové hledají moudrosti. Myť pak kážeme Krista ukřižovaného, Židům zajisté pohoršení, a Řekům bláznovství, Ale povoláním, i Židům i Řekům, Krista, Boží moc a Boží moudrost. Nebo to bláznovství Boží jest moudřejší nežli lidé a mdloba Boží jest silnější než lidé.
(1 Korintským 1:21-25)*

Než se budeme zabývat přímo Pavlovým textem, naskicujme si nejdřív, pokud jde o situaci náboženskou, co hýbe naší současností. Šlágrm doby se stává setkávání světových náboženství, tedy především křesťanství, židovství, islámu a buddhismu. Konají se zasvěcené diskuse intelektuálů všech těchto duchovních zázemí, ale je známo i prolínání, soupeření, avšak někdy i spolupráce řadových příslušníků těchto náboženských vyznání.

My, kteří patříme k evropským křesťanským církvím, v nichž usilování o pravou víru, o čistotu učení, o co možná nejživější a nejpravdivější poměr k Ježíši Kristu, bylo vždy spjato s jistým druhem sebevymezení a oddělení od ostatního světa, se nyní lekáme úkazů úplně opačných, kdy mnoho lidí, a právě těch nábožensky hloubavých, se odvrací od závazků jakékoli jmeno-

<http://www.reformace.cz> nebo <http://www.hcjb.cz>

2 ZÁPAS O DUŠI

vité křesťanské konfese a vplývá všemi silami své duše do nepřeborného množství spirituálních možností, jak se potkat s hlubinou bytí a základem vlastní bytosti, ale sotva s osobním Bohem bible a s výlučným nárokem Ježíše Krista.

Pokud nás i právem trápí toto značně rozšířené odpadnutí právě že lidí religiózních od křesťanství, pojímaného jako víra v radikálním, vůči přirozenému náboženství kritickém smyslu, jsme tísněni hned z druhé strany mnohými vinami svých historických církví, kvůli jejichž nepoctivosti se Kristův nárok na člověka mnoha lidem dnes jeví jen jako přežilé poručníkování podivně zastaralé instituce. Na jedné straně tedy spousta našich bližních se má za věřící jen proto, že tak či onak si libuje v tajemných skutečnostech, na druhé straně jiné množství našich bližních, patrně stále ještě v převaze proti onomu prvnímu, se má za ateisty jen proto, že fasádu církve, její panský lesk, její zpronevěru a následný pád do komičnosti má za skutečnou tvář křesťanské víry.

Proto se křesťanství, přinejmenším ve své veřejné, reprezentativní podobě, a to především na našem vyčerpaném kontinentě, nad svými specifickými ústředními tématy, která je kdysi od všeho ostatního odlišovala, stále více rdí jako nějaký' málo vítaný host ve vysoké společnosti, na němž je dosud vidět, že se nenaučil dobrým způsobům. A stále častěji slyšíme z vlastních řad asi tohle: jen nikomu, prosím vás, nic nevnucovat, jen nemít, chraňbůh, žádnou další ideologii, každá misie je vlastně zakuklené násilí, jděme tedy raději do sebe, hledejme cestu ke skutečné dnešní lidskosti, k interreligioznímu a multikulturnímu soužití hodnému doby postmoderní, nechtějme zanášet euroamerický způsob života do celého světa, učme se s pokorou třeba právě od Indiánů, jsou to naši nezkažení bratři, zato my křesťané jsme zavinili devastaci přírody, dekadentní rozpolcenost duše, etickou neupřímnost, sexu-

ální pokrytectví, přikrývali vůli k vládnutí pláštíkem vznešené metafyziky a podobně ...

Takovéto nářky více či méně artikulované lze dnes všude po církvi slyšet, a zvláště v její intelektuální vrstvě. A nebylo by ovšem nic špatného na sebekritice, kdyby se nemíjela s jádrem věci, kdyby byla opravdovým pokáním a bezvýhradným ztroskotáním před nárokem Boží vůle, ale tak, jak se to děje, se obyčejně vylévá s vaničkou dítě, bourá se sekernicky metafyzika i pravověří, aniž se obvykle došlo k tomu, co je původně inspirovalo; a po určitém mezidobí, kdy se věřilo, že moderní poosvěcenský člověk je v jádře bytost ateistická, kterou není radno dráždit demony, anděly, zázraky, vizemi a vůbec skutečnostmi nezměřitelnými a nedokazatelnými, šíří se nyní naopak hypotéza člověku vrozené všeobecné náboženskosti, jen na ni správně udeřit, jen ji vybavit, což by podle téhož pojetí mohlo mít i kýžené praktické důsledky, ujednotíme-li se totiž napříč partikulárním kulturám různých oblastí světa spolu se sdílenými náboženskými konstantami i na etice – alespoň na takzvaném etickém minimu, abychom se křesťan nekřesťan, muslim nemuslim, hinduista nehinduista a další jednou vzájemně prostě nepovraždili. Vzniká tak orchestr jakéhosi nadnáboženství, v němž křesťanství hraje jen jedny housle, a jistěže ne první, protože každý v tom ansámblu musí přinejmenším předstírat, že mu o žádné prvenství, o žádný nárok, žádnou vážnost a žádnou pravdu nejde – vždyť co by tomu řekly ony dvě soudobé nejmocnější bohyně: Tolerance a Pluralita?

Do této povšechné naší situace Pavlovo tvrdé jednoznačné slovo, že ve svém korintském sboru, zmítaném právě těžkými sváry, nechce znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného, působí jako blesk z čistého nebe. Mesiáš právě v Ukřižovaném: tedy Hospodinův vrcholný zplnomocněnec, jeho vý-

ZÁPAS O DUŠI 3

nosná reprezentace, jeho – abychom to tak řekli – pravá ruka právě v tom nejvíce potupeném popravenci: to věru není snadné přijmout, a rozhodně nejen pro Židy. A že by v této pobuřující absurditě tkvěl navíc zvláštní záměr sdělit ostatním lidem cosi podstatného až ze samotného srdce věčnosti, tedy něco, co je ještě dál za filosofií, za posledními mezemi našeho tázání, to vskutku se nejeví než jako smyslu zbavené tvrzení, a to jistě nejen helénskému nebo helenizujícímu duchu takzvané bílé civilizace.

Když sami sebe poměříme apoštolským metrem, pak v situaci, v jaké se nacházíme i dnes už svou výchovou, a může to být výchova i takzvaně křesťanská, shledáme v sobě bez větších obtíží brzy to obojí. To, co je ve smyslu přečteného textu typicky židovské, i zase typicky řecké. Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost. Zvěstování ukřižovaného Krista je k tomu obojímu, a tedy i k našim kulturně civilizačním konstantám v příkrém protikladu.

Podle podání Markova, které Pavel v nezapsané ještě podobě patrně znal a na něž asi naráží oním výrokem o hledání zázračných znamení, jsou v pašijním příběhu židovští intelektuálové a klerikové hluboce zklamáni, že Ježíš z kříže nesestoupí, že neudělá zásadní sebezáchovný zázrak, že si prostě nepomůže. V tomto zklamání tkví onen kámen úrazu, ono pohoršení nad tímto z hlediska židovského jen jakoby králem, jen jakoby Mesiášem. Ne, tohle nemůže podle jejich mínění být nápravce všech věcí, onen izaiášovský Kníže pokoje, onen Boží Pomazaný z Žalmu druhého, ten vyvolený nejvyššího stupně. Pozorovatelům pod popravicím dřevem prokletí to všechno připadá jako příliš kruté zahrávání s nejvyššími hodnotami, s posledními nadějemi. Jiným spomáhal, nepopíratelné, vypadalo to, že Bůh byl s ním, že byl v tom ve všem Bůh i s námi, ten, jenž tu visí, byl přece synem našeho

lidu izraelského, patřil k našemu výkvětu, jen jeho jistý extremismus a řada dalších faktorů ho dovedly do těchto nešťastných konců – ale ještě má šanci, totiž měl ji, avšak vyšší moc ho opustila, nikdy při něm patrně ani nebyla, šeredně jsme se v něm zmýlili. Bůh s ním nebyl, opustil ho, a právě to umírající teď potvrdil výkřikem, ale možná, že přece jen – přece ... snad Eliáš volá, snad snese ho svou mocí z kříže, ale vidíte, zase nic, nikdy nic, nebyl s ním, jenomže pak ani s námi, ani Eliáš, ani Bůh, i spravedlivý tedy hyne stejně jako blázen, ba mnohem hůře, mnohem šíleněji, v samotě pod klatbou, v nekonečné vzdálenosti od slávy, od nebe, od zářící tváře Páně ... Snad takhle či podobně si smíme představit zoufalství pozorovatelů pod křížem. V jistém smyslu je to snad zápas o víru, i když nešťastný. Známe to sami velmi dobře. Svět je plný zločinů. Bezpráví jen kvete. Náprava nepřichází. Bože, o němž jsme se někteří ještě učili v katechismu, že jsi všemohoucí, kde jsi, proč nezasáhneš, proč se neprojevíš. Pavel, míř-li opravdu na situaci z markovských pašijí, tedy Židům nepodkládá, že by se bavili nějakým eskamotérstvím, magickými hříčkami, snobským esoterismem a podobně. Hledají naopak znamení vážná, přesvědčivé projevy Boží moci, Boží spravedlnosti. Boží vůle. Nicméně kříž jim ta znamení zastírá jakoby jejich pravý protiklad.

A z druhé strany ani nad řeckou moudrostí, nad všeobecným lidským sklonem a leckdy značným nadáním pronikat skladbou kosmu, tajemstvím hmoty i hlubinou duše, ba i samotnou stavbou forem, jimiž tyto věci vyjadřujeme v jazyce, obrazu, symbolu, nemáme právo v pouhé slepotě ignorantů jen tak mávnout rukou. Ani Pavel přece netvrdí: jsou to šarlatáni, mlukkové, nicotní hříčkaři, i pro něho jsou to učenici, znalci, disputátoři, tedy vesměs úctyhodné profese. Ale jejich tragédií je, a je to ovšem i tragédie onoho řectví

4 ZÁPAS O DUŠI

v nás, že v celém tom souhrnu složitě strukturovaného poznání nepoznáváme přesto Boha v jeho vlastní, vůči nám jinorodé moudrosti – a také ovšem ne Pavel, nýbrž tento skrytý a jinaký Bůh sám proměňuje naše nesmírné úsilí ve smutný vtip. A je to právě Bůh, kdo provádí samé šokující věci: vyvoluje, co je neurozené, co nemá slibný gen, vyvoluje dokonce nejsoucí, aby to, co je, obrátil v nic – A aby se před jeho obličejem nechlubilo žádné tělo, žádná tréninkem nabytá zdatnost a všemi uznávaná, ba svatořečená prospěšnost a záslužnost, potvrzuje svou svatou přítomnost a trůn své skryté, jinorodé moudrosti ne na stupních vítězů, ne při oslavných jubileích a v triumfálních průvodech, ale na kříži svého Syna, při něm a s ním, a také při všech těch, které skrze něho vyvolil a přitáhl bez všech očekávaných předpokladů, bez náboženského a kulturního drilu, bez kněžské a diplomatické pohlednosti, tedy bez všeho, na čem si svět tak zakládá.

Tak málo chápeme Boha, tak velmi nám uniká do abstrakce, marných sprádaní a spekulací, protože tak málo se zatěžujeme jeho pohoršením a jeho bláznovstvím. Kříž Kristův prostě mjíjíme sebezáchovným obloukem. Někdy dokonce i velmi zákeřným náboženským manévrem té zvláštní estetizace kříže v ritu, nebo zas převedením kříže na pouhou funkci mystiky, docela dobře možné i bez kříže nebo jindy na ostentativní symbol výkonu askeze, která přísně vzata, se právě tak dobře obejde bez kříže skutečně Kristova. Kéž bychom se tolik nelekali své nedostatečné duchovnosti, ale raději toho, co podle apoštola Pavla kříž Kristův skutečně nese: být celému světu, a to nejen povrchně pragmatickému, ale i všelijak hluboce duchovnímu, mysticky kontemplativnímu, proféticky vizionářskému a podobně, nic než nulou. Už dokonce snad ani pro smích ne. I to by pozvedalo k významu, I to by ještě lahodilo. Kéž bychom se lekali i nelekali:

lekali, že právě toto dosud neumíme, a nelekali, když se nám to konečně přihodí. Vždyť mohl by nám být Kristus podle dlouholeté zkušenosti Pavlovy právě tehdy živou Boží mocí, tou silou nevývratnou, tou pravou dynamis a také tou radostnou, ba veselou moudrostí, kterou podle Lukáše Otec nebeský, nad čímž i Ježíš sám jásá, skrývá před moudrymi a rozumnými, a zjevuje ji dětem. A mohl by nám Kristus být k tomu ještě i spravedlností, posvěcením a vykopením. Tedy k tomu podvrácení všech hodnot, na nich: si svět zakládá, přece jen bohatstvím jiných hodnot, které z Ježíše Krista vycházejí, tedy něčím, čím se smíme, ano máme chlubit, být na to hrdi, tak jako Izrael se směl a měl chlubit ne svou moudrostí a udatností, kterou měly i jiné národy, ale jediné v Hospodinu.

Dopřej nám tentýž Hospodin, abychom našli v evangeliu, a to znamená nevyhnutelně v kříži Kristově, tedy v troskotání své dědičné, osudně vžitě pýchy, základ a důvod své chlouby; abychom se styděli za všechny své hříchy a zrady, ale nikoli za Syna člověka a rovněž ne za jeho bratry nejmenší, za všechny lidi, na něž úspěšný, takzvaně rozumný svět všech možných prestiží shlíží s despektem, a zasévá tak zrno šikany, útlaku a možná i příštího vyhlazování; abychom stručně řečeno vyznávali ono bláznovství Boží a umkli v údivu víc než zbožném nad tím, že vyvoluje nicotnost, že z nicoty tvoří, že skrze kříž vítězí. Ale skrze kříž takový – a třes se, církvi zpanštělá, ve stát vklíněná – který jiným z výše svého pánství neukládá, ale sám od země, z dlažby, bídy a pekla na svá bedra zvedá, za chudé a s chudými nese.

Zkusme jednou ten za věky civilizace začního rozvoje zakořeněný obdiv, který už úplně podvědomě chováme ke všem formám rozumnosti, výkonu a hladkého fungování přeorientovat doopravdy k největšímu rušiteli spokojeného člověka: k Bohu samému. A shlédáme, že ta slabost Boží v Kristu Ježí-

ši je nám najednou silou, již je nám umožněno se přenést přes svou spokojenost, ale i přes své zoufalství v něco naprosto nevypravitelného: v život skutečně Boží, v Boží nevyzpytnou a poslední spravedlnost, v život nevyčerpatelný a neskončený za tímto životem i za touto smrtí, v život věčný.

– Pavel Rejchrt –

Dvanáct kázání, Stefanos

JAKÝ OBSAH MÁ NAŠE (evangelikální) VÍRA?

Před nějakým časem se mi prostřednictvím bratra H. Š. dostal do rukou článek, který vyšel v lednu 2007 v časopise Ethos. Nesl název „Když víra ztratí barvu“. Honza jej přinesl na staršovstvo a rozdál kopie přítomným bratřím starším s tím, že obsah tohoto článku dobře odráží jeho vlastní otázky spojené s tím, kam se jako jednotlivci i sbor duchovně ubíráme. Požádal nás, abychom se nad jeho obsahem jako starší sboru zamysleli a abychom zvážili, nakolik je jeho poselství aktuální také pro náš sbor a co z toho pro nás, tj. členy a návštěvníky sboru, vyplývá. Domnívám se, že podobnou inventuru bychom si jako jednotlivci i jako sborové obecně měli čas od času ve svém duchovním životě udělat.

Článek Christopa Maase, o kterém jsem se zmínil, nastiňuje několik rovin, ve kterých, jak se zdá, dochází v životě mnoha nás, evangelikálních křesťanů, pod tlakem nové doby k posunu duchovních hodnot, nebo, chcete-li, k postupné záměně či zvětrávání duchovního obsahu života víry. Fenomén, se kterým posun hodnot souvisí nejviditelněji, nazývá Christoph Maas funkcionalismus. Projevy funkcionalismu jsou podle mého mínění symptomem úpadku církve a v naší denominaci se jeho zárodky objevovaly již v dobách komunismu. Podstatou funkcionalismu je udržet církev ve stávajícím chodu bez

ohledu na to, zda zachovávání jejich ustálených funkcí odpovídá jejím možnostem a duchovním potřebám. Funkcionalismus se příliš nezaměstnává hledáním Boží vůle, otázkou vedení Duchem svatým, neboť Boží vůle se jeho protagonistům jeví jako zřejmá – je třeba zajistit chod všech existujících církevních, resp. sborových struktur. Hlavní věcí je, aby vše dobře fungovalo. Jedním z hlavních dogmat je představa, že církev musí mít svůj stánek, tj. modlitebnu, a musí naplňovat potřeby všech svých členů napříč generacemi. Kromě kazatelské služby, která z velké části zajišťuje chod nedělních shromáždění, se jedná o potřebu zajištění chodu besídky, dorostu, mládeže, mladých rodin, setkání pro „singles“, tedy nezadané, setkání žen, setkání mužů, setkání střední generace, setkávání seniorů, setkávání na hodinách biblického studia v týdnu, zajištění služby chválicích skupinek, zajištění chodu domácích skupinek biblického studia, a tak dále, a tak dále. V mnoha sborech jsou tyto činnosti ještě rozšířeny o další, samy o sobě přínosné a povznášející činnosti, jakými je např. sborový zpěv, příprava dramatizací příběhu Vánoc či Velikonoc, do kterých se často zapojí velká část sborového občerství. Jakkoliv jsou jednotlivě všechny tyto činnosti vítané a žádoucí, stane-li se jejich naplnění cílem a nikoliv jedním z prostředků života církve sloužících jejímu růstu na duchovní a potažmo i misijní rovině, stávají se po čase břemenem, které stravuje veškerý duchovní potenciál církve nebo sboru, který by bylo možné využít k naplnění jejího původního poslání – vydávání svědectví o Ježíši Kristu tomuto světu. Symptomem funkcionalismu je proto často fenomén „obrácení církve do sebe“, kdy společenství slouží svým vlastním cílům, svým záměrům a plánům, a čím více se tak děje, tím méně je daný sbor nebo i církev k dispozici Bohu k naplňování Jeho záměrů, které s tímto světem má.

6 ZÁPAS O DUŠI

Pro mnohé současné evangelikální církve je charakteristické zaměření na úspěch, které je podle Christopa Maase jedním ze symptomů funkcionalismu. Tlak na dosažení úspěchu, který existuje v sekulární společnosti, se přenáší do církvi, které navzájem soutěží, která z nich bude mít nejkrásnější modlitebnu, nejrozvinutější duchovní práci, nejpočetnější obecenství, největší příjmy z desátků atd. Častým jevem je však v těchto sborech tzv. „syndrom vyhoření“, kterému se nevyhnou mnozí kazatelé, starší a další pracovníci v církvi. Konkurence v tomto smyslu je uvnitř Kristovy církve v mnohém velice nezdravá, neboť podiváme-li se na Kristův život s učedníky, cítíme jasný kontrast mezi Jeho cíli a postoji a dnešním způsobem života církve. Církve se dnes mnohdy zaměřuje na vnější, kvantitativní ukazatele, jejichž naplnění by mělo být spíše nevyhnutelným důsledkem a projevem zdravého vnitřního duchovního života a zápasu, nikoliv cílem a naplněním. Církve nepotřebuje „stavební probuzení“, nepotřebuje vykazovat své úspěchy kvantitativně řečí počtu členů, vybraných příspěvků. V tom netkví úspěch církve v tomto světě. Jak si ale ceníme jednoho obráceného člověka, jak si ceníme možnosti oslovit nevěřící poselstvím evangelia? Jak si ceníme možnosti poskytnout mladým lidem v našem sboru alternativu k životnímu stylu, který prázdnotu v duši přebíjí drogami, alkoholem a sexem? Christoph Maas říká, že kazatelé a sboroví pracovníci se na seminářích učí, jak zajistit (kvantitativní) sborový růst, a přitom zanedbávají svůj vlastní osobní vztah s Ježíšem a domnívají se, že žijí jako Ježíš. Ve skutečnosti jim jde o uznání. Na církevních konferencích se pak dávají k dobru příběhy o úspěších jednotlivých sborů. Kazatelé „úspěšných“ sborů bývají vyhledávanými řečníky, aby se ostatní mohli poučit z jejich příkladu a zkusit to také u sebe. Kolik pozvání ale dostanou řečníci ze sborů,

kteří z pohledu čísel nerostou, a přitom řada z nich by mohla vyprávět o tom, co znamená vytrvat ve víře navzdory bojům, krizím a vnějším překážkám v situacích, kdy se vše „staví proti vám“? Zaměření na úspěch podle světských kritérií je pro církve velice nebezpečné. Zaměření na úspěch se nicméně mnohým nebude samo o sobě zdát až tak špatné, a v jistém smyslu by se s takovým názorem dalo i souhlasit. V Písmu ale nalezneme v tomto ohledu mnohá varování, např. to, jak si samotní učedníci nesprávně vykládali, co znamená být prvním v Království nebeském. Žádali si místo po pravici a levici Pána Ježíše (Mt 20:20-28):

♦ *Tehdy k němu přišla matka Zebedeových synů se svými syny, klaněla se mu a o něco ho prosila. Zeptal se jí: „Co chceš?“ Odpověděla: „Řekni, ať tito dva moji synové mohou sedět ve tvém království jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.“ Ježíš jí na to řekl: „Nevíte, o co prosíte. Můžete pít kalich, který mám pít, a podstoupit křest, který podstupuji?“ „Můžeme,“ odvětili. Na to jim řekl: „Ano, budete pít můj kalich a podstoupíte křest, který podstupuji. Dát vám sedět po mé pravici a levici ovšem nenáleží mně, ale těm, pro které to připravil můj Otec.“ A když to uslyšelo ostatních deset, rozhořčili se na ty dva bratry. Ježíš je však zavolal k sobě a řekl: „Víte, že vládcové národů nad nimi panují a velikáni nad nimi užívají moc. Tak to ale mezi vámi nebude. Kdo by mezi vámi chtěl být veliký, ať je vaším služebníkem. Kdo by mezi vámi chtěl být první, ať je vaším otrokem. Právě tak Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, ale aby sloužil a aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.“*

Tímto oddílem jsme se ale od funkcionalismu dostali spíše k funkcionářství. Zaměření na úspěch by tedy vskutku nebylo nijak špatné, kdybychom ovšem přijímali Boží kritéria úspěchu:

ZÁPAS O DUŠI 7

- ◆ *Když přišel domů do Kafarnaum, ptal se jich: „O čem jste se to cestou dohadovali?“ Oni však mlčeli, neboť se cestou mezi sebou hádali, kdo z nich je největší. Posadil se tedy, zavolal těch dvanáct k sobě a řekl jim: „Chce-li někdo být první, ať je poslední ze všech a služebník všech.“*

Podle pravidel Božího království tedy platí, že kdo chce být prvním, musí se dobrovolně rozhodnout stát se posledním a být služebníkem všech, a dokonce s tím, že si nečiní nárok na piedestal, slova díky, chval a uznání. Kdo je ale schopen takto žít? Jen ten, jehož osobní ambice jsou skryty v Kristu a Jeho odměna je mu nadevše a tedy postačující. Písmo nás v tomto ohledu dokonce upozorňuje, že kdo by hledal díky a chval za své skutky v tomto světě, má svou odměnu již v tomto čase, přichází tím ale o odměnu v Božím království:

- ◆ *Dávejte si pozor, abyste nedělali své milosrdné skutky před lidmi tak, aby vás viděli. Jinak totiž nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když prokazuješ milosrdenství chudým, nevytrubuj před sebou, jako to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby sklízeli chválu od lidí. Amen, říkám vám, že už mají svou odplatu. Raději, když prokazuješ milosrdenství, ať tvá levice neví, co dělá pravice. Tak bude tvé milosrdenství vsкрыtu a tvůj Otec, který vidí vsкрыtu, ti odplatí zjevně. Také když se modlíš, nebuď jako pokrytci. Ti totiž při modlitbě rádi postávají v synagogách a na nárožích ulic, aby se ukazovali lidem. Amen, říkám vám, že už mají svou odplatu. Raději, když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři dveře a modli se ke svému Otci, který je vsкрыtu. Tvůj Otec, který vidí vsкрыtu, ti odplatí zjevně. (Mt 6:1-6)*

Tato diskuse o orientaci na úspěch je vlastně diskusí o strategii. Jakou máme zvolit strategii k naplnění Božích plá-

nů v našem životě? Boží a nebo tu naši, podle našeho nejlepšího vědomí a svědomí? Ale i naše nejlepší vědomí a svědomí zpravidla pokulhávají na míle daleko od Božích plánů a představ. Boží ekonomika je jiná: Bohu se jedná vždy především o investice do lidí a jejich života, a to ostatní nemá být předmětem nadměrné péče, neboť nám to vše bude dle zaslíbení přidáno. Máme víru na slova v kázání na hoře, Mt 6:33? Podívejme se na celý kontext Mt 6:24-34:

- ◆ *Nikdo nemůže sloužit dvěma pány. Buď totiž bude jednoho nenávidět a druhého milovat, nebo se bude toho jednoho držet a tím druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. Proto vám říkám: Nemějte starost o svůj život ani o své tělo – co budete jíst a pít a co si oblečete. Není snad život víc než jídlo a tělo víc než oblečení? Podívejte se na ptáky na obloze. Nesejí, nesklízejí, neshromažďují do stodol, ale váš nebeský Otec je živí. Nejste snad vy mnohem dražší? Copak si někdo z vás samými starostmi prodlouží život o jediný den? A proč si děláte starosti s oblečením? Pomyslete na polní lilie, jak rostou. Nepracují ani nepředou, ale říkám vám, že ani Šalomoun ve vsí své slávě nebyl oblečen jako jedna z nich. Jestliže tedy Bůh takto obléká polní trávu, která dnes je a zítra bude hozena do pece, neoblékne snad mnohem spíš vás, vy malověrní? Nemějte tedy starosti. Neříkejte: „Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si oblečeme?“ Všechny ty věci vyhledávají pohané, ale váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a toto vše vám bude přidáno. Nemějte starost o zítřek; zítřek bude mít své vlastní starosti. Den má dost svého trápení.*

Ježíšův požadavek „nepečujte – nemějte tedy starosti“ (v. 34) je jako vždy

8 ZÁPAS O DUŠI

radikální a z hlediska tělesné moudrosti, tj. moudrosti tohoto světa, se jedná o nezodpovědnost a bláznovství. Ale – bláznovství Boží je víc než moudrost lidská, chceme tomu věřit?

◆ *Boží bláznovství je totiž nad lidskou moudrost a Boží slabost je nad lidskou sílu. Podívejte se, bratři, jak vás Bůh povolal: podle lidských měřítek mezi vámi není mnoho moudrých, mnoho mocných, mnoho urozených. Bůh ale vyvolil bláznivé tohoto světa, aby zahanbil moudré. Bůh vyvolil slabé tohoto světa, aby zahanbil silné. Bůh vyvolil neurozené a opovržené tohoto světa, ba dokonce to, co nic není, aby obrátil vníveč to, co je, aby se před Bohem nikdo nechlubil. (1K 1:25-29)*

Dalším fenoménem současné postmoderní doby je „náboženství tolerance“, které vyznává sekulární společnost. Jedná se o velice silný tlak, který nutí biblickou víru k pomalému ústupu od evangelikálních hodnot. Christoph Maas jej nazývá *etickým kompromisem*, který činí současné evangelikální křesťanství společensky únosnějším, přičemž církve se stále méně ve svých postojích odlišují od sekulární společnosti, až se z nich Ježíš Kristus a evangelium zcela vytratí. Náboženství tolerance zakazuje hovořit o hříchu člověka a častým argumentem je v tomto ohledu vytržený citát z Písma:

◆ *Kdo z vás je bez hříchu, první hod' na ni kamenem! (Jan 8:7b)*

Pod diktaturou tolerance již není možné hřích pojmenovat jako hřích. Být tolerantní je lákavější, než být nekompromisní, píše Christoph Maas. Ježíš ale nikdy nebyl tolerantní k hříchu, je veliký rozdíl mezi tím být tolerantním a být milosrdným. Tolerance nepojmenuje problém a udržuje člověka ve lži ohledně jeho stavu před Bohem, zatímco milosrdenství dává za pravdu Božímu slovu a jasně pojmenovává hřích, který však po jeho vyznání Bůh člověku odpouští. Problém tak není zakryt a popřen, ale je řešen na bázi pravdy.

Dovolte mi ještě citovat Christopa Maase:

...tolerantní etické smýšlení ubírá Ježíšově církvi na důvěryhodnosti. Když křesťané postupem času přejímají postoje svého okolí, stávají se z dlouhodobého hlediska zbytečnými. Ježíš neměl v úmyslu se svým kázáním zalíbit. Jeho závěry se přičily obecně přijímaným zásadám dané doby. Navazoval na své předchůdce proroky. Dnes naopak mnoho křesťanů hledá uznání, má strach odlišovat se.

Za nejzávažnější symptom funkcionismu považuje Christoph Maas nestálost a neklid. Jako kdyby člověk nemohl vůbec existovat bez horečnaté činnosti a klid a ztišení byly neúkladnějším nepřitelem moderního křesťanstva. Jak si jen Ježíš mohl dopřát onen luxus zůstat 40 dní na poušti, zatímco doma lidé umírali a hynuli na věky? Tak by mohl vypadat argument dnešních křesťanů, kdyby žili v Ježíšově době. Navelek se všichni shodneme na důležitosti modlitby, v evangelikálních sborech existuje obecná shoda, že bez modlitby se nic nezdaří. „Zeptám-li se ale na osobní modlitební život“, říká Christoph Maas, „lidé odpovídají stydlivě, až vyhýbavě. Křesťané propadají dříve nevidané podnikavosti a činorodosti. Ukazuje se však, že to, co se skrývá pod rouškou pilnosti, má často ďáblův původ. Jestliže nám nezůstává čas na osobní setkání s Ježíšem, On se nepozorovaně z našeho života stáhne. A spousta křesťanů si toho vůbec nevšimne.“ Podle Christopa Maase je řešením tohoto problému návrat ke Kristu. Návrat od našich zaběhnutých schémat, od našich dobře míněných vizí, návrat od velkolepých plánů k možná nenápadným činnostem, ve kterých bude Bůh oslaven, bude-li On jejich původcem i dokonavatelem.

Závěrem tohoto zamyšlení nad obsahem našeho života víry mi dovolte zastavit se ještě u jednoho významného evangelikálního myslitele a autora,

ZÁPAS O DUŠI 9

dr. Larryho Craba. V poslední době se mi do rukou dostala jeho kniha s názvem *The Pressure's off*, jehož překlad by mohl znít *Uvolnění tlaku*, kterou do své edice též plánuje zařadit nakladatelství *Návrat domů*. Ústřední linie této knihy se odvíjí od kontrastu mezi poselstvím staré smlouvy přeneseným do novozákonního kontextu, které vyžaduje „větší snahu, větší úsilí, plnění limitů, větší výkonnost, lepší výsledky“ a vše jako by vycházelo z biblických doktrín, které jsou paušalizovány. V tomto smyslu jako např.: „Kdybychom vychovávali děti tímto způsobem, nikdy bychom se nedočkali těchto konců“. Nebo „kdybychom ve svém životě aplikovali tyto principy, toto by se nám nikdy nestalo.“ Mnohdy totiž rozumíme Písmu jako návodu, jak se dostat z místa A do místa B, přičemž místo A symbolizuje splnění určitého předpokladu, které je nutné k naplnění cíle B. Udělej A a dostaneš B. Nejen, že takovéto porozumění Písmu vyvíjí konstantní tlak na člověka, který touží po cíli B, ale udržuje jej také ve špatné orientaci na plody požehnání spíše než na jejich zdroj. Jedním z nejdůležitějších poselství této knihy je právě skutečnost, že v životech mnoha evangelikálních křesťanů zaujala Kristovo místo touha po Božím požehnání. Mnozí z nás si tak upřímně žádají vidět ovoce své víry a naplnění zaslíbení daných v Písmech, ovšem nyní a v tomto životě. Touha po prosperitě, očekávání v oblasti partnerství, touha po zdraví, touha po tom mít hodné děti, mít laskavého a milujícího partnera, jsou naprosto normální a legitimní, mohou však postupně zaujmout v naší zájmové oblasti místo nejvyšší. Postupně se tak náš modlitební život, naše myšlenky a naše porozumění Písmu mohou změnit v jakousi pojistovnu štěstí v tomto životě, neboť máme za to, že splníme-li biblická kritéria, pak musíme dosáhnout na ona zaslíbení Písma, která si pak můžeme nárokovat. Naší největší touhou a nadějí již není Ježíš Kristus sám, Jeho odpuště-

ní, Jeho smrt na kříži, zmrtvýchvstání a příslib věčného života společně s Ním, nýbrž prosperita orientovaná téměř výlučně na tento život. Modlitební život se pak může stát jakýmsi obchodem se zaručenými transakcemi. Oním uvolněním, o kterém mluví Larry Crab, je návrat ke Kristu jako ke zdroji všeho dobrého, uvědomění si, že nic z toho, co skýtá tento svět, nám není na základě Nové smlouvy absolutně garantováno (snad kromě jisté míry Kristových utrpení). Naše víra se však upírá ke Kristu jako ke zdroji veškerého požehnání, a to jak v tomto světě, kde žádná míra prosperity není křesťanu garantována o nic více než člověku nevěřícímu (skrže Krista a pro Krista všechno bylo stvořeno), ale především na věčnosti:

◆ *Toto vše jsem vám pověděl, abyste ve mně našli pokoj. Na světě zakoušíte soužení, ale buďte stateční – já jsem přemohl svět.*
(Jan 16:33).

Dovolte mi dnešní zamyšlení uzavřít citátem z knihy čtení na každý den Oswalda Chamberse s názvem „To nejlepší pro Jeho slávu“, která vznikla na základě autorových přednášek na Bible Training College v Clapham v Londýně v letech 1911-1915 a přednášek v YMCA v Egyptě v letech 1915-1917 (vydal *Návrat domů* v roce 2006). Jak je vidět, Oswald Chambers se zabýval problémy dnešní doby již před téměř sto lety:

Toužíte po tom, aby pro vás Bůh učinil veliké věci namísto toho, abyste se chtěli stát velkými lidmi? Bůh chce, abyste s ním byli v daleko užším vztahu, než je pouhé přijímání Božích darů – chce, abyste jej poznali. Dokonce i některé z velikých věcí, které si žádáme, jsou nepodstatné; objevují se a zase zmizí. Bůh nám ale nikdy nic nepodstatného nedává. Není nic snazšího než navázat s Bohem správný vztah – pokud ovšem hledáte Boha, a ne pouze to, co vám může dát. Jestliže jste se ve svém vztahu s Bohem

10 ZÁPAS O DUŠI

dostali jen k tomu, že od něj něco žádáte, nemáte ani sebemenší poutchy o tom, co znamená opravdové odevzdání se Bohu. Stali jste se křesťany podle svých vlastních představ. Stěžujete si: „Prosil jsem Boha o Ducha svatého, ale nedal mi spočinutí a pokoj, který jsem očekával“. A v tom Bůh ukáže na pravý důvod – vůbec neusilujete o poznání Pána, jen chcete získat něco pro sebe. Ježíš říká:

- ◆ *Proste a bude vám dáno ... (Matouš 7:7)*

Žádejte Boha, oč chcete. Nebudete jej moci požádat o špatnou věc. Jak se budete Bohu přibližovat, přestane myslet jen na sebe a žádostí bude stále méně.

- ◆ *Váš Otec ví, co potřebujete, dřív než jej prosíte ... (Matouš 6:8)*

Proč tedy vůbec o něco prosit? Proto, abyste jej mohli poznat. Toužíte po tom, aby s vámi Bůh učinil veliké věci? Řekli jste: „Pane, naplň mne svým svatým duchem?“ Pokud to Bůh neudělal, je to jen proto, že jste se mu cele neodevzdali a stále ještě zbývá něco, co odmítáte udělat. Jste připraveni položit si otázku, co vlastně od Boha chcete a proč? Bůh nikdy nevymění vaše současné blaho za blaho věčné. Bohu záleží víc na vaší dokonalosti ve věčnosti než na vaší dokonalosti pro časnost –

- ◆ *... aby byli jedno, jako my jsme jedno ... (Jan 17:22)*

Kéž je nám Bůh milostiv a vypůsobí v nás chtění poznávat Jej na všech cestách:

- ◆ *Poznávej ho na všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky. (Přísloví 3:6)*

a přidá nám k němu také ono činění

- ◆ *Bůh sám totiž ve vás působí, abyste nejen chtěli, ale i dělali, co se mu líbí. (Filipským 2:13)*

Amen.

– Zdeněk Valenta –

CHAOS V CÍRKVI

Chaos je nerespektování pravidel. Nebo jinak, kde se dodržuje řád, nemůže být chaos. Platí to i pro církve? Má církev přesně stanovený řád? Jsou novozákonní principy církve tak jednoznačné, že se jejich dodržováním eliminuje každý chaos? Myslím si, že je to složitější, neboť pouhé zachovávání pravidel ještě nemusí znamenat pokoj a pořádek. I chaos může mít pozitiva, naproti tomu vnější pořádek nemusí být zárukou Božího pokoje. Zažil jsem totiž jak požehnaný sborový chaos, tak mrtvolnou sborovou pohodu. Pokud mám komentovat chaos v církvi, pomohu si tím, že jej rozdělím do tří oblastí – organizační, věroučný a duchovní.

Organizační chaos je výstižně popsán v knize Soudců 21,25:

- ◆ *V těch dnech neměli v Izraeli krále. Každý dělal, co uznal za správné.*

Tento typ sborového chaosu je zapříčiněn nekompetentním vedením a neochotou spolupracovat. Církev, mimo svůj duchovní rozměr, je organizovanou skupinou lidí, na kterou se vztahují pravidla teorie řízení. Pěknou lekci v tomto oboru dostal Mojžíš od svého „pohanského“ tchána Jetra. (Ex 18, 13-26) Vedení sboru má mít nejen duchovní vhléd dobře zakotvený v Písmu, potřebuje též schopnost vést druhé. Kde chybí zmocňující vedení, tam platí ono zmíněné: každý dělá, co považuje za správné. Na druhou stranu princip řízení a vedení vyžaduje týmovou spolupráci, loajalitu a nasazení všech pro společnou věc. Pokud se ve sboru nerespektují společné závěry a neplatí obyčejné lidské slovo, natož biblické principy týkající se duchovních darů, úřadů, autority a podřízenosti, nemůže se zabránit zmatkům a vážným nedorozuměním. Neústupná autoritativnost na jedné straně, česká schopnost improvizace na poslední chvíli na straně druhé, může být dalším z příkladů. Zaujal mě povzdech jednoho staršího sboru:

ZÁPAS O DUŠI 11

Vadí mi, že na čem jsme se dohodli na posledním staršovstvu, už na příštím pro někoho neplatí. To by se v mém zaměstnání stalo jen jednou, příště by si takový člověk hledal jinou práci.

Pokud zmiňuji věroučný chaos, myslím tím zmatek a nejednotu v zásadních otázkách týkajících se naší víry. Apoštol Pavel píše:

- ♦ ... jestliže v něčem smýšlíte jinak, i to vám Bůh objasní. Jen k čemu jsme již dospěli, toho se držme. (Filipským 3,15-16)

Každá církev si odpovědně formuluje z Písma i z praxe vlastní konfesi, vymezující pomyslné hranice, ve kterých se odehrává následování Krista. Čas od času se vyjeté koleje naruší nějakou věroučnou „novinkou“. Někdy to může prospět, jindy uškodit. Například s příchodem charismatického hnutí čelily sbory, a to nejen v CB, různým důrazům zejména v oblasti působení Ducha svatého. Pokud si sbor včas nevyjasnil své učení, potom místo duchovního obživení prošel chaosem, který vedl někdy k odchodům, dokonce až k rozdělení. Takových rozbušek může být mnoho: např. nejednota v otázkách křtu, Večeře Páně, stvoření světa apod. Praxe ale ukazuje, že při moudrém počínání se chaos v obou uvedených oblastech dá celkem dobře řešit a nemusí trvat dlouho, aby zavládl Boží pokoj.

Ovšem duchovní chaos, ten je daleko závažnější. Mám na mysli duchovní zmatek způsobený hříchem. Zde nemilosrdně působí princip determinismu. Porušení důležitého principu někde v minulosti působí těžké problémy v přítomnosti a poznamenává naši budoucnost. Například tam, kde v církvi nezaujali biblický postoj k lidské sexualitě, zažívají později zmatek např. ve vztahu k předmanželskému sexu či k registrovanému partnerství. Pokud staršovstvo mlčí k jasnému hříchu, bojí se jej pojmenovat a neprojektuje milostivou kázeň, zasévá do sboru chaos.

Důsledky mohou být zničující a zcela jistě poznamenávají život celého společenství.

– Dan. Fajfr –
Bratrská rodina 11/2006

POSÚDENIE VÝROKOV TYPU

„Pán mi povedal“

S narastajúcim vplyvom rôznych vizionárskych a charismatických prúdov možno badať niekoľko nových prejavov v správaní sa kresťanov. Za jeden z najčastejších a najcharakteristickejších pokladám výroky typu: „Pán mi povedal“. Zdá sa, že tí, ktorí tieto silné slová s takou ľahkosťou vyslovujú ani netušia, akú zodpovednosť nesú. Navyše, koľkí z nich naozaj počuli Boží počuteľný hlas? V prvom rade sú takýto ľudia vinní z toho, že v týchto „prorockých“ podaniach identifikujú ako svoj zdroj práve Pána. V úsilí o čo najväčšiu hodnovernosť sa odvolávajú na toho Najvyššieho. Ďalší z dôvodov je ten, že ľudia nemôžu Boha súdiť a tak veta ukončená slovami: „takto mi to Pán povedal“ by sa podľa nich mala zákonite zbaviť všetkých odporcov, skúmateľov a kritikov. Avšak budme vďační, že Biblia hovorí pravý opak. Nabáda nás k tomu, aby sme pravdivosť takýchto výrokov (a ich pôvodcov) posudzovali a podľa toho sa aj patrične správali. Starozmluvná praktika odsudzuje akékoľvek falošné prorokovanie. Každý falošný prorok je odsúdený na smrť. Nová zmluva nás vyzýva k tomu, aby sme každé slovo, nielen prorocko, skúmali vo svetle Písma. Nikde sa nepíše o tom, že prorocko od Pána môže byť presné na menej ako 100%. Avšak novodobí „proroci“ považujú nepravé prorocktva za akýsi rast, dospievanie v prorockej službe (i keď s dospelými prorokmi, ktorí by prorokovali na 100% sa nestretáme). Takýmto správaním ponížujú Pána a oberajú ho o niektoré z Jeho atribútov Božstva –

12 ZÁPAS O DUŠI

Jeho neomylnosť, vševědúcnosť a všemocnosť. Pretože ak sa vyslovené proroctvo nenaplní, nie len ten, kto ho sprostredkoval je vinný, ale „vinný“ je aj sám Boh. Takýto falošný prorok robí z Boha klamára! Preto sa v Starej zmluve píše, že každý falošný prorok musí zomrieť. Jednoducho preto, že znesväčuje Boha pred ľuďmi. Jeho náboženstvo prerastá do modlárstva, kde modlou je jeho vymyslený boh, ktorý tvrdí niečo, čo pravdou nie je.

Druhým problémom je obsah týchto „proroctiev“. Nakoľko sa tieto výroky považujú za výroky Pána, tí, ktorí im uverili, sa podľa nich aj úprimne riadia. Koľko krívd, škôd a bolesti vniesli takéto tvrdenia medzi kresťanov. Zasiahli všetky oblasti ich života. Ich rodinu, prácu, službu, priateľov... Všetci pocítili na vlastnej koži, sklamanie z nezaplneného proroctva. Dokedy tomu bude tak? Obávam sa, že takéto napodobňovanie Božej moci bude medzi kresťanmi stále prítlačivé, ako to bolo prítlačivé pre Adama a Evu. Už oni chceli byť ako Boh. To, čo je pre ľudí vzácné, Satan rád napodobňuje.

Môžeme sa právom pýtať: „Prečo nevidíme po falošne vyslovených proroctvách úbytok ľudí v takomto zhromaždení?“ Pravdepodobne preto, že tí, ktorí podľa týchto proroctiev žili, majú tiež svoje „maslo na hlave“. Aj keď sami neprorokovali, uverili slovám falošných prorokov a tak je pre nich veľmi ťažké vyznať svoj omyl a hanba ich drží pred tým, aby urobili rozhodný krok.

Niekoľko dôvodov, prečo ľudia tvrdia, že majú slovo od Pána:

1. potrebujú posilniť svoju vieru v Boha nadprirodzenou skúsenosťou
2. potrebujú sa vyrovnáť s prostredím, kde iní mávajú podobné skúsenosti
3. tento výrok používajú automaticky, ako zlozvyk, pričom si tieto slová ani neuvedomujú
4. sledujú konkrétne osobné zámery
5. niekto im to naozaj povedal, no nebol to Pán
6. bol to naozaj Pán Boh

Prvé dva prípady by som mohol ako človek považovať za „menej závažné“ previnenia voči Bohu, no štvrtý a piaty prípad je niečo, čoho si musíme byť ako kresťania čoraz viac vedomí. Cieľene podávanie falošného slova sledovaním vlastných osobných zámerov je veľké nebezpečenstvo pre celú Kristovu cirkev, rovnako ako je nebezpečné aj úprimné aplikovanie Satanových lží. Boj za čistotu evanjelia je v dnešnej dobe apel čoraz naliehavejší.

Ten posledný šiesty prípad nemôžeme ako kresťania vylúčiť. Avšak musíme rozsudzovať. Je tvrdenie v súlade s Písmom? Naozaj nám chce Boh povedať niečo viac? Dodatočné Božie zjavenie je charakteristickou črtou siekt a často je im prisudzovaná vyššia autorita, ako autorita Božieho Slova. Mormóni majú svoju knihu Mormón, Svedkovia Jehovovi Strážnu vežu, Adventisti zjavenia Whiteovej, katolícka cirkev neomylnosť pápeža a cirkevnú tradíciu... Aby sme sa pred falošnými prorokmi chránili, musíme dobre poznať Bibliu. Sám Ježiš sa bránil pred pokušeniami Satana citovaním Božieho Slova. Avšak nesmieme zabúdať na to, že aj Satan vie citovať z Biblie. Preto je pre kresťana dôležité, aby mal na Písmo komplexný, ucelený pohľad. Ale to je už kapitola sama o sebe.

Na záver ešte ponúkam krátky návod na to, ako sa (ne)stať prorokom:

1. vety začínaj slovami: „Pán mi povedal“
2. aby nepravosť tvojich proroctiev nevyšla tak skoro najavo, hovor len všeobecné, nejasné proroctvá, najlepšie také, ktoré by sa mali vyplniť až v ďalekej budúcnosti (najlepšie po tvojej smrti). Vyhýbaj sa pokušeniu prorokovať na súčasnú tému – mnohí na tom pohoreli
3. používaj obraznú reč
4. stretávaj sa s podobnými „prorokmi“ a uč sa od nich
5. obklop sa literatúrou s rovnomenou témou
6. kritikov odbi tvrdením, že za posud-

ZÁPAS O DUŠI 13

- zovanie tvojich prorociev budú súdení
- nenechaj sa prorokovaním uniesť, inak toho povieš príliš mnoho a čoskoro ťa odhalia
 - prorokuj radšej veci, ktoré ti vyhovujú, aby ti vlastné prorockvá neboli na príťaž
 - každú nepravdu zabaľ do pekného baliaceho papiera pravdy
 - očakávaj patričnú „odmenu“ od Pána.

– Peter Jurčo –
21. október 2003

VYŠLI Z NÁS, ALE NEBYLI Z NÁS

K napsání této úvahy mě nedávno inspirovala námitka proti učení o omezeném smíření. Ke zpochybnění tohoto učení byl citován následující biblický verš:

- ♦ *V Božím lidu bývali ovšem i lživí proroci; tak i mezi vámi budou lživí učitelé, kteří budou záłudně zavádět zhoubné nauky a budou popírat Panovníka, který je vykoupil. Tím na sebe uvedou náhlou zhubu. (2Pt 2,1)*

Argumentace se pak nesla zhruba v tom smyslu, že jestliže někdo, kdo byl v Božím lidu a byl vykoupen a nakonec (jak zdánlivě text naznačuje) nebyl spasen, pak to znamená, že Kristus zemřel tímž způsobem za všechny lidi (ať již budou či nebudou nakonec spaseni). Pokud by ovšem měl být uvedený verš interpretován výše zmíněným způsobem, pak by byl v rozporu s řadou jiných biblických veršů. Uvedme si zde příklady takových veršů:

- ♦ *Ti, za něž Hospodin zaplatil, se vrátí. Přijdou na Sijón s plesáním a věčná radost bude na jejich hlavách. Dojdou veselí a radosti, na útěk se dají starosti a nářek. (Iz 35,10)*

Je možné, aby zaplatil v tomto verši znamenalo totéž, co vykoupil v 2Pt 2,1?

Nezdá se, protože z 2Pt 2,1 to nevypadá, že by věčná radost byla na hlavách lživých učitelů:

- ♦ *Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid ... (L 1,68)*

Patří snad, alespoň na omezenou dobu, lživí učitelé mezi pravý vykoupený Boží lid? Nezdá se, protože dikce verše se zdá o nich hovořit spíše jako o cizorodé příměsi v Božím lidu, než jako o jeho integrální součásti:

- ♦ *Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. (Mt 1,21)*

Je snad ze svých hříchů vysvobozen někdo, kdo záměrně zavádí zhoubné nauky? Ani to se nezdá:

- ♦ *Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř. (J 10,14-16)*

Jsou snad lživí učitelé také ovce, za které Ježíš Kristus dává svůj život? Nejsou takoví spíše vlky v beránčím rouše?

Kromě rozporu s výše zmíněnými verši svědčí proti interpretaci 2Pt 2,1 ve spasitelném smyslu rovněž použití výrazu *Despotes* (Panovník). Tento výraz se vyskytuje na jiných místech v NZ asi desetkrát, ale nikoliv ve vztahu k Otci nebo Synu jako prostředníku. Tento výraz je naopak převážně používán ve smyslu Bůh – absolutně svrchovaný Pán. Pro slovo vykoupil je použit v řeckém textu 2Pt 2,1 výraz *agorazo*. Ten se v NZ vyskytuje jak ve spasitelném, tak nespasitelném smyslu. Pokud je ovšem míněn ve spasitelném smyslu, pojí se na jiných místech NZ s termínem odpovídajícím ceně, za kterou se vykoupení uskutečnilo. Přiměřenější překlad 2Pt 2,1 by tedy snad mohl znít:

V Božím lidu bývali ovšem i lživí proroci; tak i mezi vámi budou lživí učitelé, kteří budou záłudně zavádět

14 ZÁPAS O DUŠI

zhoubné nauky a budou popírat Vládce, který je získal. Tím na sebe uvedou náhlou zhoubu.

Pro čtenáře, kteří by se chtěli o interpretaci diskutovaného verše dozvědět více, uvádím na tomto místě odkaz na stránku (v angličtině), která se tímto veršem zabývá podrobněji:

<http://www.aomin.org/2PE21.html>

Přemýšlení nad tímto veršem je ovšem příležitostí podívat se na některé jiné biblické oddíly, které svědčí o lidech, kteří sice viditelně byli v Božím lidu, ale ve skutečnosti k němu nikdy nepatřili. Takovým příkladem může být podobenství o služebnících s různým počtem svěřených hřiven (Mt 25,14-30). Služebník s jednou hřivnou může být někdo, kdo se viditelně vyskytuje v církvi. Nicméně čteme, že byl nakonec uvržen ven do temnot. Můžeme slyšet názor, že problém byl v jeho lenosti. Když si ale podobenství přečteme pozorně, zjistíme, že kořeny problému ležely jinde, totiž v samotných základech jeho víry:

- ◆ *Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: 'Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk, sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal.' (Mt 25,24)*

Jak by mohl někdo, kdo věří v pravého Ježíše Krista, o Něm prohlásit, že sklízí kde nesel? Vždyť je psáno, že je v Něm stvořeno všechno na nebi i na zemi (viz Ko 1,16). Služebník s jednou hřivnou měl možná o Ježíši Kristu jisté povědomí, ale rozhodně neměl pravou spasitelnou víru v Pána Ježíše Krista Písma. Jedna hřivna, jež mu byla dána, byla patrně jistou milostí, která mu umožnila přidat se a být mezi křesťany, nebyla to však milost spasitelná, tedy taková, která by byla spojena se spasitelnou vírou.

O tom, že spásu si nelze koupit ani vyvarováním se lenosti a naopak hořnou aktivitou, nám svědčí jiný biblický oddíl:

- ◆ *Mnozí mi říkají v onen den: 'Pane, Pane, což jsme ve tvém*

jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?' A tehdy jim prohlásím: 'Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.' (Mt 7,22-23)

Hovoří se zde o lidech, kteří Ježíšovi říkají Pane, jsou aktivní a ve jménu Ježíše Krista dělají řadu skutků, ale Ježíš nakonec prohlásí, že je nikdy neznal. Neřekne jim: „Skvěle jste začali, ale pak ke konci jste to nějak pokazili. Škoda.“ Právě naopak! Řekne jim: „Nikdy jsem vás neznal.“ V Jeho očích tito lidé nikdy nebyli spaseni, ač navenek mohli působit „velmi křesťansky.“ Podobný oddíl najdeme i ve druhé epistoletě Petrově:

- ◆ *Jestliže tedy ti, kdo poznáním Pána a Spasitele Ježíše Krista unikli poskvrnám světa, znovu se do nich zapletou a podlehnou jim, budou jejich konce horší než začátky. Bylo by pro ně lépe, kdyby vůbec nebyli poznali cestu spravedlnosti, než aby se po jejím poznání odvrátili od svatého přikázání, které jim bylo svěřeno. Přihodilo se jim to, co říká pravdivé přísloví: 'Pes se vrátil k vlastnímu vývratku' a umytá svině se zase válí v bahništi. (2Pt 2,20-22)*

Zde se nezdá, že by byla řeč o obrácených křesťanech, kteří mají uvnitř znovuzrozené srdce, ale zápasí s hříchem, ke kterému je táhne jejich padlá přirozenost. Takovou situaci naopak popisuje apoštol Pavel v Ř 7,15-25:

- ◆ *Ve své nejvnitřnější bytosti s radostí souhlasím se zákonem Božím; když však mám jednat, pozoruji, že jiný zákon vede boj proti zákonu, kterému se podřizuje má mysl, a činí mě zajatcem zákona hříchu, kterému se podřizují mé údy. (Ř 7,22-23)*

Srdce (nejvnitřnější bytost) je znovuzrozené, lidská přirozenost však táhne do hříchu. Naopak v 2. Petrově se hovoří o omyté svině, což evokuje, že nastal

ZÁPAS O DUŠI 15

jistý efekt, ale ten byl jen vnější. Svině zůstala uvnitř sviní, jen nějakou dobu byla lépe vypadající sviní, protože byla zvenku omytá. Vrhla se do bahna a z něj už nepovstala. Kdo má od Pána Boha nové srdce, vede zápas s hříchem až do konce a ze svých pádů vždy znovu povstává. O lidech, kteří zakusili pravdivost Božího slova, ale pak odpadli, je řeč v epištole Židům:

- ◆ *Kdo byli už jednou osvíceni a okusili nebeského daru, kdo se stali účastníky Ducha svatého a zakusili pravdivost Božího slova i moc budoucího věku, a pak odpadli, s těmi není možno znovu začínat a vést je k pokání, protože znovu křičí Božího Syna a uvádějí ho v posměch. (Žd 6, 4-6)*

Často tímto veršem argumentují ti, kteří věří, že je možné „ztratit spásení.“ Argumentují, že když byli tito lidé účastníky Ducha svatého, museli být znovuzrozeni. Ale nebyl snad i Jidáš mezi učedníky, které Ježíš vyslal uzdravovat nemocné, probouzet mrtvé k životu a vymítat demony (viz Mt 10, 1-8)? Ve verši Mt 10,4 je explicitně jmenován. Musel tedy mít jistou účast na Duchu svatém a zakusil moc budoucího věku. Ale Písmo naznačuje, že pravou víru Jidáš neměl:

- ◆ *... Ale někteří z vás nevěří.“ Ježíš totiž od počátku věděl, kteří nevěří a kdo je ten, který ho zradí. (J 6,64)*

Věděl, kdo ho zradí, a proto řekl: „Ne všichni jste čisti“. Jidáš navenek možná působil jako ostatní apoštolové, ale uvnitř nebyl čistý. Jeho zrada nebyla pro Pána Ježíše Krista žádným překvapením. Naopak byla v Božím plánu:

- ◆ *Dokud jsem byl s nimi, zachovával jsem je v tvém jménu, [ty] které jsi mi dal; ochránil jsem je, takže žádný z nich nezahynul, kromě toho, který byl zavržen, aby se naplnilo Písmo. (J 17,12)*

Naopak ti, které Pán Bůh vyvolil ještě před stvořením světa v Ježíši Kristu, aby byli svatí a bez poskvrny před Jeho tvář (viz Ef 1,4), zůstanou v pravém

Božím lidu až do konce. Odpadnou pouze ti, kteří k Božímu lidu nikdy nepatřili:

- ◆ *Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale nezůstali s námi, aby vyšlo najevo, že nepatří všichni k nám, kdo jsou s námi. (1J 2,19)*

Zde je dokonce řečeno, že tím, že nezůstali s námi, se demonstruje určitý princip. Totiž, že ne všichni, kdo jsou ve „viditelné“ církvi, patří ke skutečnému Božímu lidu – pravé Církvi Kristově. O jiných lidech nemůžeme nikdy s absolutní jistotou říci, zda patří nebo nepatří k Božímu lidu. Někteří se mohou horlivě hlásit ke křesťanství, ale přitom zůstat ve svém nitru nevěřícími až do konce. Někteří se naopak mohou obrátit těsně před smrtí podobně jako tresťtanec po Ježíšově pravici. Bible nás však nechce nechat v nejistotě v otázce naší vlastní spásy:

- ◆ *Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1J 5,13)*

Můžeme o sobě vědět, zda věříme v Syna Božího, jak nám o Ném svědčí Písmo. Věříme-li takto, máme vědět, že máme věčný život. To je důležitý předpoklad pro to, aby naše skutky byly motivovány vděčností Bohu.

– Radovan Hynek –

POTŘEBUJI PRO SVOU VÍRU CÍRKEV?

[Pozn. ZODu: Účelem níže uvedeného dopisu je, abychom se zamysleli nad našimi společenstvími. ZOD ale v žádném případě nedoporučuje, aby věřící nepatřil do žádného společenství. Lepší špatná vláda než žádná, lepší špatné biblické společenství než žádné. Osamocení nekoriguje, vždy zavádí...]

Nadpis mého dopisu je parafrází nadpisu článku v ET 16/2007 „Potřebujeme ke své víře církev?“, který jsem si se zvýšenou pozorností přečetl. Uvede-

16 ZÁPAS O DUŠI

ný článek se ve své podstatě zaměřuje na teorii vztahu víry a církve. Snad proto, že ho psal erudovaný teoretik – profesionálně vzdělaný teolog, bude i teoreticky správný. Přesto si myslím, že zhodnocení článku může být teprve tehdy úplné, budou-li jeho principy prověřeny životem. A o to se chci jako potřežený ze své životní praxe pokusit.

Hebrejské „emuna“ překládané jako „víra“ znamená spíš osobní zaangażovanost a individuální spolehlivost charakteru, než slovní přiřazení sebe k vyznávání nějaké doktríny, jak to vyžadují matriky a sčítací archy státní statistiky. Celý svůj ne právě krátký život jsem hledal jeho smysl jako člen nějaké církve. Zprvu jako katolík věřící, že „mimo církev není spása“ a později jako protestant snažící se věřit v racionální autoritu bible. Setkání s biblí pro mne neznamenal chlácholivý konec nalezení nějakého definitivního ideálu, ale právě naopak výzvu k započetí pracné celoživotní zodpovědné individuální duchovní cesty končící v nedohlednu. Stále ještě jsem na cestě, ale většinou těch, kdo se prezentují jako profesionální doprovázeči na cestě, jsou z mého cestování na větví.

Při svém vyznávání, že si chci počítat racionálně, vždycky jsem byl přesvědčován, že chci-li zůstat členem komunity, musím souhlasit s nějakým krédem. Při konfliktech s obránci ideologie jsem byl upozorňován, že nejsem dost pokorný, že jsem příliš bezbožně kritický, pro nedávání očekávaných darů jsem byl osočován z nepoctivosti a chamtivosti, pro vyjádření nesouhlasu s dogmaty pomlouván z nevíry, pro toleranci k jiným vyznáním vyzýván abych nerušil místní klid a raději chodil jinam. Byl jsem upozorňován, že vyjádřením svého souhlasu s věroukou jsem se jednou provždy vzdal práva odvolávat se na „Základní listinu lidských práv a svobod“, na právo myslet si co chci a právo bez omezování jakýmkoliv prostředky o svém myšlení informovat druhé. Moje komunita mne

potřebovala jen do té doby, pokud jsem se tvářil jako nic nevyžadující nenáročný duchem chudý přítakávač. Vzbuzovalo podezření, že se netajím, že bez dovození čtu i jinou literaturu, než je ta doporučená duchovenstvem. Byl jsem podezříván z nedostatku víry, když vyslechnutá kázání nekriticky neobdivuji. Ani jinde by to nebylo pro mne lepší. Na ekumenickém shromáždění jsem přítomným rozdával kopii textu z knížky Anthony de Mello: „Ježíš se přiznává“. Bylo zajímavé všimnout si reakcí obdarovaných. Málokdo zůstal lhostejný. Když jsem se však o několik dnů později pokoušel kontaktovat tehdejšího místního evangelického faráře (cizince, který se obdivuhodně dobře naučil česky), nejspíš si mne zapamatoval a sotva jsem projevil přání s ním hovořit, okamžitě mne doslova vyhodil s návrhem, abych se nechal léčit na psychiatrii a práskl mi před nosem dveřmi. (Nebudete s ním náhodou souhlasit?). Nebyl to jediný duchovní, který mne vyhodil. Naštěstí se mohu odvolat k mnohem významnější autoritě:

◆ ... a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven, ... (Jan 6,37b).

Proč mám potřebovat nějakou církev, když mne každá posuzuje pouze podle nekritické konformní podřízenosti a ochoty dávat nikým nevyúčtované dary? Nemám výčitky svědomí, když své dobrovolné dary umísťuji podle vlastního úsudku. I když to měla být církev, kdo mne měl uvádět do svobody ducha, (1Ko 12,31) zůstal jsem na holičkách a hledal sám. Ale,

◆ Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložít otrocké jho.

(Galatským 5,1)

byť by to bylo jho všeobecně schvalovaných církevních dogmat. Protože jsem člověk společenský, mám společenství s lidmi podobného ražení napříč denominacemi i mimo denominace, v této chvíli i s vámi. I když nejsem v církvi, neznamená to, že musím mít nějaký církevní souhlas, abych se necí-

til opuštěn. S plným vědomím zodpovědného porozumění životu odmítám být závislý na nějakém „opiu lidu podle Engelse“, ani nejsem vzpouzející se deprivant podle Koukolíka, i když jejich postřehům neupírám jistou zamyšlení hodnou věrohodnost. Málakterý tzv. věřící má tak kvalitní společenství s vlastními dětmi, jako je moje, i když k jejich duchovní výchově mi žádná církev příliš nepřispěla. K popisu svého duchovního osvobození od církvi se rád přiznávám k vyznání, které mi předal prostřednictvím televizní obrazovky jeden spoluvěřící vyloučený od Svědků Jehovových. Tehdy mi promluvil ze srdce když řekl:

Jsem rád, že na mém vztahu k Bohu nikdo neparazituje.

Lituji, že se mi ho nepodařilo kontaktovat. Závěr mého zamyšlení bych chtěl věnovat průpovědi darovanou mě mladým Američanem jako příklad v Americe ústně rozšiřované myšlenkové produkce:

To nejlepší, co vynalezl Bůh, je láska, to nejlepší, co vynalezl ďábel, je náboženství a církevnictví.

Za dva tři roky se prý bude znova sčítat obyvatelstvo. Jak může dopadnout statistika, když se znovu zapíší jako „věřící bez konfese“. Nestálo by za to vytvořit pro nás rubriku?

– Miroslav Šlechta – Pardubice
E-mail: slechta.m@seznam.cz

PROČ PRÁVĚ UKŘÍŽOVÁNÍ?

Ukamenovali Štěpána. Dvakrát se pokusili ukamenovat i Ježíše.

Opakovaně jej obviňovali z rouhání.

Ukamenování byl Zákonem předepsaný trest. Příležitost k tomu byla. Proč tedy nepřátelé Ježíše usilovali právě o ukřížování?

Snaha někoho ukamenovat nebyla obyčejně předem promyšlený nebo úkladný čin. Požadavek ukřížovat Ježíše Krista vyžadoval pečlivé plánování a

promyšlené rozhodnutí velekněží a všech zúčastněných:

◆ *Tu velekněz roztrhl svá roucha a řekl: „Nač potřebujeme ještě svědky? Slyšeli jste rouhání. Co o tom soudíte?“ Oni pak všichni rozhodli, že je hoden smrti.*

(Marek 14:63-64)

Rozhodnutí znělo jako jeden hlas „Ukřížovat!“ Velekněz řekl Pilátovi: my máme zákony a podle zákona musí zemřít. Pokud byl Ježíš vinen rouháním – tím, že o sobě tvrdil, že je Boží syn, měl být podle zákona ukamenován. Proč byl tedy ukřížován? Zákon přikazoval ukamenovat falešné proroky a podvodníky, dokonce i z řad vlastní rodiny, kteří sváděli lid na scestí:

◆ *Avšak takový prorok nebo ten, kdo hádá ze snů, bude usmrčen, protože přemlouval k odpadnutí od Hospodina, vašeho Boha, který vás vyvedl z egyptské země a vykoupil tě z domu otroctví. Chtěl tě svést z cesty, po které ti Hospodin, tvůj Bůh, přikázal chodit. I odstraníš zlo ze svého středu. (Dt 13:6)*

Dále měli být ukamenováni vzpurní synové a jejich mrtvá těla měla zůstat pod kameny:

◆ *A tak ho všichni muži jeho města uházejí kamením a země. Tak odstraníš zlo ze svého středu. Ať to slyší celý Izrael a bojí se. (Dt 21:21)*

Boží zákon dále povoloval určité výjimky, takže odsouzenec k smrti mohl být pověšen na strom, aby mohli všichni provinilce vidět na vlastní oči:

◆ *Bude-li nad někým pro hřích vynešen rozsudek smrti, bude-li usmrčen a ty jej pověsíš na kůl, nenecháš jeho mrtvolu na kůlu přes noc, ale bezpodmínečně ho pohřbíš týž den, protože ten, kdo byl pověšen, je zlořečený Bohem. (Dt 21:22-23)*

V těchto případech Bůh připomínal, že odsouzený a popravený zločinec je pod jeho kletbou, a proto muselo být jeho tělo sejmuto, aby bylo zjevné, že zlo bylo ze země odstraněno.

18 ZÁPAS O DUŠI

Rozhodnutí nekamenovat

Někdo přišel s nápadem, že Ježíš by měl viset na římském kříži, aby měli pádný důvod Ježíše a Jeho učení odmítnout. Jak by mohl někdo věřit, že Ježíš je Mesiáš, když byl proklet samotným Bohem? Byl by to jedinečný důkaz toho, že byl obyčejný podvodník, který činil zázraky v ďáblově moci! Plán se zdál být promyšlený, ale byl zde jeden problém – Židé nemohli popravit své zločince, i když to zákon nařizoval. Poprava byla výsadním právem Římanů. Navíc, smrt ukřižováním byl římský patent. Proto museli Židé přijít na takový způsob obžaloby, aby místo nich popravili Ježíše Římané. A to nebylo jednoduché. Svědci, kteří vystupovali proti Ježíšovi, nebyli věrohodní. Pilát poznal intriky Židů a viděl, jak se snaží manipulovat římské autority, jen aby dosáhli svého cíle. Přesto se jim podařilo vyvinout takové tlaky, že Ježíš byl ukřižován, místo toho, aby byl ukamenován.

Evangelium v prokletí

Pro odpadlické vedení Izraele bylo ukřižování něco jako teologický puč. Byl to jedinečný a bravurní tah, jak se zbavit Ježíše jednou a provždy – způsobem trestu označí Ježíše jako osobu prokletou samotným Bohem. Zřejmě však opomněli slova Izajáše:

- ◆ *Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jízvami jsme uzdraveni. (Iz 53:5)*

Zatímco kněží plnili své záměry ze všech sil, stali se nevědomě služebníky Boha. A ten měl svůj teologický záměr, který se v ukřižování naplnil:

- ◆ *Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona, když se stal prokletím za nás (jak je psáno: „Proklet buď každý, kdo visí na dřevě“), aby tak Abrahamaovo požehnání přišlo v Kristu Ježíši na pohany a abychom skrze víru přijali zaslíbení Ducha. (Ga 3:13-14)*

Když Adam zhřešil, byl proklet. Ale

protože Bůh miloval svět, poslal druhého Adama, Ježíše Krista, který se stal hlavou nové Boží rodiny. A právě tato skutečnost nejlépe ilustruje způsob zástupné smrti za všechny prokleté. Žádná jiná smrt za hříchy není výstižnější a účinnější než ukřižování.

Zastoupení

To, že nás Ježíš zastoupil v potrestání, bylo po generace ilustrováno skrze obětování zvířat; potoky krve znázorňovaly smrt nevinných za viny hříšníků. Tento rituál, který ustanovil samotný Bůh, však nemohla naplnit jakákoliv smrt. Zákon vyžadoval krev. Ukamenování však nemusí vždy provázet vylití krve. Izraelští kněží také neubíjeli obětovaná zvířata k smrti, ale vykrváceli je k smrti. Na druhé straně, Ježíšovo ukřižování a kopí, jímž mu byl proboden bok, krev nepostrádalo – což poukazovalo na přímou souvislost s krvavými oběťmi Starého zákona:

- ◆ *Jako voda rozplynul jsem se, a rozstoupily se všechny kosti mé, a srdce mé jako vosk rozpustilo se u prostřed vnitřností mých. Vyprahlá jako střešina síla má, a jazyk můj přilnul k dásním mým, anobrž v prachu smrti položils mne. Nebo psi obskočili mne, rota zlostníků oblehla mne, zprobíjeli ruce mé i nohy mé. (Žalmy 22:15-17)*

Tím se naplnilo další z mnoha specifických proroctví, které by se ukamenováním nenaplnilo.

Ponížení

Trest za hřích provází potupa. Ježíš nesl podle zásluhy plnou míru Božího hněvu za náš hřích. Protrpěl nejen ponížení, urážky, ale i trest. Nezemřel bezbolestně, jako umírají odsouzení dnes, např. smrtící injekcí, ale byl obětován a zemřel ostudnou smrtí. Otec svého Syna spravedlivě potrestal za nás a tím se podíívil vůli Otce:

- ◆ *Ale Hospodinovou vůli bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu. (Iz 53:10)*

ZÁPAS O DUŠI 19

Kříž byl dramatickou ukázkou oškli-
vosti a degradace vlivu hříchu. Kristova
zástupná oběť a smrt nebylo nic polovi-
čatého. Nezbylo místo cokoliv zadržo-
vat, obcházet ani předstírat. Ježíš vypil
kalich Božího hněvu až do dna. Hanba
jeho nahoty byla součástí utrpení a
potupy za náš hřích.

Spoluvina Římanů

Ukřižování Krista má ještě jeden
aspekt. Kdyby byl ukamenován, šlo by
o čistě židovskou záležitost. Ježíš byl
ale souzen u římského soudu a ukřižo-
ván římskými vojáky:

- ◆ *Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohanými i s národem izraelským proti tvému svatému služebníkovi Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila. (Skutky 4:27-28)*

Ukřižování dalo Ježíšově smrti nadži-
dovský rozměr. Tím, že zabili nevinného
člověka, Řím ukázal pohrdání a
odmítnutí Mesiáše světem. Neodmítli
jej pouze Židé, ale vládci tohoto světa:

- ◆ *Tu moudrost nikdo z vládců tohoto věku nepoznal; neboť kdyby ji byli poznali, nebyli by ukřižovali Pána slávy. (1. Korintským 2:8)*

Písmo učí, že odmítnutí Krista je vše-
obecné a ignorace jeho osoby se týká
celého lidstva, tedy všech, kteří se ne-
narodili z jeho Ducha. Římská smrt,
vyvolaná Židy, ukazuje, jak se Židé
spojili se světem proti Kristu:

- ◆ *Proč se pronárody bouří, proč národy kují marné plány? Srocují se králové země, vládcové se spolu umlouvají proti Hospodinu a pomazanému jeho: (Žalmy 2:1-2)*

Mohl by snad jiný způsob popravu po-
sloužit Božím záměrům lépe?

Vyvýšení evangelia

Prolití krve v ukřižování ukázalo na
zástupnost Božího prokletí. Z perspek-
tivy velekněží mělo ukřižování zajistit,
že všichni odmítnou Ježíše jako Mesiá-
še, který měl přijít. Prokletí skrze smrt

naplňuje pravdu, že naše hříchy byly
vložené na Krista. Lidská podlost a
zákeřnost se v Boží přítomnosti stala
součástí jedinečného a svrchovaného
plánu spasení a způsob Ježíšovy smrti
evangelium nejen potvrdil, ale i vyvýšil.
Lidská proradnost a snaha s Ježíšem
skoncovat splnila dokonale Boží záměr.
Nestačilo hlídat zapečetěný hrob, aby
nikdo nemohl Ježíšovo tělo ukrást. Ve
skutečnosti profesionalita římské hlídky
zpochybnila důvěryhodnost pozdějších
falešných svědků a argumentů, že Ježí-
šovo tělo jeho učedníci ukradli. I když
se na povrchu jevílo, že Židé a Římané
vše dokonale ovládají, vidíme, že ve
skutečnosti celou záležitost ovládal Bůh
sám. Ačkoli lidská podlost stála v pří-
mém protikladu Božím záměru, přesto
jej umožnila:

- ◆ *Jako prorok ale věděl, co mu Bůh zaslíbil: přísahal mu, že pozdvihne Mesiáše z jeho vlastních tělesných potomků a posadí ho na jeho trůn. (Skutky 2:30)*

Pro Pavla evangelium nebyla jenom
zpráva, že Ježíš zemřel, ale že byl ukři-
žován a vzkříšen:

- ◆ *Rozhodl jsem se totiž neznat mezi vámi nic než Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného. (1 Korintským 2:2)*

Pro Pavla byla potupa ukřižování vítěz-
ným tažením za Boží věc:

- ◆ *Já se však nechci chlubit vůbec ničím – kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista, skrze nějž je mi svět ukřižován a já světu. (Galatským 6:14)*

Po Ježíšově vzkříšení to byli nebojácní
apoštolové, kdo měli odvahu hlásat
vše, co se týkalo Ježíšovy smrti a jeho
vzkříšení.

Význam Kristovy smrti

Pavel cituje každou část Dt 21:
22,23, která se týká zlořečenství a
vysvětluje, že každý, kdo zákon nepo-
slouchá, je zlořečen (viz. Ř 3). Kdo
zhřešil, byl odsouzen, a měl viset na
dřevě. Kristus nás však v potrestání
zastoupil:

20 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *Kristus nás vykoupil z prokletí Zákona, když se stal prokletím za nás (jak je psáno: „Proklet buď každý, kdo visí na dřevě“), aby tak Abrahamaovo požehnání přišlo v Kristu Ježíši na pohany a aby chom skrze víru přijali zaslíbení Ducha.*

(Galatským 3:13-14)

Že šlo o skutečné zlořečenství a prokletí, dokazuje použitý způsob trestu, který odpovídal zákonu. Ježíšova smrt byla jedinečnou obětí, která nemůže být znovu opakována. Naplnilo se vše, co Bůh zamýšlel, přesně tak, jak On určil – tedy skrze ukřižování. Touto obětí Kristus nejen odstranil Boží zlořečení a prokletí, které patřilo nám, ale nahradil jej požehnáním, které bylo zaslíbeno lidu nové smlouvy – a tím je dar věčného života. Kristus svou smrtí a vzkříšením porazil ďábla a svůj lid vyvedl z otroctví hříchu. Na kříži pro nás vydobyl odpuštění a usmíření s Bohem Otcem.

Nést kříž

Výzva vzít svůj kříž a následovat, patří nám. Nesení kříže není projev pokání a oddělení hříchů. Spíše je to výraz, že stojíme na Jeho straně ve světě, který stojí proti Kristu. Ten, kdo slouží Kristu, může očekávat utrpení; to je privilegium, kterému bychom se neměli nikdy vyhýbat. Nemůžeme zůstat zajedno se světem. Svět ukřižoval Krista a pokud mu budeme věrnými svědky, budeme světem odmítáni. Protože byl Kristus za nás proklet, nebudeme prokleti Bohem, ale budeme proklínáni světem. Svět stojí proti Kristu, ale všechny národy mají v Kristu zaslíbení. Jejich spasení může přijít pouze skrze kříž a ukřižování, které svět pro Krista připravil. Bůh změnil lidskou zradu v naše spasení. Ježíš řekl na kříži:

- ◆ *A já, až budu vyzdvižen od země, potáhnu všechny k sobě. Těmito slovy naznačil, jakou smrtí má zemřít. (Jan 12:32-33)*

Volně přeložila – kas –

– David H. Linden –

ET International, Červenec – Září 2007

LEPŠÍ NADĚJE

Židům 7:11-19

- ◆ *Kdyby levitské kněžství vedlo k dokonalosti (kvůli níž byl lidu dán Zákon), proč by ještě bylo potřeba, aby povstal jiný kněz podle Melchisedechova řádu, a nebyl jmenován podle Áronova řádu? **Se změnou kněžství ovšem nutně nastává i změna Zákona.** Ten, o kom se tu mluví, přece patří k jinému pokolení, z něhož nikdy nikdo u oltáře nesloužil. Jak známo, náš Pán pochází z Judy, a ohledně toho pokolení se Mojžíš o kněžství vůbec nezminil. Je tedy nade vši pochybnost zřejmé, že povstává jiný kněz, podobný Melchisedechovi, ne podle tělesných pravidel Zákona, ale podle moci nesmrtelného života. Jak dosvědčuje Písmo: „Jsi knězem navěky podle Melchisedechova řádu.“ Tím se ruší to staré přikázání jako nedostatečné a neúčinné (Zákon přece nikoho k dokonalosti nepřivedl) a zároveň se zavádí něco lepšího: naděje, která nás přibližuje k Bohu. (Židům 7:11-19)*

V roce 1903 si někde v Rusku kdosi všiml vojáka, který hlídkoval na místě, kde k tomu evidentně nebyl žádný důvod. Když se ho zeptali, proč tam stojí, odpověděl, že jenom plní rozkazy. Zeptali se tedy velitele stráže, ale ani on nevěděl, proč by tam měla hlídka stát. Postupně se s touto otázkou dostali až k samotnému carovi, ale ani on to nevěděl! Proto nařídil, aby někdo odpověď vypátral, a nakonec se zjistilo, že na tom místě zasadila v roce 1776 Kateřina Veliká keř růží a postavila k němu hlídku. Keř uhynul už před nějakými osmdesáti lety, ale hlídka tam pořád stála. Tradice se mění těžko!

A zvláště těžko se mění náboženské tradice, protože lidé trvají na tom, že je zavedl Bůh. Židé správně věřili, že tradice a praxe mojžíšovského zákona jsou něčím, co téměř patnáct století před Kristovou dobou nařídil Bůh. Zákon stál

ZÁPAS O DUŠI 21

v samotném středu židovské společnosti. Jejich životy byly uspořádány kolem sobotních pobožností a výročních slavností. Uctívání v chrámu probíhalo pod dohledem a podle pokynů kněží a levitů. Pravidla pro oběti a obřadní očišťování byla všechna vyjmenována v Zákoně. Tyto zákony a obyčeje byly zakotveny velmi hluboko.

Zpochybňovat správnost těchto zvyklostí znamenalo dát v sázku vlastní život! Štěpána, prvního křesťanského mučedníka, jeho protivníci obviňovali:

- ◆ ... *Tenhle člověk znovu a znovu mluví proti tomuto svatému místu i proti Mojžíšovu zákonu. Na vlastní uši jsme slyšeli, jak řekl, že Ježíš Nazaretský zboří tento chrám a změní ustanovení, která nám dal Mojžíš (Skutky 6:13b-14).*

Pavlovi protivníci křičeli:

- ◆ ... *To je ten člověk, který všude všechny učí proti zvolenému lidu, proti Zákonu a proti chrámu ... (Skutky 21:28b).*

I mnozí Židé, kteří vyznali víru v Krista, byli nadále

- ◆ ... *nadšenými zastánci Zákona. (Skutky 21:20b).*

Autor Listu Židům tedy stojí před nezáviděníhodným úkolem pokusit se přesvědčit své židokřesťanské čtenáře, že Zákon i lévijské kněžství, které je s ním nerozlučně spjato, jsou nyní zastaralé a že jsou zrušeny, protože byla zavedena mnohem lepší Nová smlouva a kněžství Ježíšovo. Říká o Zákoně pár mimořádně radikálních věcí: je neúčinný a nic nepřivedl k dokonalosti (7:18-19). Kvůli těmto problémům byl zrušen a vystřídán (7:12,18). Rýsuje mezi judaismem a křesťanstvím zřetelnou dělicí čáru. Nedá se z nich namíchat stejnorodá směs. Autor nechce, aby se jeho čtenáři vraceli ke starému židovskému způsobu uctívání, jako by byl sám o sobě dost dobrý. I kdyby pro svou víru měli trpět pronásledování, musí vytrvat, protože Ježíš přinesl lepší naději,

- ◆ *jejíž mocí přistupujeme až k Bohu (Židům 7:19b).*

I toto prohlášení bylo radikální. Každý Žid věděl, že prostě nepřipadá v úvahu jen tak si zajít za Bohem do svatyně svatých na kus řeči! Lévijský systém byl navržen tak, aby uctívající věřící udržel v bezpečné vzdálenosti od Boha, aby je nemusel zahubit. Do svatyně svatých směl vstoupit jen velekněz, a to jen jednou ročně na den smíření. Když tedy autor zdůrazňoval, že máme Ježíšovým prostřednictvím přicházet až k Bohu (4:14-16; 6:19-20; 7:19; 10:19-22), byla to pro křesťany ze židovského prostředí ohromující představa. V našem oddílu vysvětluje, že:

Nová smlouva a Ježíšovo kněžství jsou nadřazeny Zákonu a lévijskému kněžství, protože nám umožňují přijít do Boží blízkosti.

Protože tu autor předkládá souvislou argumentaci, budeme se důsledně držet textu. Ten je rozdělen do dvou částí: v 7:11-14 autor ukazuje, že Zákon a lévijské kněžství stojí níže, protože nemohly nikoho přivést k dokonalosti, zatímco v 7:15-19 ukazuje, že Nová smlouva a Ježíšovo kněžství podle řádu Melchisedechova stojí výše, protože nám zajišťují možnost přicházet až k Bohu.

I. Zákon a lévijské kněžství stojí níže, protože nemohly nikoho přivést k dokonalosti (7:11-14).

V celém Listu Židům zdůrazňuje autor myšlenku dokonalosti či přivádění k dokonalosti. Tato dokonalost znamená, že je člověk bez závady a bez chybičky. Popisuje spíš „stav, v němž je člověk přijatelný pro Boha“. Přivést k dokonalosti znamená „uvést někoho do postavení, ve kterém může před Bohem předstoupit či před ním stát“ Autor opakovaně říká, že Zákon toho nebyl schopen (7:11,19; 9:9; 10:1). Co ale nedokázal Zákon, to vykonal Kristus:

- ◆ *Tak jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje“ (Židům 10:14)*

Autor ukazuje nedostatečnost Zákona a lévijského kněžství ve třech bodech:

22 ZÁPAS O DUŠI

a) Kdyby bylo lévijské kněžství dokonalé, Bůh by neohlašoval zavedení nového kněžského řádu Melchisedechova (7:11).

Nesmíme zapomínat, že Židé pokládali Mojžíšův zákon a jím předepsaný obětní systém za posvátný a nedotknutelný. Kněžství bylo základem Zákona v tom smyslu, že obětní systém, který byl v samotném jádru Zákona, nemohl bez kněží fungovat. Kritik by mohl autorovi říct:

Mojžíšův zákon a lévijské kněžství přišly pět set let potom, co se Melchisedech setkal s Abrahamem. Je provozováno celá staletí, a ne při jedné jediné příležitosti, když byl Melchisedech knězem pro Abrahama. Tak jak můžeš tvrdit, že Melchisedechovo kněžství je větší než lévijské?

Autor na tuto námitku odpovídá tím, že cituje Žalm 110, který David napsal v době největšího rozkvětu lévijského kněžství. V tomto zřetelně mesiášském žalmu David předpovídá, že ten, kdo zasedne po Boží pravici jako král, bude také knězem podle řádu Melchisedechova. Autor tedy namítá: kdyby lévijské kněžství a Mojžíšův zákon byly dost dobré, proč by Bůh předpovídal tohoto nového kněze podle řádu Melchisedechova? Philip Hughes upozorňuje, že jistá židovská sekta, která žila v prvním století u Mrtvého moře, „vyhlížela příchod dvou mesiášských postav: jedné kněžské („pomazaný Áronův“) a druhé laické a královské („pomazaný Izraele“)..." Hlavou národa by byl kněžský mesiáš, zatímco královský mesiáš z Davidova rodu by mu byl podřízen. Hughes uvažuje o tom, že původní čtenáři Listu Židům mohli být ovlivněni tímto nebo podobným učením, a v tom případě by byl autorův závěr, že Ježíš spojuje na základě vyššího kněžského řádu Melchisedechova obě role v jedné osobě, zvláště na místě.

b) Zákon a kněžství jsou spojeny tak, že změna kněžství s sebou nutně nese i změnu Zákona (viz. 7:12)

V tomto verši ukazuje autor radikální důsledky změny v kněžství: změna kněžství nutně vyžaduje také změnu Zákona.

A zase:

abychom to pochopili, musíme mít na paměti, že pro svědomitého Žida bylo něco takového nemyslitelné.

Mojžíšův zákon byl skalním podložím židovského náboženství a kultury. Jak si někdo vůbec může dovolit jenom mluvit o tom, že by bylo potřeba Zákon něčím nahradit? Autor listu ale tvrdí, že Zákon a lévijské kněžství byly tak těsně provázány, že vyměnit kněžství a přitom nevyměnit Zákon prostě nepřipadá v úvahu. To nás vrhá rovnou doprostřed té nejožehavější teologické záležitosti v celém Písmu, a tou je otázka, jaký vztah máme mít my, věřící Nové smlouvy, k Zákonu staré smlouvy. Máme poslouchat starozákonní přikázání? Četl jsem knihu Čtyři pohledy na Zákon a evangelium [*Four Views on Law and Gospel, Zondervan*] od Grega Bahnse- na, Waltera Kaisera, Jr., Douglase Mooa, Waynea Stricklanda a Willema VanGemereny. Napřed každý autor hájí své stanovisko, které pak ostatní čtyři kriticky hodnotí. Představují spektrum od teonomistického pohledu (Bahnsen), že Zákon je pro dnešní věřící velmi závazný, až po dispenzační (Strickland) a upravený luteránský pohled (Moo), že novozákonní věřící pod Zákonem staré smlouvy v žádném smyslu nejsou. Dočetl jsem knihu s dojmem, že každý pohled má v něčem pravdu, ale všechny mají své slabiny. Nebyl jsem schopen vyhlásit jednoznačného vítěze.

Reformovaní teologové většinou dělají Mojžíšův zákon do tří částí: občanský zákon (pro Izrael jako národ s teokratickým zřízením), obřadní zákon a mravní zákon. Říkají, že nejsme pod prvními dvěma částmi zákona, ale že Boží mravní zákon vyplývá ze samé jeho podstaty, takže je stále v platnosti. Na desatero přikázání se dívají jako na shrnutí mravního zákona, vyjadřující

ZÁPAS O DUŠI 23

podrobnosti dvou velkých přikázání: „miluj Boha“ (přikázání 1. až 4.) a „miluj svého bližního“ (přikázání 5. až 10.

V reformovaném táboře se diskutuje o tom, jak se na nás vztahuje čtvrté přikázání (svěcení dne odpočinku). Někteří považují za křesťanský sabat neděli, s přísnými pravidly pro to, co lze či nelze dělat. Jiní pokládají čtvrté přikázání za duchovně naplněné v Kristu (Židům 4). Upozorňují na to, že zbylých devět přikázání je opakováno v novozákonních listech, ale přikázání o sobotě je vynecháno, a dokonce se zdá, že je mu upírána důležitost (Římanům 14:5-6; Galatským 4:10; Koloským 2:16-17). Ačkoli tedy určité principy přikázání o sabatu platí i dnes, starozákonní nařízení o sabatu se nás netýkají. (To je v podstatě můj názor; srovnej moje kázání „God's Day of Rest“ [Boží den odpočinku] na oddíl 1. Mojžíšova 2:1-3, na webových stránkách našeho sboru.)

Jiní ovšem poukazují na to, že Bible občanské, obřadní a mravní stránky Zákona nerozlišuje. Židé viděli Zákon jako jeden celek. Nedá se rozdělovat na různé druhy, protože nařízení těchto druhů jsou všechna smíchána dohromady, často v jednom a totéž kontextu. Proto musíme říct, že buď jsme stále pod celým Zákonem (navzdory tomu, co říká Pavel a autor Listu Židům), nebo nejsme pod Zákonem vůbec, protože byl naplněn a překonán v Kristu. K tomuto pohledu se hlásí dispenzacionalisté a zastánci teologie Nové smlouvy. [Zastánci teologie Nové smlouvy věří, že jsou nyní pod Zákonem Krista (1K 9:21). Pozn. překl.]

Aniž bychom se pokoušeli tuto při rozhodnout (a já si opravdu zdaleka nejsem jistý, jak by měla být rozhodnuta), můžeme říct, že v našem textu autor vidí přinejmenším zákony upravující kněžství a řád obětí jako přinejmenším změněné Ježíšem Kristem. Ježíš Kristus nepochází z kněžského lévijského rodu. Celý tento systém přístupu k Bohu prostřednictvím kněží a obětí byl zrušen. Až dosud ukázal, že kdyby bylo

lévijské kněžství bez chyby, Bůh by neoznamoval zavedení nového kněžského řádu Melchisedechova. Kněžství je navíc svázáno se Zákonem, takže se změnou kněžství se změnil i zákon.

c) Melchisedech a Ježíš evidentně nejsou z kmene Léviho, a tudíž musí představovat nový kněžský řád (7:13-14).

Autor konstatuje obecně známou věc, totiž že Ježíš nebyl z kmene Léviho, ale z Judy. Nazývá Ježíše titulem „náš Pán“, který jinak používá pouze ve verši 13:20 (ve 2:3 je pouze „Pán“). Chce, abychom si uvědomili, že Ježíš není jen nějaký další lidský kněz, ale že je „náš Pán“, Bůh v lidském těle. Slovo přeložené „pocházel“ znamená doslova „vzešel“ a je narážkou na Mesiáše (viz Lukáš 1:78: „Vycházející z výsosti;“ Malachiáš 3:20 (4:2 KR): „vzejde slunce spravedlnosti“; 2. list Petruv 1:19: „dokud ... jitřenka vám nevzejde v srdci“). Verše 7:11 a 15 mluví o příchodu jiného kněze, a toto slovo v řečtině znamená „jiný odlišného druhu“. Ježíš je jediným knězem, který zastupuje Melchisedechův řád.

Jak opět podotýká Hughes, pokud autor čelí falešnému učení kumránské sekty, podle kterého mají přijít dva mesiášové, jeden z kněžského kmene Léviova, druhý z královského kmene Judova, pak zde svým prohlášením tento omyl napravuje. Ježíš je v jedné osobě jak králem, tak knězem podle řádu Melchisedechova. Staré lévijské kněžství bylo zrušeno. Jeho hlavní myšlenkou v 7:11-14 je tedy to, že Zákon a lévijské kněžství stojí níže, protože nikoho nemohly přivést k dokonalosti. Adresáti listu se nesmějí vracet zpátky k judaismu! Dále pak ukazuje, že:

II. Nová smlouva a Ježíšovo kněžství stojí výše, protože nám umožňují přijít do Boží blízkosti (7:15-19).

I zde probíhá jeho argumentace ve třech krocích:

a) Ježíšovo kněžství stojí výše, protože jeho základem je moc nezábitelného života (7:15-17)

24 ZÁPAS O DUŠI

Požadavky kladené na lévijského kněze byly všechny čistě vnější. Lévijsší kněží byli vybíráni výhradně na základě svého tělesného původu a nepřítomnosti určitých tělesných vad (3. Mojžíšova 21:16-23). Také obřady, jimiž byli ustanovováni, byly vnější: zahrnovaly oblečení kněžského roucha, omývání vodou, očišťování obětmi a jiné (viz 2. Mojžíšova 29). Ale Ježíš se stal knězem, jako byl Melchisedech, na základě čehosi vnitřního, a sice na základě „moci nesmrtelného života“ (7:16b). Tajemné mlčení, kterým záznam 1. Mojžíšovy Melchisedechův život obestírá, zdánlivě naznačuje, že „jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce“ (7:3). Melchisedech byl však jen předobrazem Ježíše, který je věčný doopravdy. „V něm byl život...“ (Jan 1:4). I když zemřel pro naše hříchy, hrob ho nemohl udržet. Vstal z mrtvých, žije a je naším knězem navěky! Nic ho o tento úřad nemůže připravit. Dokud tam v nebi pro nás je (a to je navěky!), můžeme jeho prostřednictvím přicházet až do Boží blízkosti!

b) Stará smlouva a lévijské kněžství jsou zrušeny, protože byly neúčinné a neužitečné (7:18-19a)

„Zrušit“ zde znamená v právním smyslu „anulovat“. Neúčinnost a neužitečnost Zákona nespočívá v Zákone samotném. Jak vysvětluje Pavel (Římanům 7:12):

- ◆ *Zákon je tedy sám v sobě svatý a přikázání svaté, spravedlivé a dobré.*

Problém je spíše ve slabosti hříšného těla, které Zákon nedokáže změnit (Římanům 7:13 14; 8:3). Jedním z důvodů, proč Bůh vydal Zákon, bylo ukázat nám beznadějnou hříšnost našeho srdce (Římanům 5:20; 7:13). Vzhledem k tomu neměl nikdy za úkol přivádět hříšníky blíž k Bohu. Tohle má autor na mysli, když říká, že Zákon „*nic nepřivedl k dokonalosti*“ (7:19a). Hříšníkům pouze zabraňoval ve vstupu do svatyně svatých. A oběti předepsané Zákonem nemohly nikdy úplně očistit hříšníkovo

svědomí ani odstranit jeho hříchy (10:1-4).

V tom případě vám může připadat divné, jak mohl David opěvovat požehnání, kterého se dostává člověku,

- ◆ *z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt (Žalm 32:1b)?*

Jak může žalmista říkat:

- ◆ *Mně však v Boží blízkosti je dobře... (Žalm 73:28a)?*

Jak vysvětluje F. F. Bruce:

... tato požehnání byla lidem víry vždy k dispozici. „Tyto zkušenosti však nesouvisely s lévijskými rituály a s áronovským kněžstvím. Celý systém uctívání, který byl s těmito rituály a kněžstvím spojen, byl vypočítán spíše na to, aby člověka udržel v bezpečné vzdálenosti od Boha, než na to, aby ho k němu přivedl blíže.“

A to nás přivádí ke třetímu kroku autorovy argumentace:

c) Nová smlouva a Ježíšovo kněžství nám dávají lepší naději, v níž přicházíme do Boží blízkosti (7:19b)

„Lepší naději“ je míněn Ježíš, „*ručitel lepší smlouvy*“ (7:22), to jest Nové smlouvy (8:6-13). Autor hodlá toto téma přicházení do Boží blízkosti vysvětlit podrobněji v 10:19-22, kde říká:

- ◆ *Když tedy, bratři, máme smělou důvěru, že smíme vstoupit do svatyně Ježíšovou krví, cestou novou a živou, kterou nám otevřel skrze oponu, to jest skrze své tělo, a když máme velkého kněze nad domem Božím, přistupujme [před Boha (ČEP)] ... (KMS).*

Autor listu miluje slovo „lepší“. Používá ho (v řeckém originále) dvanáctkrát. (V celém Novém zákoně se vyskytuje osmnáctkrát.) Ježíš je lepší než andělé (1:4(1)). Autor je ohledně svých čtenářů přesvědčen o lepších věcech (6:9(2) KMS, NBK, KR). Nová smlouva je lepší smlouva (7:22(3); 8:6(4) KMS, NBK, KR) s lepšími zaslíbeními (8:6(5)). Ježíš je lepší obět (9:23(6) KMS, NBK, KR) a jeho krev mluví lépe než krev

ZÁPAS O DUŠI 25

Ábelova (12:24(7) KMS, NBK, KR). Křesťané mají v nebi lepší bohatství (10:34(8)). Lidé víry proto hledají lepší vlast, tu nebeskou (11:16(9)). Čeká nás lepší vzkříšení (11:35(10)). Bůh pro nás připravil něco lepšího než pro svatý Starého zákona (11:40(11)). A tady (7:19(12)) máme lepší naději, která nás přivádí do Boží blízkosti.

Autor chce říct: když máte něco lepšího, proč se vracet k horšímu? Možná nostalgicky vzpomínali na „staré dobré časy“, přitom ale ztráceli ze zřetele, že to, co mají nyní v Kristu, je daleko lepší než cokoli, co mívají v judaismu. To, na co se svatí Starého zákona těšili, oni dostali! Díky Kristově lepší oběti jsou nám úplně odpuštěny hříchy. Nemusíme čekat na nádvoří, zatímco za nás kněz obětuje ve svatyni svatých. Máme za oponou velekněze, který nás zve, abychom přišli blíž, až k samotnému Božímu trůnu, který je trůnem milosti, a obdrželi milost a pomoc právě ve chvíli, když je potřebujeme!

Závěr

Možná si říkáte:

No, to je určitě báječné pro Židy, kteří byli v pokušení vrátit se k judaismu. Ale mně nic takového nikdy ani nenapadlo. Co to má společného se mnou?“

Za prvé: Měli byste si být jisti, že opravdu rozumíte tomu a že se opravdu radujete z toho, že jste byli pro Boha učiněni přijatelnými výhradně díky tomu, co udělal Ježíš, a ani trochu díky tomu, co jste udělali vy. Všechna náboženství na světě s výjimkou biblického křesťanství učí, že pro to, aby byl člověk pro Boha přijatelný, musí něco udělat. Dokonce i církve římskokatolická učí, že nemůžete být ospravedlněni samotnou milostí skrze samotnou víru v samotného Krista, ale že musíte ke své víře v Krista připojit dobré skutky, abyste získali zásluhu pro nebe. (*Viz Sacro sancti et oecumenici concilii Tridentini canones et decreta [Kánony a dekrety přesvatého a všeobecného*

tridentského koncilu], zasedání 6., kánony č. 9, 12, 24 – viz str. 37 – Tridentický koncil.)

Pavel ale říká (Římanům 4:4-5) víc než jasně, že jsme zachráněni Boží milostí (nezasloužená laskavost) zcela bez ohledu na cokoli, co děláme:

◆ *Kdo se vykazuje skutky, nedostává mzdu z milosti, nýbrž z povinnosti. Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost.*

Pokud správně chápete, co Pavel říká, vaší první reakcí bude:

◆ *Co tedy máme říci? Že máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost?*

Pavel s takovou reakcí počítal (Římanům 6:1), a proto to výslovně popřel. Nicméně tato myšlenka by nám měla aspoň blesknout hlavou, pokud chápeme tu radikální povahu spasení pouze Boží milostí. Pokud se snažíte přicházet do Boží blízkosti tím, že se snažíte si to zasloužit čímkoli, co děláte, znamená to, že nechápete evangelium.

Za druhé: Měli byste si být jisti, že opravdu těžíte a radujete se z té velké výsady přicházet blíž k Bohu prostřednictvím krve Ježíše Krista. Jste-li díky tomu, co pro vás Ježíš udělal, usmířeni pro čas i pro věčnost s Bohem, máte „lepší naději“. Měli byste být plni naděje v Bohu (Římanům 15:13). Ať čelíte jakýmkoli každodenním problémům, bez ohledu na to, jestli jsou triviální nebo zásadní, stále máte přístup do Boží přítomnosti prostřednictvím Ježíšovy krve. Přijďte blíž!

Když Donald Grey Barnhouse studoval ve Francii, pracoval jako pastor v malém evangelickém sboru ve Francouzských Alpách. Každý týden, když šel do sousední vesnice, potkával místního kněze, který šel opačným směrem. Často se zastavili na kus řeči, a tak se spřátelili. Při jedné příležitosti se ho kněz zeptal, proč se protestanté nemodlí ke světcům. „A proč bychom měli?“ zeptal se Barnhouse. Kněz začal

26 ZÁPAS O DUŠI

vysvětlovat a ilustroval to na příkladu, jak se člověk jako Barnhouse může dostat k rozhovoru s prezidentem Francie. Může jít za některým členem vlády, kterému se možná podaří vyjednat mu přístup do prezidentovy kanceláře, takže by se Barnhouse mohl s prezidentem setkat. Kněz, s triumfálním úsměvem na rtech, patrně předpokládal, že jednoduchost a jasnost jeho argumentu vylučuje jakoukoli možnost nesouhlasu. Barnhouse mu na to řekl:

Dejme tomu, že jsem prezidentův syn. Bydlím s ním v prezidentském paláci. Když jde do úřadu, vstanu od snídaně a dám mu pusku na rozloučenou. Potom se vydám na ministerstvo vnitra a tam si u čtvrtého tajemníka druhého náměstka domluví schůzku s ministrem. A když se dostanu do jeho kanceláře, požádám ho, jestli bych si mohl promluvit se svým papá.

Jeho přítel zůstal jako omráčený, když Barnhouse dodal, že

je Božím dítětem, dědicem a spoludědicem Kristovým, a že má tedy k Otci bezprostřední přístup.

To je naše veliká výsada díky Ježíši, našemu knězi navěky podle řádu Melchisedecheva.

Otázky k diskuzi

1. Co to znamená, že nejsme pod Zákonem (Římanům 6:14; Galatským 5:1-4)? Musíme stále ještě poslouchat Desatero přikázání?

2. Proč Bůh vydal Zákon, když je Zákon nedokonalý, neúčinný a neuzitečný?

3. Máme u nás nějaké křesťanské tradice, které bychom měli znovu posoudit a případně je odložit? Pokud ano, které to jsou?

4. Diskutujte: Pokud vám hlavou nebleskne: „hřešme směle, aby se rozhojnila milost,“ pak evangelium nechápete.

– Steven J. Cole –

Copyright 2004

Všechna práva vyhrazena

Přeložil Jan Šraml, 2006

VĚČNÝ KNĚZ PODLE MELCHISEDECHOVA ŘÁDU

Abychom pochopili celou problematiku Melchisedecheva, musíme nejprve pochopit širší souvislosti, především vztah a rozdíl mezi starou, mojžíšovskou, tj. „sínajsko-hagarovskou“ smlouvou a novou, Kristovou, tj. „sijónsko-sárovskou“ smlouvou; rozdíl mezi Sínají a Sijónem, Hagar a Sárou; rozdíl mezi starým Božím lidem, tj. etnickým Izraelem a novým Božím lidem, tj. církví, v níž etnický původ již nerozhoduje. Z těchto a dalších paralel (souběžností) nám vyplyne i rozdíl mezi Abrahamem, totiž áronovským kněžstvím, a kněžstvím Kristovým – podle řádu Melchisedecheva. Tak tedy:

A. Naplnění slibů

Na Starý zákon můžeme pohlížet jako na slib a na Nový zákon jako na naplnění tohoto starozákonního slibu. Starý zákon jsou obrazy a portréty Krista, Nový zákon je Kristus sám!

Starý zákon neustále připomínal, že v posledních dnech přijde Mesiáš a ustanoví novou a lepší smlouvu než byla ta stará, která sloužila smrti, protože ta byla založena na liteře Zákona. Nová smlouva bude dokonalá, protože bude založena na oživujícím Duchu Pána Ježíše Krista. Pouze Kristus byl schopen naplnit Starou smlouvu a tak vykoupit svůj lid. Všechna starozákonní zaslíbení jsou již v tomto okamžiku, naplněna v našem Pánu Ježíši Kristu:

◆ *Ke všem zaslíbením Božím, kolik jich jen jest, bylo v něm řečeno 'Ano'. A proto skrze něho zní naše 'Amen' k slávě Boží.*
(2 Korintským 1:20)

Na naplnění Staré smlouvy v Nové smlouvě Pána Ježíše Krista poukazoval již Mojžíš. Ten velmi dobře chápal, že jeho úkol byl pouze přechodný, obrazný a zaslubující. Věděl, že ten pravý a konečný prorok, jenž vyvede všechny

ZÁPAS O DUŠI 27

Boží lid, jak z Židů tak z pohanů, do té skutečné zaslíbené nebeské země, kde budou přibytky vybudovány samotným Bohem, teprve přijde!

- ◆ **Bůh však tímto způsobem vyplnil, co předem ohlásil ústy všech proroků, že jeho Mesiáš bude trpět ...** Mojžíš řekl: 'Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka [Krista] z vašich bratří [etnických židů], jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.' A 'každý, kdo toho proroka neuposlechne, bude vyhlazen z mého lidu [Mojžíš věděl, že jenom ti, kdo poslechnou toho proroka (Krista) patří k pravému Izraeli].' **Také všichni ostatní proroci, kolik jich jen od Samuele bylo, přinášeli zvěst právě o těchto dnech** [o dnech církve!]. Váš [kdo jste v Kristu] se týkají zaslíbení proroků i smlouva, kterou Bůh uzavřel s vašimi otci, když řekl Abrahamovi: 'V tvém potomstvu budou požehnány všechny národy na zemi [nejenom etničtí Židé].' Především pro vás [etnické Židy] povolal svého služebníka [Krista] a poslal ho k vám, aby vám přinesl požehnání a odvrátil každého od jeho hříchů. (Skutky 3:18, 22-26)

Boží zaslíbení, která Bůh vyslovil ústy svých starozákonních proroků, vyplnil skrze svého Syna. Kristus je ten jediný zprostředkovatel věčné Nové smlouvy. On vládne na nebeských výsostech jako Pán a Král svému království, jež není z tohoto světa. Proto ani jeho zaslíbený lid z Židů a pohanů nepatří tomuto světu, ale má občanství v nebesích. Kristus je tím Apoštolem a Nejvyšším Knězem našeho vyznání. O něm nám již psal prorok Jeremjáš. Jeremjáš nemluvil výhradně k národnímu Izraeli (viz Ř 9:6), mluvil k Božimu Izraeli, ke všem vyvoleným ze všech pronárodů. Naplnění slibů se přece vztahuje na Abrahamovo potomstvo a ten je otcem nejen Židů, ale i hlučícího davu pronárodů, (Gn 17:4)!

- ◆ **Avšak Ježíš dosáhl vznešenější služby, právě tak jako je prostřed-**

níkem vyšší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. Kdyby totiž ta první smlouva byla bez vady, nebylo by třeba připravovat druhou. Ale když Bůh kárá svůj lid, říká [Jr 31:31-34]: 'Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy s domem izraelským i s domem judským uzavřu smlouvu novou, **ne jako byla ta smlouva, kterou jsem uzavřel s jejich otci** v den [na Sinaji], kdy jsem je vzal za ruku, abych je vyvedl ze země egyptské. Neboť oni nezůstali v mé smlouvě, a já jsem se jich zřekl, praví Hospodin. A toto je smlouva, kterou uzavřu s domem izraelským po oněch dnech, praví Hospodin: **Dám své zákony do jejich mysli a napíšu jim je na srdce.** Budu jim Bohem a oni budou mým lidem. Pak už nebude učít druh druhá a bratr bratra a nebude vybízet: 'Poznej Pána', protože mě budou znát všichni, od nejmenšího až do největšího. Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu.' Když Bůh mluví o nové smlouvě, říká tím, že první je zastaralá. Co je zastaralé a vetché [ústý Jeremjáše], blíží se zániku. (Židům 8:6-13)

Věk církve, věk mezi oběma Kristovými příchody je věk posledních dnů, v kterém k nám Bůh promlouvá ne skrze proroky, ale skrze svého Syna, Ježíše Krista:

- ◆ **Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase** [posledních dnech] k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem svého a skrze něhož stvořil i věky. (Židům 1:1-2)

Starý zákon je tedy o Kristu a jeho těle (církvi), Nový zákon je Kristus a jeho tělo (církvev)! Mojžíš v podstatě varuje pokristovské generace Božího Izraele [Dt 18:15-19; Sk 7:37; J 1:21,25; Mt 17:5; Lv 23:23-32; Ž 2:12]:

Poslouchejte Krista nebo zahynete. Já a všichni proroci, kolik jich jen

28 ZÁPAS O DUŠI

bylo „pouze“ na něj ukazujeme. Vzhlížejte ke skutečnosti, jež je zprostředkována Synem. Nevzhlížejte ke starozákonním stínům a předobrazům, které Kristovu skutečnost jen nastínily.

Veškeré Boží zaslíbení je obsaženo v plném Božství Ježíše Krista. Starozákonný slib byl předjímajícím očekáváním. Novozákonní naplnění v Kristu je lepší, protože je dokonalé a dokonané. Kristus je tou věčnou „sijónskou“ (ne „sínajskou“) smlouvou!

◆ *Já Hospodin jsem tě povolal ve spravedlnosti a uchopil tě za ruku; budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům, abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě [všichni bez Krista]. (Izajáš 42:6-7)*

◆ *Toto praví Hospodin: Odpovím ti v čase přízně [Kristovy obětí], pomohu ti v den spásy, budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu, abys pozvedl zemi a zpustošená dědictví vrátil, abys řekl vězňům [všem uvězněným v hříchu bez Krista]: „Vyjděte“, těm, kdo jsou v temnotách: „Ukažte se!“ Při cestách se budou pást a na všech holých návrších naleznou pastvu. (Izajáš 49:8-9)*

Nová smlouva je kvalitativně nadřazená staré, protože její podstata není neživá, odsuzující a zabíjející litera, ale živý Kristus. Jak řekl Pavel:

◆ *Těm, kteří jsou bez zákona, byl jsem bez zákona, abych získal ty, kteří jsou bez zákona – i když před Bohem nejsem bez zákona, neboť mým zákonem je Kristus. (1 Korintským 9:21)*

B. Kniha Židům

Nosná myšlenka knihy Židům je, že starozákonná zaslíbení jsou naplněna v Kristu. V 1. kapitole čteme, že Kristovo postavení je vyšší než postavení andělů:

◆ *A když chce uvést Prvorozeného do světa, praví opět: 'At' se*

mu pokloní všichni andělé Boží! O andělech je řečeno: *'Jeho andělé jsou vanutí větru a jeho služebníci plápolající oheň.'* (Židům 1:6-7)

Také se dočteme, že Syn Boží, Ježíš Kristus, je Bůh:

◆ *O Synovi však: 'Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království. Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy.' A dále: 'Ty, Pane, jsi na počátku založil zemi, i nebesa jsou dílem tvých rukou. (Židům 1:8-10)*

Ve 2. kapitole se dovídáme, že Boží lid, to jsou jeho zaslíbení a vyvolení, bude přiveden skrze Krista do Boží slávy:

◆ *Bylo přirozené, že Bůh, pro něhož je vše a skrze něhož je vše, přivedl mnoho synů k slávě, když skrze utrpení učinil dokonalým původce jejich spásy. A on, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou z téhož Otce. Proto se nestydí nazývat je svými bratry, když říká: (Židům 2:10-11)*

Dále se dočítáme, že ti, které Bůh uvádí do slávy, jsou totiž Abrahamovým potomstvem z Židů a pohanů:

◆ *Protože sourozence spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d'ábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví. Neujímá se přece andělů, ale ujímá se potomků Abrahamových'. (Židům 2:14-16)*

Ve 3. kapitole nás pisatel dopisu Židům důrazně nabádá, abychom si hleděli Krista:

◆ *Proto, bratří, vy, kteří jste svatí a máte účast na nebeském povolání, hleďte na apoštola a velekněze našeho vyznání, Ježíše: byl věrný tomu, kdo jej ustanovil, jako i 'Mojžíš byl věrný v celém Božím domě'. (Židům 3:1-2)*

ZÁPAS O DUŠI 29

Prostředník Staré smlouvy, Mojžíš, byl věrný služebník v celém Božím domě, zatím co Kristus je věrný Syn nad celým Božím domem. Kdo je Božím domem a chrámem, je zřejmé – je to Abrahamovo potomstvo, zaslíbení Židé a pohané.

- ◆ *Mojžíš byl věrný v celém Božím domě, ale jen jako služebník, který měl dosvědčit to, co teprve bude vysloveno. Kristus však jako Syn je nad celým Božím domem. A tímto Božím domem jsme my, pokud si až do konce zachováme smělou jistotu a radostnou naději. (Židům 3:5-6)*

Mojžíš, prostředník Staré smlouvy, je pouze typem Ježíše Krista, jenž je ve všem nadřazený prostředník Nové smlouvy. Stavitel domu je přece vždy nadřazen všem svým stavebním nástrojům, jako byl např. Mojžíš. Ve 3. a 4. kapitole nám Duch Boží sděluje, že právě sobotní odpočinutí máme v Kristu [Žd 4:9]. Odpočinek v něm je nad každé lidské pomyšlení.

- ◆ *Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. Přístupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas. (Židům 4:15-16)*

C. Předobraz a typ nového kněžství

Přicházíme k jádru našeho zamyšlení. Kristus je věčný kněz podle Melchisedechova řádu:

- ◆ *A na jiném místě říká: 'Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.' (Židům 5:6)*

Zde se pisatel knihy Židům v podstatě odvolává na 110. žalm:

- ◆ *Hospodin přísahal a nebude želeť: Ty jsi kněz navěky podle Malkisedekova řádu. (Žalmy 110:4)*

Tady bylo to starozákonné zaslíbení. Pisatel knihy Židům ale ukazuje, jak toto zaslíbení bylo naplněno v Kristu:

- ◆ *V ní [dané naději] jsme bezpečně a pevně zakotveni, jí pronikáme až do nitra nebeské svatyně, kam jako první za nás vstoupil Ježíš, kněz na věky podle řádu Melchisedechova. (Židům 6:19-20)*

Když Ježíš na kříži skonal, roztrhla se chrámová opona, za kterou mohl do nejsvětější svatyně jen nejvyšší kněz. V knězi Ježíši, podle řádu Melchisedechova, již pronikáme ne do dočasné, pozemské, chrámové svatyně, nýbrž do nebeské svatyně!

Odkud se vlastně Melchisedech vzal? Kdo je to? Je to taková pravzvláštní biblická postava? Málokdy se o něm káže nebo píše, protože náhle přichází odnikud, nakrátko se objeví, pak zmizí a nezanechává po sobě žádné stopy. Všechno, co o Melchisedechovi ze Starého zákona víme, je toto:

- ◆ *A šálemský král Malkisedek přinesl chléb a víno; byl totiž knězem Boha Nejvyššího. Požehnal mu: „Požehnan buď Abram Bohu Nejvyššímu, jemuž patří nebesa i země. Požehnan buď sám Bůh Nejvyšší, jenž ti vydal do rukou tvé protivníky.“ Tehdy mu dal Abram desátek ze všeho. (Genesis 14:18-20)*

Kromě již výše citovaného 110. žalmu, v němž se Hospodin zapísal, že Mesiáš, Ježíš Kristus, bude knězem podle Melchisedechova řádu, Starý zákon o tomto podivně zastřeném knězi Boha nejvyššího mlčí. Navzdory těmto pouhým dvěma starozákonním zmínkám o Melchisedechovi, pisatel knihy Židům odkazuje téměř polovinu své knihy na Melchisedechovo kněžství!

Melchisedech byl vyzdvižen i nad Abrahama, o kterém víme nesrovnatelně víc. Melchisedech totiž Abramovi požehnal. Vyšší přece žehná nižšímu. Abram potom dal Melchisedechovi desátek ze všeho, což je důkaz Abramovy podřízenosti Melchisedechovi.

Tak jako každá fotografie zaznamenala nějakou pravdivou realitu (skutečnost) v prostoru a čase, tak podobně každý starozákonní fyzický předobraz

30 ZÁPAS O DUŠI

znamenal nějakou novozákonní duchovní realitu (skutečnost). Například, židovská pascha byla svým způsobem fyzická forma, druh, typ Kristova kříže, která jej sice zobrazovala, ale nepředpovídala. Samotný Kristův kříž, protějšek, antityp paschy, bylo vynoření starozákonního principu, druhu, způsobu téže základní myšlenky, téže zásady ve vyšší, totiž duchovně reálné formě. Nebo, starozákonní Izrael byl fyzický druh, typ, princip Božího lidu, stačilo se do něj jen fyzicky narodit. Naproti tomu novozákonní církev, Kristovo tělo, Boží chrám je antityp fyzického Izraele, protože již není zobrazujícím principem, ani typem, ani druhem Božího lidu, nýbrž je již konečným, reálným, skutečným duchovním lidem, do kterého se nevstupuje skrze fyzické Abrahamovy geny, ale skrze Boží „geny“ narozením z Ducha svatého bez ohledu na fyzickou příslušnost. Právými Abrahamovými potomky a Božími dětmi jsou všichni zaslíbení z Židů a nežidů [Ř 9:7-8]. Takovými příklady bychom mohli dlouho pokračovat...

Melchisedechovo kněžství v Gn 14:18-20 sice neslibovalo přicházející Kristovo kněžství (jako Žalm 110:4), ale zobrazovalo jej druhově, způsobově, kvalitativně a typově. Kristovo kněžství podle Melchisedechova typu se zásadně liší od áronovského kněžství. Konečná, věčná, duchovní realita, antityp Melchisedechova kněžství je Kristovo kněžství. Je to opět vynoření starozákonního principu, druhu, způsobu nebo typu téže základní myšlenky, téže zásady, ale ve vyšší, slavnější formě.

Zásada Melchisedechova kněžství byla nadřazena zásadě Áronova kněžství, protože zásada Áronova kněžství vězela v poslušnosti zákonu:

- ◆ *Kdyby služba levitských kněží, která vedla lid k poslušnosti zákona, přinesla dokonalost, nač by ještě bylo třeba ustanovovat jiného kněze podle řádu Melchisedechova, a nezůstat při kněžství podle řádu Áronova? (Žd 7:11)*

D. Kdo je Melchisedech z Genesis 14:18-20?

Někdo je přesvědčen, že to byl anděl. Osobně jsem si dlouho myslel, že Melchisedech bylo jakési „předvtělení“ samotného Krista. Dnes se přikláním k výkladu, že Melchisedech byl historickou osobností, jehož kněžství bylo druhem (typem) kněžství Ježíše Krista.

První vlastnost Boha, tedy i Krista je – že je. Jeho jméno je *JSEM*, proto je nositelem nepodmíněné existence (Ex 3:14). Melchisedech musel tedy způsobově (typově), ne tělesně, splňovat tuto věčnou Boží vlastnost:

- ◆ *Je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podoběn Synu Božímu zůstává knězem navždy. (Židům 7:3)*

Kdyby byl Melchisedech „předvtělením“ Krista, tedy Kristem samotným, potom by v předešlém verši nemohlo být napsáno, že je „podoběn Synu Božímu“, ale muselo by být napsáno, že „je Syn Boží“. K této problematice se vrátíme níže v bodě „E“. Tomu, že Melchisedech nebyl samotný Kristus, nasvědčuje i text o 12 veršů níže, který říká, že je ustanoven jiný kněz (Kristus), jenž je druhově, typově podobný knězi Melchisedechovi:

- ◆ *To vše je ještě zřejmější, když podobně jako Melchisedech je ustanoven jiný kněz [Kristus]. (Židům 7:15)*

Další starozákonní požadavek na kněžství bylo, že kněz musel být člověk, protože jenom člověk mohl zastupovat člověka – lid:

- ◆ *Každý velekněz, vybraný z lidí, bývá ustanoven jako zástupce lidí před Bohem, aby přinášel dary i oběti za hříchy. (Židům 5:1)*

Rozhodně můžeme vyloučit možnost, že Melchisedech byl anděl, protože jenom člověk může zastupovat člověka před Bohem. Dnes věřím, že Melchisedech nemohl být ani „předvtělený“ Kristus, protože jeho vtělení, naroze-

ZÁPAS O DUŠI 31

ní z panny (inkarnace) se událo přibližně o 1600 let později:

- ◆ *Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponižil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Filipským 2:6-8)*

Kristus nás může před Bohem zastupovat jako nejvyšší kněz, protože se stal člověkem. Stal se posledním Adamem [1K 15:45]. Tak jako zástupce rodiny musí pocházet z rodiny, tak jako vyslanec musí být občanem země, kterou reprezentuje, tak pouze člověk mohl zastupovat člověka (lid) v potrestání za hříchy:

- ◆ *Bůh učinil to, co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost: Jako oběť za hřích poslal svého vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích, (Římanům 8:3)*

E. Srovnáváme dva muže nebo dvoje kněžství?

Vraťme se k následujícímu verši:

- ◆ *Je bez otce, bez matky, bez předků, jeho dny nemají počátek a jeho život je bez konce. A tak podoben Synu Božímu zůstává knězem navždy. (Židům 7:3)*

Na první pohled se zdá, že Melchisedech nemůže být člověk! Každý přirozený člověk má rodiče a jeho tělesná pouť jednou skončí. Jak může tedy člověk Melchisedech zůstat knězem navždy?

Uspokojivé řešení je pouze jedno. Pisatel knihy Židům nemůže srovnávat dva skutečné, historicky existující muže, Melchisedecha a Ježíše Krista, ale musí srovnávat dvoje kněžství, totiž kněžství Melchisedechovo a kněžství Kristovo. Bůh ve své prozřetelnosti stvořil a povolal člověka Melchisedecha do takového kněžství, které by zobrazovalo způsob, druh a typ kněžství Ježíše Krista. Dále, pisatel Židům zde

zjistě nemůže srovnávat dva muže, protože verš (Žd 7:3) tvrdí „*je bez otce, bez matky*“ a dobře víme, že Ježíš Kristus měl jak matku (pannu Marii), tak Otce (Ducha svatého). Ježíš měl také počátek, když se narodil v Betlémě, přestože verš (Žd 7:3) tvrdí „*jeho dny nemají počátek*“.

Melchisedech musel mít jak tělesného otce, tak matku, nikde není napsáno, že se nenarodil. Jeho kněžství ale nebylo založeno na předcích, ani na otcí ani na matce. Melchisedech byl podle (Žd 7:3) knězem „*bez předků*“ totiž bez rodokmenu! V levitském kněžství byl ale rodokmen tou jedinou kvalifikací, jak se stát knězem. Starozákonní kněžství se nedalo ani koupit, ani jmenovat, ani zvolit, ani uchvátit. Starozákonní kněžství bylo založeno na rodokmenu, na levitských Áronových předcích. Starosmluvní kněžská kvalifikace závisela na tom, kdo byl tvůj otec, zda byl levita a přímým potomkem Árona. Řád Melchisedechova kněžství tedy vůbec nezapadal do řádu starozákonního kněžství. Rodokmeny byly ve starozákonním a starosmluvním věku klíčové. První kapitola první knihy Nového zákona začíná starozákonním záznamem o tom, kdo počal koho, až po Krista. Po Kristu rodokmeny ustávají a vůbec nezáleží na tom, kdo jsou naši pokrevní předci. Jediný platný „rodokmen“ je, abychom se znovu narodili z Ducha Božího, abychom byli duchovními potomky Abrahama, abychom měli jeho víru.

To, že po Kristu rodokmen předků již nehraje žádnou roli, je po Novou smlouvu naprosto nezbytné. Kdyby starozákonní rodokmeny platily dodnes, Ježíš by se nemohl kvalifikovat na kněze a etničtí Židé by dosud měli před Bohem zvláštní postavení na základě své fyzické genetiky. Ježíš byl totiž z Judova ne z Leviho kmene. I kdyby byl Ježíš přes Mariinu mateřskou větev levita, ani tak by se nequalifikoval, protože jeho nebeský Otec jistě není přímý potomek Árona.

32 ZÁPAS O DUŠI

Nová smlouva, kterou ustavil Kristus, protože On je tou smlouvou, však zaručuje nesrovnatelně lepší „zastupitelství“, tj. kněžství, než bylo to staré áronovské. V Kristu je vše nové. Ježíš Kristus je knězem podle řádu, druhu, způsobu, tj. typu Melchisedechova kněžství proto, že Melchisedech byl jmenován knězem přímo samotným Bohem, aniž by jej podmiňoval áronovský rodokmen nebo 20-letá délka kněžské služby od 30 do 50 let věku (Nu 4:3). Kněze Melchisedecha Bůh ustanovil proto, aby starozákonní židovští svatí poznali, že konečné, věčné kněžství nebude áronovského, nýbrž melchisedechovského typu (Ž 110:4), před kterým se skloní i Abraham a v něm i všichni jeho duchovní potomci, totiž církev!

- ◆ *A ten, na něž se to slovo vztahuje, pocházel z jiného pokolení, z něhož nikdo nekonal službu u oltáře. Je dobře známo, že náš Pán pocházel z Judy, a u Mojžíše není zmínky o kněžích z tohoto pokolení. To vše je ještě zřejmější, když podobně jako Melchisedech je ustanoven jiný kněz ne podle zákona o tělesném původu, nýbrž na základě svého nepomíjejícího života, jak se o něm svědčí: 'Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.'* (Židům 7:13-17)

Druh (typ) Melchisedechova kněžství Židům odhaloval, že přichází doba, kdy bude nastoleno věčné Kristovo kněžství (Ž 110:4), které bude založeno na stejných zásadách jako Melchisedechovo, judaismus skončí, a v Kristu a po Kristu nebude ani etnický ani duchovní rozdíl mezi Řekem a Židem!

F. Závěr

Ježíš Kristus se narodil pod Starou smlouvou, žil pod ní a zemřel pod její kletbou:

- ◆ *On `na svém těle vzal naše hříchy` na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti.* (1 Petrův 2:24)

Chrámová opona se roztrhla a Jeho lid má v Kristu přístup k Bohu. Ne jednou za rok, ale bez ustání, vždyť jeho lid je chrám Boží. Jsme-li tedy v Kristu, vše je nové: naše postavení v Kristu, náš přístup k Bohu, naše jméno, máme novou oběť, nového kněze, zástupce, zprostředkovatele, máme nový zákon a to je Kristus, máme nové království, nové narození, novou smlouvu. Vše je nové, dokonalé a úplné.

- ◆ **To vše je ještě zřejmější, když podobně jako Melchisedech je ustanoven jiný kněz** (Židům 7:15)
- ◆ **Avšak mění-li se kněžství, nutně nastává i změna zákona** (Židům 7:12)
- ◆ **... před Bohem nejsem bez zákona, neboť mým zákonem je Kristus.** (1. Korintským 9:21)
– psť –
(inspirován J.G. Reisingerem)

EKUMÉNA - NEKONVENČNÍ POHLED

Všichni, kdo prosazují tzv. ekumenické hnutí, tj. sjednocení všech křesťanských církví v jednu univerzální, se opírají o výroky našeho Spasitele, obsažené v tzv. velekněžské modlitbě, tak jak ji nacházíme v evangeliu sv. Jana, v 17. kapitole. Abychom si ujasnili, jak je toto sjednocení v Písmu interpretováno, musíme rozhodnout, zda jde:

1) o sjednocení instituční, tj. o splnutí všech křesťanských církví v jednu – tedy o ryze pozemský cíl, nebo:

2) o sjednocení duchovní, tj. splynutí každého jednotlivce s Kristem – tedy o cíl přesahující naše pozemské bytí, který má věčnou hodnotu.

Jak nahlíží na problém Písmo?

A) Selektivnost modlitby Pána Ježíše:

- ◆ (1) *Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal ...* (J 17:9)

ZÁPAS O DUŠI 33

- ◆ (2) Otče Svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my. (J 17:11)
 - ◆ (3) ... ale svět k nim pojal nenávisť, poněvadž nejsou ze světa, jako i já nejsem ze světa. (J 17:14)
- Zde náš Spasitel říká naprosto jasně, že ani On, ani Jeho učedníci nejsou ze světa – při realizaci jednoty tedy nemůže jít o pozemský cíl.
- ◆ (4) Vždyť nás má ve své moci láska Kristova...
- Kraličtí překládají výstižně „Láska zajisté Kristova víže nás.“ (2K 5:14)
- Tedy potřebujeme duchovní a nikoli instituční pouto. Bez lásky Kristovy vše ztrácí smysl.
- B) Sjednocení s Bohem:**
- ◆ (5) ...nechť jsou jedno jako my. (J 17:11)
 - ◆ (6) ...aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že Ty jsi mě poslal. (J 17:21)
 - ◆ (7) Otče, chci, aby také ti, kteréž jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já; ať hledí na mou slávu, kterou jsi mi dal ... (J 17:24)
 - ◆ (8) ... a Já, abych byl v nich. (J 17:26)
 - ◆ (9) Nežijí už já, ale žije ve mně Kristus. (Ga 2:20)
 - ◆ (10) V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména daného lidem, jímž bychom mohli být spaseni. (Sk 4:12)
 - ◆ (11) Amen, amen pravím vám, já jsem dveře pro ovce. (J 10:7)
 - ◆ (12) Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn ... (J 10:9)
 - ◆ (13) Ježíš mu odpověděl: Já jsem ta cesta i pravda i život. Nikdo nepřichází k Otcí, než skrze mne. (J 14:6)
 - ◆ (14) Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas. (1Tm 2:5,6)
 - ◆ (15) ... protože muž je hlavou ženy jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. (Ef 5:23)
 - ◆ (16) A nikomu na zemi nedávejte jméno Otec: jediný je váš Otec, ten nebeský. (Mt 23:9)
 - ◆ (17) V Něm je přece vtělena všechna plnost božství, v Něm jste i vy dosáhli plnosti. On je hlavou mocností a sil. (Ko 2:9,10)
 - ◆ (18) V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni. (Sk 4:12)
- Je-li tedy hlavou církve Bůh (viz texty 15,16), pak jí nemůže být člověk; a pokud se snad člověk za hlavu církve prohlašuje, jasně to protirečí bibli, neboť si neprávem přivlastňuje Boží slávu a úlohu.
- Vždyť platí:
- ◆ (19) Já jsem Hospodin. To je mé jméno. Svou slávu nikomu nedám... (Iz 42:8) Podobně Iz 48:11.
 - ◆ (20) Potom už není Řek a Žid, obřezaný a neobřezaný, barbar a svobodný – ale všechno a ve všech Kristus. (Ko 3:11)
- Tedy tam, kde je ve všech KRISTUS, je nastolena pravá duchovní univerzalizita; původ věřících a jejich církevní příslušnost jsou naprosto nepodstatné. (viz hlavně texty 5-9).
- Br. farář Marius Baar ve své knize „Das Abendland am Scheideweg“ (asi 1980) píše v kapitole 5 o tom, že obsahem Ježíšova příkazu bylo a stále je zvěstovat Jeho radostné poselství – a nikoli křesťanství budovat.
- Co tedy potřebujeme?**
- Texty 5-8 a hlavně text 9, který je těžištěm problému, jasně preferují sjednocení v duchovní rovině. Snad si to můžeme v prvním přiblížení představit tak, že Kristus je středem a my (tj. všichni jeho následovníci, ať už jsme kdekoli ve světě) jsme na obvodu kružnice. Od tohoto Středu, od Spasitele světa, vede radiálně paprsek Jeho lásky ke každému z nás. A pokud je každý úd těla Kristova sjednocen

34 ZÁPAS O DUŠI

s Kristem, pak je skrze téhož Krista spojen s každým údem Jeho těla, tedy s každým jednotlivým věřícím – ať už se nachází kdekoli a je členem jakékoli Kristovy církve. Mystické tělo Kristovo se skládá z jednotlivých údů (věřících), a nikoli ze sborů nebo církví. (1K 12:27; Ef 1: 22,23). Jen tam, kde Boží Syn je středem všeho, jednotitelem a společným jmenovatelem všeho, je vše v pořádku. Krista jako Hlavu církve (text 15) nelze nikým nahradit, neboť Hospodin, jehož Synem náš Spasitel je, své slávy nikomu nedá! (texty 7,19). Sjednocení každého údu s Kristem je dokonalé, neboť Boží Syn i Jeho obět' na kříži jsou dokonalé. Toto sjednocení tedy nelze nijak vylepšit, byť se o to mnozí věhlasní novátoři usilovně snaží.

Sjednocení církví v jednu svět nezachrání. Svět zachrání pouze přijetí Kristovy oběti. Sjednocení církví pouze v rovině instituční není dílo Boží; je to dílo lidské, tedy nová Babylonská věž, která jako každé dílo lidské nakonec spadne. Není-li církev ze světa (viz text 3), pak bychom se o pozemské sjednocení církví pod jednu střechu neměli snažit, neboť to není Božím záměrem. Máme se sjednotit jen s Kristem – a to bohatě postačí. Dějiny nás učí, že všude tam, kde pojitkem mezi věřícími byl lidský systém a nikoli Kristus, docházelo k nejhorsšímu odklonu od Božího slova a byly porušovány nejen zákony Boží, ale i lidské. Pokud tedy budeme hledat království Boží (viz Mt 6:33; L 12:31), pak i to ostatní – tedy i nutná organizační forma nám bude automaticky přidána (darována). Věřme tomu!

Pojitkem mezi námi má být láska Kristova (text 4, tj. 2K 5:14), nikoli nějaká organizační forma, společná střecha, atd. Žádná církev, ani sjednocení církví nás nespasí; ekuména v současné podobě je svými propagátory interpretována naprosto falešně – jejich myšlenka je Písmu sv. bytostně cizí. Nás i svět spasí jedině Pán Ježíš Kristus. Tedy ten, kdo vejde skrze Krista, nikoli skrze církev, bude zachráněn –

viz texty 12, 13. A tam, kde dojde ke sjednocení s Kristem, jakékoli pozemské sjednocení církví ztrácí nejen svoji důležitost, ale též i svůj smysl.

Základní komentář k příspěvku:

Mám za to, že by církve ve své instituční formě, k níž časem dospěly, měly zůstat tak, jak jsou. Měly by však klást větší důraz na čistotu biblického učení a šíření evangelia. Současný stav světové křesťanské obce vnímám jako mnohobarevný záhon, kde téměř každý teologicky i liturgicky akcentuje něco jiného – každý ať chválí našeho Spasitele po svém. Někdy jsou ale tyto akcenty nebiblické, vycházející z tzv. tradice. A to, (i nejen to), je příležitostí ke komunikaci vedené v Kristově duchu – k uplatnění Jeho svobody v praxi. Jsem pro otevřenou vícestrannou i víceúrovňovou komunikaci s jedinou výjimkou: tou je komunikace, jejímž záměrem je útisk, nebo pohlcení toho druhého. V takové komunikaci jsou totiž porušeny hned tři biblické principy:

(1) Princip důstojnějšího druhého:

◆ *V ničem se nedejte ovládat cizími, ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe. (Fp 2:3)*

(2) Princip svobody:

◆ *Duch je tím Pánem, a kde je Duch Páně, tam je svoboda. (2Ko 3:17)*

(3) Princip reciprocity:

◆ *Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak i vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i proroci. (Mt 7:12)*

Nevyvážený dialog vede k tomu, že někdo někoho předělává – nutně ke svému obrazu a nikoli k obrazu Božímu. Tím sleduje svůj vlastní světský – a nikoli Boží cíl. Předělat člověka k obrazu Božímu může jen Bůh – a my se na tomto kolosálním díle můžeme podílet svými modlitbami. Výsledky se nemusí dostavit hned, budou však určitě trvalejší, neboť půjde o dílo Boží – a nikoli naše. Buďme otevření – avšak na stráž! Svou svobodu v Kristu si nedej-

me nikým vzít – nebudme otroky nejrůznějších lidských učení, kterými se mnozí novátoři snaží „vylepšit“ Písmo sv. (1 K 7:23; Žd 13:9). Nežůstávejme jen při realizaci nejrůznějších organizačních forem, které jsou na hony vzdáleny biblickému učení a které pohlcují téměř všechny naše aktivity a energii, včetně modlitebního života, hlásání evangelia a službě potřebným.

Závěrem:

Jsem pro mnohobarevný Boží záhon Kristovy církve, kde vše, komunikaci nevyjímaje, se děje v lásce a svobodě Kristově – nikoli pro univerzální šed, která by byla nastolena a udržována pouze lidskými direktivami a mocenskými prostředky.

– Bohemian Anonymus –
(jinak granosalis)

ODLOUČENÉ CÍRKVE A SPOLEČNOSTI

- ◆ *Neprosím ale jen za ně. Prosím i za ty, kteří ve mě uvěří skrze jejich slovo. Ať jsou všichni jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě; ať jsou i oni jedno v nás, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal. Dal jsem jim slávu, kterou jsi dal mně, aby byli jedno, jako jsme jedno my. Já v nich a ty ve mně, aby byli dokonale jedno a aby svět poznal, že jsi mě poslal a že jsi je miloval, jako jsi miloval mě. (Jan 17:20-23)*

K zamyšlení nad tímto textem mne přivedly dva nedávno vydané dokumenty římskokatolické církve. Prvním je dokument kongregace pro nauku víry nazvaný „Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů nauky o církvi“, vydaný 29. června 2007, druhým pak apoštolský list papeže Benedikta XVI. nazvaný „Motu proprio“, vydaný 7. července 2007. Dokument Odpovědi na otázky zjednodušeně řečeno zdůrazňuje, že jen římskokatolická církev (a spolu s ní i řeckokatolická) je ta jediná pravá církev Kristova. O protestantských církvích, které nazývá nikoli cír-

vemi, nýbrž církevními společnostmi, pak píše:

Proto tyto odloučené církve a společnosti i přes nedostatky, které na nich podle našeho přesvědčení lpí, rozhodně nejsou bez významu a váhy v tajemství spásy, jejichž účinnost se odvozuje z plnosti milosti a pravdy, která byla svěřena katolické církvi.

Takže podle tohoto dokumentu jsme my protestanté vlastně spaseni jedině odvozeně skrze katolickou církev. Dokument „Motu proprio“ pak usnadňuje podmínky pro znovuzavádění latinských mší do farností a různých společenství uvnitř římskokatolické církve. První dokument tak je dokumentem směřujícím proti jednotě Církve, proti ekumeně, druhý dokument pak dokumentem podporujícím nejednotu uvnitř římskokatolické církve.

Ve skutečnosti oba dokumenty jsou dokumenty zarmucující Pána Ježíše Krista, který touží, aby všichni byli jedno jako On s Otcem, aby tak svět poznal, že Ježíš je ten, kterého poslal Otec ke spáse světa. Pán Ježíš prosí za své učedníky i za ty, kdo skrze jeho učedníky uvěří, za všechny další generace křesťanů, aby byli jedno. Proč? Protože ví, že kromě lásky k Němu a k sobě navzájem mají také každý z nich své pochopení či nepochopení Ježíše a také svou tvrdou hlavu, a že to by mohlo být na překážku jednotě církve. Žel, již velmi brzy se Ježíšovy obavy ukázaly být oprávněné. Nejprve na rozporech ohledně toho, zda musí pohané před křtem přijímat obřizku a na dalších sporech kolem křesťanů ze Židů a křesťanů z pohanů. Pak to šlo dokonce až tak daleko, že se mezi některými křesťany začalo říkat: já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi, já ke Kristu. Pavel proti této nejednotě důrazně argumentuje:

- ◆ *Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo? (1 Korintským 1:13)*

36 ZÁPAS O DUŠI

Ježíš se právem obává, že pokud k nejednotě křesťanů dojde, bude to pohoršením pro svět, pro ty, kdo ještě Krista nepoznali, a tato nejednota jim bude na překážku k uvěření v Něj. Pán Ježíš dále říká svému nebeskému Otci:

- ◆ *Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno – já v nich a ty ve mně; aby byli uvedeni v dokonalost jednoty a svět aby poznal, že ty jsi mě poslal a zamiloval sis je tak jako mne. (Jan 17:22-23)*

Ježíš mluví o tom, že svým učedníkům dal slávu, kterou dostal od Otce. O jakou slávu jde? Určitě ne o slávu světskou, o bohatství a moc, jež mají slavní lidé. O jakou slávu tedy jde? Jde o slávu, nádheru Boží lásky, Boží blízkosti, Božího doteku, Božího slítování. Jde o slávu, nádheru toho, že v Kristu jsme Božími dětmi a že naším cílem není zavržení, nýbrž život věčný. Tedy tuto slávu, tuto nádheru dal Ježíš svým učedníkům, aby se mohli směle vrhnout do oné velikolepé a dokonalé jednoty s Otcem a Synem – a samozřejmě i Duchem Svatým, o Němž se píše na jiných místech Písma. A skrze tuto jednotu aby svět poznal, že Otec poslal Ježíše a své učedníky, své děti že si zamiloval stejně jako Jej. Ovšem, když jsou křesťané nejednotní, navíc když jsou v hádkách a sporech, jak mají nevěřící skrze ně poznat Ježíše?

A nyní si položíme otázku: Kde se bere nejednota, kde se berou spory mezi křesťany, církvemi? Domnívám se, že základ této nejednoty tkví v tom, že křesťané, církve, berou své nedokonalé, neúplné, částečné duchovní poznání za jediné správné. Přesto o našem poznání čteme:

- ◆ *Vždyť naše poznání je jen částečné, i naše prorokování je jen částečné; až přijde plnost, tehdy to, co je částečné, bude překonáno. Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je*

dětské. Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska. (1Ko 13:9-13)

Proč jsou vydávána dogmata za jediné správná, místo toho abychom se navzájem milovali a společně se snažili následovat Pána Ježíše Krista? Křesťanská láska nestojí na teoriích, ani teologiích, ale na lásce k Bohu a k bližním, ve službě těm nejpotřebnějším. Jak kdosi řekl:

Hovořte o Bohu, a když to nejde jinak, použijte i slov.

A tak, bratři a sestry, varujme se podobných dokumentů. Varujme se i toho, když se nám naše úskočné srdce snaží namluvit, že ne katolická, nýbrž jiná, ta a ta, právě ta naše církev je ta pravá, ta církev nejcirkevovateljší. Ve vyznání víry vyznáváme:

Věřím v jednu svatou, všeobecnou, apoštolskou církev.

Tou církví jsme my všichni. Ta církev je společenství, souhrn všech, kdo milují Pána Ježíše Krista a snaží se Jej následovat a kdo milují své bratry a sestry a snaží se jim sloužit. A tak nehledme na žádné dokumenty, které by toto popíraly, ať pocházejí z ruky teologů jakékoli církve, nýbrž ruku v ruce, katolíci, pravoslavní, protestanté, usilujme žít v lásce a jednotě, aby svět poznal Toho, kterého zvěstujeme, Boha Otce, Syna i Ducha Svatého, Jeho lásku a spásu, a aby došli věčného života, který je v Něm.

– Bc. Eduarda Heczková –

JEDINÁ SKUTEČNÁ

Když mně půl roku po vydání vatikánské deklarace Dominus Jesus (5.9.2000) zatelefonoval můj katolický kolega a chtěl připravovat ekumenické bohoslužby, řekl jsem mu, že si musíme nejprve vyjasnit jednu otázku:

Je podle tebe evangelická církev součástí církve Kristovy? Tu otázku jsem mu položil, protože v tom ohledu vyvolávala deklarace Dominus Jesus vážné pochybnosti. Od sborového staršovstva jsem dostal mandát k dvojí odpovědi:

a) Jsme-li pokládáni za součást Kristovy církve, pak nám účastí na ekumenických bohoslužbách s římskými katolíky nic nebrání.

b) V opačném případě by byly takové bohoslužby absurdním počínáním. Vysílaly by do světa signál, že je mezi našimi církvemi všechno v pořádku a přitom by to nebyla pravda.

Kolega byl otázkou zjevně zaskočen. Omluvil se, že se na to musí zeptat otce biskupa. Pak už nezavolal. Ekumenické bohoslužby se od té doby nekonaly. Biskupova odpověď zřejmě předjímala, co nepochybně vyjadřuje dokument vydaný Vatikánem 10.7. 2007. Podle něj je „jedinou skutečnou Kristovou církví“ církev katolická. Je-li tomu tak, pak ovšem nemůže být „Kristovou církví“ žádná jiná křesťanská pospolitost. To je políček do tváře všem nekatolickým křesťanům. Ten v dokumentu ještě umocňuje pasáž, že římskokatolická církev nadále pokládá ekumenu za jednu ze svých priorit. Jakou povahu může mít ekumena formovaná těmito vatikánskými instrukcemi? Může jediné převádět „zbloudilé ovce“ do té „jediné skutečné“ Kristovy církve. Po vydání deklarace Dominus Jesus jsem se účastnil v bensheimském Ústavu pro studium konfesí (SRN) teologického semináře. Na dotaz, zda existuje jiná alternativa římského pojetí ekumeny než ta, že se nakonec všichni stanou katolíky, jsme obdrželi jednoslabičnou odpověď: „Ne“.

Nový vatikánský dokument vede k porovnávání předchozího a současného římského papeže. Jan Pavel II. z něj většinou vychází jako otevřený a vstřícný, zatímco Benedikt XVI. jako zkosnatělý a úzkopsý. Ačkoli na zve-

řejnění obou zmíněných dokumentů má lví podíl právě on, (deklaraci Dominus Jesus dokonce ještě jako kardinál sám formuloval), stavím stávajícího papeže nad jeho předchůdce. Zatímco Jan Pavel II. pravdu takticky zakrýval, takže vznikl dojem, že se dogmatická výlučnost katolické církve po II. Vatikánském koncilu přežila (Dominus Jesus měla být pouze interní instrukcí církve), Benedikt XVI. světu poctivě sděluje, jak o sobě římská církev skutečně smýšlí. Různí tiskoví mluvčí, spřátelení církevní komentátoři a místní biskupové se tuto realitu budou snažit před veřejností opět zastít a vylepšit tak její image. Vatikánské dokumenty však na rozdíl od jejich interpretů mluví jasně.

– Emanuel Vejnar –
farář Českobratrské církve evangelické

Poznámka redakce:

Vladimír Bíba napsal fundovaný článek o zbytečnosti smlouvy s Vatikánem. Další články na toto téma na:

<http://granosalis.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=7473&mode=&order=0&thold=0>

Projevíte-li zájem zařadíme Bíbův článek v dalším čísle ZODu.

TRIDENTSKÝ KONCIL V ČEŠTINĚ

Římský katolicismus se zrodil počátkem čtvrtého století, když císař Konstantin zasnoubil křesťanství s pohanstvím. Tak se otevřela široká cesta pro invazi pohanských praktik a pověr. Abychom však byli féroví, musíme přiznat, že k fatálnímu zpohanštění učení římskokatolické církve nedošlo najednou, ale šlo spíše o postupný proces hromadění neomylných nauk. Zajímavou vlastností římského katolicismu je totiž princip jejich kumulace v čase. Tento princip spočívá ve skutečnosti, že římskokatolická církev nikdy neruší kánony, které se již jednou staly součástí

38 ZÁPAS O DUŠI

jejího oficiálního učení, ale naopak další kánony přijímá. Z tohoto principu kumulace vyplývá, že stav učení dnešní římskokatolické církve je mnohem horší, než jaký byl například v době Karla IV. Otázkou ovšem je, kdy se vlastně učení římskokatolické církve dostalo do zásadního konfliktu s pravdou Božího Slova – Bible. Věřím, že milníkem od kterého není možné považovat oficiální učení římskokatolické církve za křesťanské se stal Tridentský koncil, který se konal v letech 1545-1563. Tridentský koncil totiž, ve svých článkách o ospravedlnění, přijal falešné evangelium a křesťany věřící pravému Evangeliumu proklel. Jako příklad uvedu několik kánonů (článků) Tridentského koncilu, které se týkají ospravedlnění. Kurzívou jsou pod každým článkem uvedeny verše z Bible, které kánonům Tridentského koncilu odporují. Takových veršů lze nalézt mnohem více než je zde uvedeno. Proto bych rád čtenáře povzbudil k samostatnému studiu Bible.

Tridentský koncil; Kánon 9:

Jestliže kdokoliv říká, že hříšník je ospravedlněn pouhou vírou v tom smyslu, že nic dalšího není požadováno ke spolupráci, aby se získala ospravedlňující milost a že není žádným způsobem třeba, aby byl nakloněn aktivitou své vůle; AŤ JE PROKLET.

Slova Bible:

- ◆ *Vždyť ze skutků zákona 'nebude před ním nikdo ospravedlněn', neboť ze zákona pochází poznání hříchu. (Ř 3,20)*
- ◆ *... jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykopením v Kristu Ježíši. (Ř 3,24)*
- ◆ *Jsmo totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona. (Ř 3,28)*
- ◆ *Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ (Ř 4,3)*
- ◆ *Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze*

našeho Pána Ježíše Krista, (Ř 5,1)

- ◆ *Milostí tedy jste spaseni skrze víru. (Ef 2,8)*
- ◆ *On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého. (Tt 3,5)*

Tridentský koncil; Kánon 12:

Jestliže kdokoliv říká, že ospravedlňující víra je pouhou důvěrou v Boží milost odpouštějící hříchy pro Kristovu zásluhu, nebo že jsme ospravedlněni pouze vírou; AŤ JE PROKLET.

Slova Bible:

- ◆ *Těm pak kteří ho přijali a věřili v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. (J 1,1)*
- ◆ *Kdo věří v Syna, má život věčný. Kdo Syna odmítá, neuzří život, ale hněv Boží na něm zůstává. (J 3,36)*
- ◆ *Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1 J 5,13)*
- ◆ *Jsmo totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona. (Ř 3,28)*
- ◆ *Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ (Ř 4,3)*
- ◆ *Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně. To je ten velekněz, jakého jsme potřebovali: svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků a vyvýšený nad nebesa, který nemusí jako dřívější velekněží denně přinášet oběti napřed za vlastní hříchy a pak teprve za hříchy lidu. Ježíš to učinil jednou provždy, když obětoval sebe sama. (Žd 7,25-27)*
- ◆ *Proto také všechno snáším a nestydím se vydávat svědectví, neboť vím, komu jsem uvěřil. Jsem přesvědčen, že on má moc chránit, co mi svěřil, až do onoho dne. (2Tm 1,12)*

Tridentský koncil; Kánon 14:

Jestliže kdokoliv říká, že člověk je opravdu zproštěn hříchů a ospravedlněn, protože pevně věří, že jich je zproštěn a je ospravedlněn nebo, že nikdo není opravdu zproštěn hříchů a ospravedlněn nežli ten, který věří, že je ospravedlněn; a že ospravedlnění je provedeno pouhou důvěrou; AŤ JE PROKLET.

Slova Bible:

- ◆ *Oni mu řekli: „Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen“ (Sk 16,31a)*
- ◆ *Co říká Písmo? „Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počítáno za spravedlnost.“ (Ř 4,3)*
- ◆ *Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, (Ř 5,1)*

Tridentský koncil; Kánon 24:

Jestliže kdokoliv říká, že obdržená spravedlnost není chráněna a zvyšována před Bohem skrze dobré skutky, ale říká, že dobré skutky jsou pouze ovocem a znamením, že bylo získáno ospravedlnění, ale nikoliv příčinou jeho zvýšení; AŤ JE PROKLET.

Slova Bible:

- ◆ *Vy pošetili Galatští, kdo vás to obloudil – vždyť vám byl tak jasně postaven před oči Ježíš Kristus ukřižovaný! Chtěl bych se vás zeptat na jedno: dal vám Bůh svého Ducha proto, že jste činili skutky zákona, nebo proto, že jste uvěřili zvěsti, kterou jste slyšeli? To jste tak pošetili? Začali jste žít z Ducha Božího, a teď spoléháte sami na sebe? (Ga 3,1-3)*
- ◆ *Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložít otrocké jho. Slyšte, co vám já Pavel říkám: Dáváte-li se obřezat, Kristus vám nic neprospěje. Znovu dosvědčuji každému, kdo se dá obřezat, že je zavázán zachovávat celý zákon. Odloučili jste se od Krista vy všichni, kteří chcete dojít ospravedlnění na základě zákona, pozbyli jste milosti.*

(Ga 5,1-4)

Tridentský koncil; Kánon 30:

Jestliže kdokoliv říká, že po té, co byla obdržena ospravedlňující milost je každému kajícímu se hříšníku odpuštěna vina a dluh věčného trestu je vymazán v tom smyslu, že nezůstává žádný dluh časného trestu ani na tomto světě ani potom v Očistci, předtím než se otevře (pro něj) vstup do nebeského království; AŤ JE PROKLET.

Slova Bible:

- ◆ *Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, (Ř 5,1)*
- ◆ *Když jste ještě byli mrtví ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. (Ko 2,13)*
- ◆ *Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. (Ko 2,14)*

Tridentský koncil; Kánon 33:

Jestliže kdokoliv hovoří v tom smyslu, že katolické učení o ospravedlnění přijaté tímto svatým koncilem v tomto výnosu, sláva Boží, nebo zásluhy Pána Ježíše Krista jsou jakýmkoliv způsobem zlehčovány a nikoliv tak, že pravda naší víry a sláva Boží a Ježíše Krista jsou slavně ukázány; AŤ JE PROKLET.

Zde Tridentský koncil proklíná všechny, kteří s ním vyjadřují nesouhlas. Zajímavé je ovšem použití slova pro prokletí „anathema“ (v latinském textu). Stejným slovem totiž Boží Slovo (v řečtině) proklíná hlasatele falešného evangelia, takového, jaké hlásá Tridentský koncil!

Slova Bible:

- ◆ *Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvracíte k jinému evangeliu. Jiné evangelium ovšem není; jsou jen někteří lidé, kteří vás zneklidňují a chtějí evangelium Kristovo obrátit v pravý opak. Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlá-*

40 ZÁPAS O DUŠI

sat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěstovali, budiž proklet [anathema]! Jak jsem právě řekl, a znovu to opakují: Jestliže vám někdo hlásá jiné evangelium než to, které jste přijali, budiž proklet [anathema]! (Ga 1,6-9)

To ovšem znamená, že zde neexistuje žádná střední cesta! Každý si musí vybrat, zda bude věřit falešnému evangeliu, které oficiálně učí římskokatolická církev, nebo zda bude věřit pravému Evangelium Bible, které zaslubuje záchranu od věčného zavržení! Na tomto místě se hodí připomenout, že křesťanské reformované učení v žádném případě neodtrhává spasitelnou víru od skutků. Existují totiž římští katolíci, kteří se snaží vytrhnout z kontextu Bible několik veršů z Jakubova listu a postavit je jakoby proti celé Bibli. Takto manipulovat s Božím slovem nelze. Jakubova epištola samozřejmě nepopírá ospravedlnění z pouhého rozhodnutí Boží milosti. Naopak nás učí, že spasitelná víra se projevuje dříve či později skutky a ve skutcích dochází dokonalosti:

- ◆ *Někdo však řekne: „Jeden má víru a druhý má skutky.“ Tomu odpovím: Ukaž mi tu svou víru bez skutků a já ti ukážu svou víru na skutcích. (Jk 2,18)*

Učí nás tedy, že skutky jsou projevem živé, tedy spasitelné víry. To je v souladu s ostatním biblickým učením podle kterého je spasitelná víra projevující se skutky pouhým důsledkem Boží spasitelné milosti. Je to v souladu i s obyčejnou lidskou zkušeností. Pokud uvěříte informaci, že vaše banka zítra zkrachuje, tak to vyvolá skutek – poběžíte si rychle vyzvednout své úspory. Pokud nic neuděláte, tak jste informaci o krachu banky neuvěřili. Vlastností spasitelné víry tedy je, že se projevuje skutky. Naopak nikde v Bibli nenajdeme tvrzení, že bychom si spasení, byť jen z nepatrné části, mohli svými skutky odpracovat nebo odspolupracovat. To by pak totiž spása již nebyla pouhou Boží milostí, ale byla by mzdou. Spásu by bylo

možné si zčásti koupit, ať už za peníze nebo za skutky, v duchu hesla:

Když zazvoní pokladnička, letí duše do nebička.

Kristův kříž by tak pozbyl významu! Vztah spasitelné milosti, víry a skutků, osvětluje následující biblická pasáž:

- ◆ *Milostí tedy jste spasení skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2,8-10)*

Závěr

Dnešní oficiální učení římskokatolické církve nám předkládá jiné evangelium, než Boží slovo. Stojíme před volbou, zda věřit evangelium podle Říma nebo Evangelium podle Bible. Máme věřit tomu co říká Tridentický koncil nebo Božím slovu, které nenechává nikoho na pochybách a na otázku:

- ◆ *... co mám dělat, abych byl zachráněn? (Skutky16:30b)*

Písmo odpovídá:

- ◆ *Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen... (Skutky16:30a)*

Společně se tedy v otázce naší spásy pouze a jedině na dílo Pána Ježíše Krista, budme poslušni Božího Slova a s vděčností za své spasení číme dobré skutky, které nám Bůh připravil.

Boží milost přeje čtenářům

– reformovaný –

PRVENSTVÍ V POVĚŘIVOSTI

Když před časem výzkumy Eurostatu potvrdily, že Česko je nejateističtější zemí v Evropě (a podle všeho i na světě), psal jsem, že opakem víry není nevěra, ale pověra. Tomuto názoru se nyní dostalo potvrzení skrze výzkum agentury Marketagentcom, která hodnotila pověřivost německy mluvících zemí a Česka. Češi jednoznačně vyhráli o několik koňských délek.

Lidové noviny přinesly informaci, že ke konci března bylo v naší zemi registrováno 1782 astrologů, kartářek a numerologů, kteří svou činnost provádějí na základě živnostenského listu. Přičteme k tomu mraky registrovaných i neregistrovaných „léčitelů“, z nichž mnozí berou i více než 1000 Kč za půlhodinovou poradou, a nemůžeme nedospět k závěru, že česká nevěra – rozuměj pověrčivost – je vcelku dobrý byznys. Možná by si toho mohli povšimnout někteří „kritici církve“, tvrdící, že církví jde jen o peníze.

Problémem není jen lidská hloupost, problémem je především sebeklam. Kolik Čechů říká, že „ničemu nevěří“ a považuje se za ty osvícené, které nikdo nijak neobalamutí! Když ale stojí před důležitým rozhodnutím, zajdou do nějaké té věštiny, nebo alespoň hledají pomoc v astrologických servisech našich časopisů. Mnohdy říkají, že je to „jen tak pro zábavu“, ale znáte to, co kdyby náhodou ... Domníváte se, že tento „sebeklam nevěry“ má svůj protějšek v „sebeklamu suverenity“ nejen v politice, ale i v osobním životě bez Boha. Jsme-li suverénními vítězi v ateismu, pověrčivosti, korupci či umístování dětí do dětských domovů, pak bych se trochu takové suverenity celkem bez rozpaků vzdal. Postoj mne nikdo neoblíbne, nikdo mě nebude poučovat, vše si rozhodnu sám

je skutečně zpozdilý, není-li za ním víra v jasně pojmenovatelné pevné hodnoty (doprovázená ochotou je sdílet a prosazovat), ale pouhá omezenost a neinformovanost.

– Dan Drápal –

MEZI BIBLÍ A MEDICÍNOU

Sedm autorů – lékaři, faráři a rehabilitační pracovníci – z pěti evangelikálních církví pojednává o aktuálních tématech, jako:

- křesťan a deprese
- eutanazie
- úcta k životu
- úcta ke stáří
- pastorační umírání
- zkušenosti z klinické smrti
- postoj křesťana k nemoci
- smysl utrpení
- hospicové hnutí
- biblický obraz člověka a další

Kniha vznikla jako písemné zpracování výběru nejvýznamnějších přednášek českých autorů, které zazněly na celostátních konferencích Sdružení křesťanských zdravotníků v ČR v průběhu její sedmnáctileté činnosti. Srozumitelnou formou podává informace o významných otázkách na pomezí křesťanské víry a lidského života, nemoci a smrti. Může být vhodnou pomůckou při orientaci v základních etických problémech a při praktické pomoci nemocnému člověku z křesťanského hlediska.

Knihu lze objednat:

Nakladatelství Křesťanský život

Pod Červenkami 504

735 43 Albrechtice,

tel.: 558.761.572, 558.761.571,

e-mail: krestanskyzivot@volny.cz, nebo

také na adrese acrc@volny.cz

Kniha má 156 stran a její cena je 129 Kč.

LÉK NA STRACH ZE SMRTI

- ◆ *[Kristus] vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví. (Židům 2,15)*

Způsoby překonání strachu ze smrti

Lidstvo od pradávna provází touha po nesmrtelnosti. Pocit vlastní konečnosti a pomíjivosti je tíživý, a tak se lidé snaží různými způsoby tuto krutou realitu překonat. Již dávné kultury a civilizace měly své systémy víry v posmrtný život. Zemřelí lidé byli balzamováni a uchovávaní v zapečetěných hrobkách, kam jim byly vkládány předměty, které

42 ZÁPAS O DUŠI

by mohli potřebovat na onom světě. Bohatí a slavní si nechali vybudovat obrovské pomníky. Lidé se snažili a snaží „zvěčnit“ nějakým dílem nebo stavbou. Chtějí zanechat své jméno na nějaké budově, v názvu ulice či alespoň na náhrobním kamenu. Vše proto, aby se na jejich existenci nezapomnělo, aby jejich jméno neskončilo zcela v propadlišti dějin.

V každém člověku také dřímá více či méně vědomý strach ze smrti – strach z vlastního konce a nejistota, co bude dále. Někteří psychologové dokonce tvrdí, že strach ze smrti je tou nejhlubší podstatou všech jiných strachů a obav. Zkušenost smrti je však naprosto jedinečná, nenapodobitelná a neopakovatelná. Zdrojem největších obav je především skutečnost, že ve smrti člověk zůstává naprosto sám, je odloučen od všech blízkých, je naprosto izolován. Je to úplné oddělení od této existence a tento proces je nezvratný a konečný.

V současné době můžeme ve společnosti pozorovat několik trendů, jak se lidé chtějí s otázkou smrti a s ní spojených obav a strachu vypořádat.

V první řadě je to pokus o vytěsnění zkušenosti smrti až na sám okraj života společnosti. Zatímco kdysi lidé umírali ponejvíce doma, dnes umírají v nemocnicích, v ústavech dlouhodobé péče či v hospicích. Smrt je institucionalizována, péče o umírající je svěřena „odborníkům“, pozůstalí již nejsou očividními svědky umírání svých nejbližších. Smrt a umírání jsou tak vytlačeny ze zkušenosti každodenního života.

Dalším pokusem změnit smrt a umírání je odstranit z ní vše bolestivé a negativní. Strach z pomalého umírání, utrpení, předcházejícího handicapu nebo bolesti vedl k myšlence eutanazie – navození rychlé, bezbolestné a „důstojné“ smrti. Člověk si přeje spolknout tabletky nebo nechat si píchnout injekci, po které usne a již se neprobudí. Ze subjektivního lidského pohledu se tento způsob umírání a smrti může jevit

jako „humánnější“, ale neexistují žádné objektivní důkazy, že taková smrt je opravdu lepší. Základní otázkou samozřejmě zůstává, zda člověk má právo takto nakládat se svým životem.

Konečně se setkáváme s úsilím předefinovat smrt na příjemný zážitek, kterého není třeba se vůbec obávat, ale na který se naopak mohou všichni těšit. Tyto snahy vidíme především u lidí ovlivněných filozofií New Age. Zřejmě nejrozsáhlejší materiály tohoto typu lze najít na internetové stránce věnované prožitkům blízké smrti, které vytvořil a spravuje Kevin Williams. Tento člověk je autorem knihy *Nothing Better than Death* (Není nic lepšího než smrt), kde tvrdí, že žádný ze zážitků v tomto těle, i kdyby člověk žil na zemi milion let, se nevyrovná tomu, co člověk prožívá, když zemře. Můžeme však důvěřovat takovým zprávám o životě po smrti?

Prožitky blízké smrti

K zesílení zájmu o prožitky blízké smrti došlo po vydání knihy amerického lékaře Raymonda Moodyho *Life after Life* (Život po životě). V této knize popisuje zážitky lidí, kteří přežili tak zvanou klinickou smrt, což je stav, kdy člověk sice nejeví známky života, ale kdy ještě nedošlo k nezvratnému poškození mozkových buněk. Je to krátké období několika minut, které představuje zvratnou fázi umírání.

Dr. Moody se na základě svědectví 150 lidí snažil najít určité charakteristické rysy těchto zkušeností. Podle Moodyho lidé uslyšeli konstatování vlastní smrti – ať již na místě nehody či v nemocnici. V tom okamžiku se jich zmocnil zvláštní pocit klidu, míru až radosti. Přestali cítit bolest. Mnozí z nich slyšeli zvláštní zvuky, které někteří vnímali pozitivně – slyšeli vznešenou hudbu, jiní je naopak prožívali nepříjemně jako dunění a bzučení. Velká část dotazovaných dále popisuje pohyb tmavým tunelem či kanálem. Podle Moodyho mnoho lidí ve stadiu klinické smrti prožilo také mimotělní zkušenost. Vznášeli se nad svým vlastním tělem a mohli je

pozorovat, stejně jako dění kolem něj. Jiní popisovali setkání s duchovními bytostmi, v nichž identifikovali zemřelé osoby ze své rodiny, ale také dávné předky či duchovní strážce.

Někteří z těchto lidí se dále setkali se světelnou bytostí, která vyzařovala oslňující světlo a uvolňovala ze sebe lásku a teplo. Tato bytost jim sdělovala různé zprávy týkající se smyslu života. Dále někteří zhlédli přehled svého života, kdy se jim v obrovské rychlosti vybavovaly velmi živé a barvitě vzpomínky z jejich života a slyšeli hodnocení různých událostí. Lidé, kteří dospěli až k tomuto bodu, pak narazili na určitou bariéru či zeď, přes kterou nebylo možno dále pokračovat, a všichni se vrátili zpět do těla.

Dr. Moody dále udává, že zkušenost prožitku blízké smrti většinou na lidech zanechala určité následky. Mnozí pod tímto vlivem změnili svůj pohled na smrt. Většina z těchto lidí již nemá strach ze smrti, chápou ji jako přechodný stav přestupu do jiné formy života. Podle Moodyho smrt člověka není spojena s nějakým soudem, při kterém by člověk byl odměňován nebo trestán.

Existují různé pokusy o vysvětlení tohoto záhadného fenoménu. Uvažovalo se například o působení některých léků, které byly používány při oživování nemocných, či vlivu určitých látek, které se mohou uvolňovat v mozku. Jiní se pokoušeli vysvětlit tyto zážitky jako následek vlivu nedostatku kyslíku v mozku či jako zvláštní halucinace. Všechny tyto teorie však mají svá slabá místa a žádný z doposud navržených modelů neobjasňuje všechny prvky, se kterými se setkáváme u prožitků blízké smrti.

Další považovali prožitky blízké smrti za výsledek předchozích kulturních a výchovných vlivů – tedy například i náboženské výchovy u člověka. Avšak ani toto vysvětlení není uspokojivé, protože předchozí náboženská zkušenost se v těchto zážitcích nemusí vždy zobrazit a naopak prožitky blízké smrti měli lidé, kteří byli předtím ateisty.

V současné době tedy nelze tento jev uspokojivě objasnit a fenomén prožitků blízké smrti zůstává nevysvětlitelnou záhadou. Neexistuje racionální vysvětlení, proč někteří lidé v tomto stavu viděli ověřené události. Nelze vysvětlit pomocí halucinací promítání životního panoramatu, které je vnímáno velmi živě a barvitě. Je problém vysvětlit tyto zážitky u malých dětí, které si je stěží mohly vymyslet.

To jsou důvody, proč i seriózní vědci, kteří tuto oblast studují, připouštějí, že možným vysvětlením prožitků blízké smrti může být skutečnost, že vědomí člověka přežívá jeho mozek. Jeden z nich, Sam Parnia, připouští myšlenku, že mozek nevytváří lidské vědomí, ale pouze jej zprostředkovává, stejně jako televize nevytváří obraz a zvuk, který vnímáme, ale pouze převádí elektromagnetické vlny z prostoru na tyto jevy.

Prožívají všichni lidé po smrti blaženost?

Máme tedy uvěřit těmto zprávám, ve kterých je smrt popisována jako veskrz pozitivní zkušenost s prožíváním pocitů míru, klidu či blaženosti? Mýlí se snad Boží slovo, když říká, že po smrti existují dvě místa, kde se lidé mohou ocitnout – tedy nikoli jen místo blaženosti, ale také místo, které je označováno jako ohnivě peklo? Neměl Ježíš Kristus pravdu, když své posluchače tak důrazně varoval před peklím?

Ukazuje se, že ne všechny zážitky z období klinické smrti jsou tak pozitivní, jak je popisoval dr. Moody a někteří jeho následovníci.

Dr. Maurice Rawlings, který je kardiologem, se snažil zoufale zachránit život jednoho poštovního doručovatele. Pacient v meziobdobí, kdy se v průběhu resuscitace opakovaně probíral ze stavu klinické smrti křičel, že je v pekle a žádal zdráhajícího se lékaře, aby jej vedl v modlitbě. Zkušenost s peklím u tohoto pacienta byla tak přesvědčivá, že původní skepticismus lékaře k těmto zážitkům se vytratil. Jeho pacient přežil a stal se křesťanem. S odstupem času

44 ZÁPAS O DUŠI

si byl schopen vybavit svou modlitbu a zkušenost, jak pozoroval z určité vzdálenosti své vlastní tělo, avšak na zážitky z pekla si již nevzpomínal. Patrně byly tak příšerné, že byly v jeho psychice potlačeny.

Vědci zjistili, že když jsou pacienti dotazováni bezprostředně po resuscitaci ze stavu klinické smrti, 80 procent z nich neudává žádnou zkušenost. Polovina z těch, kteří něco prožili, popisuje své zážitky jako negativní s pekelným obsahem. U sebevrahů má dokonce každá taková zkušenost pekelný charakter.

Lékaři, kteří prováděli výzkum prožitků blízké smrti před dr. Rawlingsem, neresuscitovali osobně své pacienty. Jak dokazuje výzkum dr. Rawlingse, u lidí, kteří měli negativní zkušenosti, dochází k vytěsnění těchto děsivých vzpomínek z paměti v průběhu dnů, týdnů nebo měsíců. A tak je značně pravděpodobné, že lékaři jako dr. Moody a ostatní, kteří popisují jen pozitivní zkušenosti v průběhu klinické smrti, studovali a popsali značně nereprezentativní vzorek. Navíc se ukazuje, že některé zkušenosti mohou mít dvoufázový průběh – začínají štěstím a pokojem a končí zážitky z pekla. Jeden z pacientů dr. Rawlingse byl po své resuscitaci přesvědčen o tom, že se nacházel v pekle. Avšak první část jeho zkušenosti byla nádherná – vznášení se nad svým tělem, pocit štěstí, pokoje a nevnímání bolesti. Kdyby byl resuscitován v tomto okamžiku, jeho dojmy na téma života po smrti by byly naprosto rozdílné.

Nelze také zcela vyloučit možnost, že prožitky blízké smrti s negativními, pekelnými obsahy byly některými autory odfiltrovány záměrně. Prosazování jednostranného pohledu na zkušenosti z období klinické smrti jako na prožívání radosti, pokoje a lásky může být programové a může souviset s náboženskou orientací propagátorů těchto názorů.

Dr. Moody ve svých knihách pro-

sazuje náboženský univerzalizmus. V knize „Život po životě“ vyjadřuje přesvědčení, „že všechna velká náboženství nás učí mnohé pravdy, a nikdo z nás nemá všechny odpovědi na hluboké a fundamentální pravdy, jimiž se náboženství zabývá“. Aby zasadil prožitky blízké smrti do historických souvislostí, Moody dále cituje Tibetskou knihu mrtvých (okultní dílo pocházející z 8. století po Kristu) a z děl mystika E. Swedenborga z 18. století. Čtenář je tak diskrétním způsobem vtahován do okultně mystického chápání duchovní reality.

Při interpretaci prožitků blízké smrti Moody také popírá objektivní existenci hříchu a Božího soudu. V jeho pojetí je život po smrti místem plným lásky a přijetí, kde není přítomna žádná bytost, která by lidi na základě jejich skutků a charakteru soudila. Představa o životě po smrti jako o místu, kde je člověk odměněn nebo potrestán, je nahrazena obrazem světelné bytosti, která reaguje na lidské nedostatky s porozuměním a dokonce i humorem. A tak povaha nejvyšší bytosti, kterou Moody prezentuje ve svých dílech, je naprosto rozdílná od nekonečně milosrdného, ale současně i spravedlivého Božího charakteru, který představuje Bible. Podle Moodyho je dále světelná bytost, kterou lidé viděli ve svých prožitcích, identifikována s různými osobami v závislosti na náboženské orientaci dotazovaných. Pro některé to byl Ježíš Kristus, pro jiné anděl či jiná svatá osoba nebo prostě světelná bytost. V Moodyho pojetí není život po smrti omezen jedinečnou vládou Ježíše Krista.

Moody popírá, že by byl odborníkem na okultismus, a snaží se ve svých knihách vystupovat jako nezaujatý vědec. Nicméně v celém svém díle rafinovaným způsobem neustále dává okultní interpretaci skutečností, takže někteří čtenáři nakonec neodolají pokušení, aby přijímali jeho názory jako pravdivé nahlédnutí do duchovní reality. Existují také důkazy o tom, že Moody

se již jako student zajímal o paranormální a okultní věci a pravidelně konverzoval s duchovními bytostmi.

Co říká Ježíš o životě po smrti?

Je tedy mnoho důvodů, proč bychom měli být velmi opatrní a rezervovaní v přijímání různých zpráv o zážitcích z období klinické smrti, ať už pocházejí z jakýchkoli zdrojů. Tento fenomén z jedné strany může poukazovat na skutečnost, že život člověka nekončí smrtí těla, ale že lidské vědomí své tělo přežívá. Z druhé strany však obsah zkušeností z tohoto období může být značným způsobem zkreslen nejen samotnými subjekty těchto prožitků (u nichž lze pozorovat tendenci k vytěsnění negativních zkušeností z jejich psychiky), ale i těmi, kteří provádějí v této oblasti výzkum a sami interpretují své poznatky prizmatem určitého náboženského přesvědčení, nejčastěji ve vazbě na filozofii New Age.

Především bychom si však měli uvědomit zásadní skutečnost, že tyto zkušenosti nejsou zážitky ze záhrobí v pravém slova smyslu, ale v nejlepším případě pocházejí z nějakého meziobdobí, či hranice mezi životem a smrtí. Tito lidé nebyli ještě skutečně mrtví, pouze procházeli zvratnou fází umírání. Ze skutečného záhrobí se nikdo z lidí nevrátí! Toto je hlavní důvod, proč bychom se měli radikálně vyhnout jakékoli absolutizaci těchto zážitků.

Pouze jedna osoba má autoritu, aby hovořila o životě po smrti. Je to někdo, kdo sám prošel smrtí, vrátil se z ní, je navíc důvěryhodný a dokázal, že má nad smrtí moc. Touto osobou je Ježíš Kristus, Boží Syn, který žil v těle na tomto světě, zemřel na kříži a byl vítězně vzkříšen nebeským Otcem.

Ježíš nezemřel pouze klinickou smrtí. Po jeho smrti jeden z římských vojáků probodl kopím jeho bok, a ihned vyšla krev a voda. Krev zřejmě vytekla při probodnutí některé ze srdečních dutin a voda byla patrně čirá tekutina pocházející z osrdečníku nebo pohrud-

niční dutiny, kde se nahromadila v důsledku selhávání krevního oběhu před smrtí. Jeho zmrtvýchvstání nebylo procitnutím z nějakého hraničního stavu mezi životem a smrtí. Jeho návrat do života byl vzkříšením ze skutečné biologické smrti. Proto Ježíšova slova mají ve věci života po smrti tu největší autoritu a musí být měřítkem pro hodnocení všech ostatních zážitků a zkušeností.

Žijeme v době, kdy si mnoho lidí myslí, že nebe a peklo jsou výmyslem nebo v lepším případě symbolem či projevem touhy po věčné existenci. Mnozí lidé jsou přesvědčeni, že bytí člověka končí tělesnou smrtí. Jiní se domnívají, že nebe a peklo si vymysleli knězi, aby mohli lidi strašit a manipulovat s nimi. Je však zajímavé, že o pekle v Novém zákoně mluví především Ježíš, kterého často označujeme přívlastkem „láska“.

Jen v Matoušově evangeliu mluví Ježíš šestnáctkrát o místě hrozného utrpení. Ježíšova slova o pekle jako o ohni neuhasitelném, o místě, kde je pláč a skřípění zubů, jsou šokující. Podle Ježíšových slov bude pobyt v pekle děsivým zážitkem. Dle Ježíše tou nejhorší charakteristikou pekla je však skutečnost, že z něj už nebude východisko.

V Lukášově evangeliu Ježíš vypravuje o dvou mužích. „*Jeden z nich byl bohatý, nádherně a vybraně se strojil a den co den skvěle hodoval. U vrat jeho domu lehával chudák, jménem Lazar, jehož tělo bylo pokryto četnými vředy. Tento chudák hladověl a toužil se alespoň nasytit tím, co spadlo se stolu toho boháče.*“ Pán Ježíš popisuje, jak rozdílný byl osud těchto dvou mužů po jejich smrti. Chudák byl přenesen k Abrahámovi, kde prožíval radost. Boháč, který zde na zemi žil jen pro sebe a chtěl ze života urvat co nejvíce, se však po smrti ocitl v pekle, kde nesmírně trpěl. Když zjistil, že nemůže nic udělat pro to, aby změnil svůj nynější osud, chtěl varovat alespoň svých pět bratrů, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.

46 ZÁPAS O DUŠI

Proč Ježíš Kristus, zosobnění Boží lásky, mluvil stále o pekle? Proč to stále připomínal? Chtěl lidi strašit? Chtěl jim nahánět hrůzu? Měl zalíbení v tom, že se lidé chvěli strachem? Nebo snad neměl správné informace o životě po smrti?

Ne, Ježíš mluvil pravdu. On tuto pravdu znal osobně. On věděl, kam satan, Boží nepřítel, lidi táhne. On věděl, jak hrozné bude peklo a jak děsivé bude ohnivé jezero, ve kterém budou lidé prožívat věčné trápení. Ježíš Kristus přišel na svět, aby lidem řekl pravdu, aby jim sdělil, jaká je realita života po smrti, života ve věčnosti. Je to nejen možnost života v Boží blízkosti spolu s otcem víry, Abrahámem, ale také možnost nesmírného utrpení v místě odloučení od Boha, ve věčné temnotě a utrpení. A protože Ježíšova slova mají nejvyšší autoritu, měli bychom je brát smrtelně vážně.

Kde hledat lék na strach před smrtí?

Ježíš však přišel také proto, aby vykoupil svůj lid z ďáblova otroctví, aby jej vysvobodil ze satanových pout. Autor listu Židům píše, že Kristus nás „svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla“, a „tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví“. On se „stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě a mohl tak smířit hříchy lidu.“ Jeho zástupná oběť byla dokonalým prostředkem pro smíření s Bohem Otcem. Proto již nemusíme žít v obavách, že satan, který vládne smrti, bude mít nad námi moc v okamžiku odchodu z tohoto světa. Ježíš zvítězil nad satanem i nad smrtí, a tak otevřel svému lidu svobodnou cestu do náruče nebeského Otce. Toto je radostná zpráva a evangelium pro každého, kdo z Boží milosti přijímá Kristovu zástupnou oběť.

Stále si velmi dobře v paměti vybavuji ten večer, kdy mě další den čekaly rozhodující testy pro posouzení rozsahu mé nemoci. Uvědomoval jsem si, že

podle výsledků vyšetření mohou být moje dny na tomto světě značně zkráceny. Tehdy moje myšlenky byly velmi zaměstnány otázkami kolem života po smrti. Když jsem uvažoval o těchto posledních věcech, najednou se začaly objevovat obrovské pochybnosti. Jak to vypadá po smrti? Hlavou se mi honily všechny ty myšlenky z knížek Moodyho a jemu podobných. Vynořila se dokonce i pochybnost, zda smrtí všechno nekončí. Kde hledat útěchu v takových chvílích? Kde hledat potěšení pro sklíčenou mysl? Oč se opřít? V takových okamžicích jsou lidská slova velmi slabou útěchou. Jediné, co mě dokázalo potěšit, byla slova samotného Pána Ježíše, zvláště ta, která on sám o sobě prohlašoval:

„Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ ... „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“ ... „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ Nikdo jiný v historii lidstva nemohl o sobě prohlásit něco takového. Navíc nikdo jiný nezvítězil nad smrtí. Slova z úst takové osoby mají skutečně uklidňující účinek.

První věty známého Heidelberského katechismu odpovídají na otázku, co je jediným potěšením člověka v životě i v smrti. A odpověď zní: „Mým jediným potěšením v životě i v smrti jest, že nejsem sám svůj, ale svého věrného Spasitele Ježíše Krista, který svou drahou krví za všechny mé hříchy dokonale zaplatil, mne ze vší moci zla vykoupil a tak mne ochraňuje ...“

Co je tedy skutečným lékem na strach před smrtí? Její vytěsnění až na okraj současného života? Předdefinování smrti na rychlý a bezbolestný závěr tohoto života v podání zastánců eutanazie? Nebo snad učení, které hlásají učitelé New Age, že není nic lepšího než smrt, protože po smrti každý člověk prožívá stav blaženosti?

Tím jediným skutečným lékem na strach před smrtí je společenství

s Kristem, který zvítězil nejen nad smrtí, ale i nad satanem, jenž smrti vládne. On nás vysvobozuje ze satanova otroctví a také ze strachu před smrtí a dává nám záruku, že i v těchto okamžicích bude s námi.

Ukázka z knihy:

– Štěpán Ruckí –

Je někdo z vás nemocen?, str. 176

PŘEŽÍT SVOU SMRT

J:5,24-29; J:11,25

Lidský život, ať je jakkoliv slavný a krásný, nese v sobě zákon zániku a osten smrti. Každý z nás víme, že jednou budeme umírat. Smrt je veliký majestát, před nímž se staví do pozoru všechno, co je živé. Umírají stejně květiny, jako zvířata a lidé. Není snad jediného člověka, který by během svého života nepřemýšlel o tom, co bude po smrti. Odpovědi na tuto otázku, jak k nim různí lidé docházeli a docházejí, nejsou stejné. A kromě toho, víme jako křesťané, že na tuto otázku odpovídá i Pán Bůh skrze slova Písma svatého. Jednou z takových odpovědí od Boha je i známé slovo apoštola Pavla, že to,

- ♦ *čeho oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, připravil Bůh těm, kteří ho milují. (1K:2,9)*

Tato odpověď otevírá slavný výhled do budoucnosti a naznačuje, jaké to bude na „onom“ světě. Slovy „onen“ svět nazýváme heslovitě to, co bude po smrti. Jenže člověk nerad na smrt myslí a nerad o smrti mluví. Avšak ať je otázka smrti a posmrtného bytí či nebytí jakkoliv nepřijemná, stále zůstává v platnosti, že vztah člověka ke smrti a k věčnosti určuje a poznamenává celý jeho pozemský život. S otázkou smrti a problémů kolem ní je nutno se otevřeně vypořádat. Nejprve si všimneme tří nejpozoruhodnějších odpovědí, jimiž se s otázkami posmrtného bytí či nebytí vypořádají a vyrovnávají přemýšlející lidé, kteří nepřijímají křesťanskou odpověď.

Velmi častá a první odpověď zní, že smrt je absolutní konec lidského života. Dohořím jako svíce a už mne více nebude. Tak odpovídají podle nedávného průzkumu vykonaného ve Velké Británii (1972) povětšinou muži.

Ačkoliv se zdá, že tato odpověď je celkem moderní, je třeba si uvědomit, že je to vlastně odpověď velmi stará. Nevyskytovala se jenom mezi pohany, ale občas i uprostřed starozákonního Izraele, který neměl vždy v otázkách věčného života plné světlo a přejímal některé názory pohanů. Známe na příklad slovo ze staré knihy Jobovy, které mluví o smrti takto:

- ♦ *Neboť již v zemi lehnu. Ježto potom, byť bys i pilně hledal, nebude mne. (Jb 7,21b)*

Sekta židovských saduceů v době, kdy žil Pán Ježíš, se posmívala učení o vzkříšení z mrtvých a hlásala, že smrtí nastává definitivní konec. (Saduceové byli židovskými intelektuály své doby.) Podobně popírali jakýkoliv posmrtný život i pohanští stoikové, kteří pronikavě ovlivňovali myšlení vzdělaných lidí v apoštolské době. Od té doby až do dneška je stále mnoho těch, kdo prohlašují, že smrt je definitivní konec člověka jako jedince a po smrti že není žádná další existence. Jedni to říkají z přesvědčení, druzí s určitou nejistotou, spíše jako přání, aby po smrti raději nic nebylo. Není třeba dodávat, že křesťané se s tímto přesvědčením neztotožňují.

Odpověď druhá je výrazem naděje, že se jednou po smrti všichni zase sejdem v lepším a krásnějším světě, kde už nebude žádného rozloučení, ani žádného utrpení nebo bolesti. Je to jakýsi populární optimismus, který prý podle shora zmíněného průzkumu vyznávají ponejvíce ženy. Stoupenci tohoto názoru přiznávají, že každý člověk má i své chyby. Nikdo není dokonalý. Avšak Pán Bůh prý to ve své dobrotě už nějak zařídí, abychom se „tam nahore“ setkali a aby nám tam bylo vyhrazeno všechno těžké a bolestné, co

48 ZÁPAS O DUŠI

musíme prožívat na tomto světě, který je velmi často jenom „slzavým údolím“. Tento názor vyznávají slova českého básníka J. V. Sládka:

V náruči Boží, odkud jsme vyšli,
všichni se jednou vrátíme zas.
Kdo by se lekal, kdo by se třás?

Zní to na první poslech docela křesťan-
sky. Jenom by bylo třeba vynechat
slovo „všichni“. Křesťan věří v Boží
otcovskou náruč, ale ví, že se všichni
do ní nevrátí. Bible nikde neučí, že by
se všichni lidé setkali po smrti v něja-
kém lepším světě. Proto se ani s tímto
populárním optimismem nemůžeme
ztotožnit. Věříme, že se s mnohými se-
jdeme doma v nebi, ve světě Boží slá-
vy. Ale byl by to neodpovědný klam,
kdybychom touto nadějí ujišťovali
všechny lidi. Z Písma svatého známe
slova Pána Ježíše Krista, že

◆ ... *nenarodí-li se kdo z vody a z du-
cha, nemůže vjíti do království Bo-
žího*. (J 3,5b)

Ale věnujme teď pozornost ještě třetí
odpovědi! Jestliže první názor, že po
smrti není nic, zastávají ponejvíce mu-
ži, a jsou-li vyznavačkami optimistické-
ho názoru, že se kdesi v lepším světě
všichni jednou sejdeme, hlavně ženy,
pak je pozoruhodné, že třetí názor,
který vyznává, že se náš život bude po
smrti ještě v nějaké jiné formě opako-
vat, přijímají velmi často intelektuálové
a mladá generace. Přesvědčení o mož-
nosti opakování života po smrti vyrůstá
z několika naprosto různorodých koře-
nů.

Předně to jsou různá východní ná-
boženství, která od svých prvopočátků
vedla k víře v tak zvanou reinkarnaci, to
jest k víře, že po smrti budu převtělen
do nějaké jiné živé bytosti, že se prostě
moje „já“ nerozplyne, ale že mně bude
dána ještě další možnost nějak žít.
Třeba v jiné formě, ale přece to bude
život. Druhým kořenem je moderní tzv.
psychologie hlubin, která naznačuje, že
člověk se všemi svými schopnosti a
s pronikavostí svého intelektu nemůže
smrtí navždy zaniknout. A třetím koře-

nem jsou zkušenosti narkomanů; ti
svými „cestami“ (trips) do jiných světů
pomáhají nejen žít naději, že tyto jiné,
lepší a různovější formy života existují,
ale vedou k tomu, aby člověk beze
strachu ukončil svůj život sebevraždou,
když se mu nějak znelíbil, a přijal tak
„další šanci“.

Tyto a jim podobné názory, ať jsou
jakkoliv rozšířené, křesťan jednoznač-
ně odmítá. A to proto, že pomíjejí zá-
kladní skutečnost, že život každého
z nás je jednorázová událost, že je to
neopakovatelný dar, který jsem z Boží
ruky přijal. Písmo svaté nepřipouští
možnost, že by měl člověk právo svůj
nepodařený život sebevražednou rukou
dobrovolně ukončit s nadějí, že mu
bude poskytnuta další možnost. Tako-
vá naděje je bludičkou, která hasne
v temnotách. Avšak Písmo svaté zvět-
tuje daleko slavnější řešení. Nepodaře-
ný život, který jsem si svým hříchem a
svými osudnými omyly pokazil, je mož-
né doopravdy ukončit. Ne ovšem sebe-
vraždou, ale pokáním. I pokání je smrt;
ne však smrt tělesná. Je to konec sta-
rého způsobu života, který vypůsobí
Duch svatý, a z něhož se vírou v Pána
Ježíše Krista jako Spasitele rodí nový
život.

Nový zákon se zmiňuje o jednom
muži, který v kritické chvíli svého života
viděl jen jedno východisko, to jest:

◆ *vytrhl meč, aby se zabil*.
(Sk 16,27)

Byl to správce vězení ve Filippis. Apoš-
tol Pavel na něj však zavolał:

◆ *Nečiň sobě nic zlého!* (Sk 16,28)

A pak k tomu dodal:

◆ *Věř v Pána Ježíše Krista, a budeš
spasen ty i dům tvůj*. (Sk 16,31)

I každý z nás, kdo je nad sebou a nad
svým životem nešťasten, může být
spasen. S nepodařeným a pokaženým
životem je třeba jít k Pánu Ježíši Kristu,
který skrze víru dává nový život. Tento
nový život je dáván zde na zemi, ne až
po smrti. Div znovuzrození z Ducha
svatého se děje v době pozemského
života, ne až na druhém břehu věčnosti.

Je tu však něco slavného, co nelze přehlédnout: Nový život, který přijímáme cestou pokání a skrze víru v Pána Ježíše Krista, nekončí tělesnou smrtí, ale trvá až za hranice smrti a hrobu. A tu jsme u toho nejdůležitějšího. Jen skrze víru v Krista, v jeho smrt a vzkříšení, můžeme přežít i svoji vlastní smrt. Jen v Kristu dostáváme život, který nepomíjí, ale trvá na věky. A tím se dostáváme ke klíčovému prohlášení, v němž Pán Ježíš pověděl o posmrtném životě velmi závažná slova, která jsou základem našeho křesťanského vyznání.

◆ *Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude. (J 11,25)*

Nevěříme, že náš život jednou zhasne jako dohořívající svíce a že pak nebude nic. Ani nevěříme, že se jednou všichni, ať žili jakkoliv, shledají v lepším světě, kde už nebude utrpení a bolesti. Odmítáme i názor, že by někomu z lidí byla dána ještě i další možnost se narodit a opakovat drama života. Každý lidský život má jen svoji premiéru; v základě je neopakovatelný. A proto, máme-li jako křesťané povědět, jaký je náš názor na smrt a na posmrtný život, odpovídáme nejraději slovy Pána Ježíše Krista:

◆ *Já jsem vzkříšen i život, kdo věří ve mne, byť pak umřel, živ bude. (J 11,25)*

To bylo slovo, které mělo protnout stíny smrti, které padly na dům betlémské rodiny, když zemřel Lazar, bratr Marty a Marié. Toto slovo může i dnes vnést světlo všude tam, kde se připravují k smrti ti, kdo uvěřili v Pána Ježíše Krista jako svého Spasitele. Každý, kdo takto uvěřil, si smí zpívat:

Ježíš žije, s ním i já.
Smrti, kde tvé strachování?
Ježíš žije! On mi dá
svoji silou zmrtvýchvstání.
On mi světlem přispěje,
v tom je moje naděje

V posledním verši téže písně zpíváme:
Ježíš žije! Nyní jest smrt mi
do života branou.

Nebojím se! On mne vést slíbil
v slávu svrchovanou.

Jezu, řiď mé kročeje!

Ty jsi moje naděje!“

KK 138. Zpívejte si občas tuto píseň všichni, kdo jste už zestárlí a myslíte na konec svého života! A zpívejte ji těm, které navštívíte v jejich nemoci. Smrt není v žádném případě konec. To není tečka za životem. Je to jen dvojtečka, za kterou následuje věčné dověti.

– Kazatel Jan Urban –
Na cestu životem

RUBRIKA ČTENÁŘŮ

✉ K článku ZOD 93 NÁMĚSTEK KRISTŮV – stručně řečeno antikrist (Radovan Hynek): Je pravda, co říká Součkův slovník. Nicméně jedině 4 výskyty slova antikrist (1. a 2. J) zcela jednoznačně určují, že se jedná výhradně o význam „proti“ ve smyslu aktivního popírání synovství Krista. Celý článek je tedy logický nesmysl a zřejmý příklad neobratné exegeze a`la the`se?

– Z. Kaiser –

Vážený bratře,

článek si nekladl za cíl být exegezi. Měl být spíše jazykovou úvahou, která by nás měla inspirovat k přemýšlení o významu slov. V článku se rovněž netvrdí, že by papež měl být typem antikrista, který otevřeně popírá, že Ježíš je Boží Syn (viz 1. a 2. J). Tímto typem antikrista se zabývá v předchozím článku „Kristus kamenem úrazu“ (ZOD 93, str. 5) bratr Pavel Steiger. Netvrdím ani, že by se nějaký budoucí papež nutně musel stát oním Antikristem s velkým A, který přijde před příchodem Pána Ježíše Krista. Takový Antikrist, ač toto slovo není v textu explicitně použito, je prorokován v 2Te 2, 3-4:

◆ *Žádným způsobem se nedejte do nikoho oklamat, protože nenastane, dokud nedojde ke vzpouře proti Bohu a neobjeví se člověk nepra-*

50 ZÁPAS O DUŠI

vosti, Syn zatracení. Ten se postaví na odpor a 'povýší se nade všechno, co má jméno Boží' nebo čemu se vzdává božská pocta. Dokonce 'usedne v chrámu Božím' a bude se vydávat za Boha.

Z verše 2Te 2,4 vyplývá, že by to měl být někdo, kdo usedne v chrámu Božím. Božím chrámem je v době NZ Boží lid, ve kterém přebývá sám Bůh. Zde se bude jednat pravděpodobně o někoho, kdo se bude snažit vyvolat dojem, že jedná na místě Krista. V této souvislosti lze ovšem jen těžko přehlédnout, že úřad papeže strhává pozornost na člověka a odpoutává tak pozornost od pravé hlavy Církve – Ježíše Krista. Tituly papeže náměstek Kristův nebo Svatý otec znějí vysloveně rouhavě. Vždyť Boží Slovo nás učí, že jediným prostředníkem mezi Bohem a lidmi je Ježíš Kristus (viz 1Tm 2,5) a o žádném náměstkovi nehovoří. Boha pak, například v modlitbě Páně, smíme oslovovat Otče. Papež si přisvojil titul Svatý otec, tedy vyšší titul, než jakým oslovujeme Boha! Bible nám rovněž říká, že máme poklekat pouze před Bohem, zatímco papež klidně přihlíží tomu, jak před ním klekají lidé. Podle mého názoru je tak těžké v papežském úřadu nevidět alespoň některé antikristovské prvky ve smyslu 2Te 2,4.

S pozdravem
Radovan Hynek

✉ Milí bratři!

Dostávám pravidelně váš zpravodaj ZOD a pravidelně si jej prohlédnu a většinou i pro orientaci přečtu. Proto mi nešel ani článek z červencového čísla ZODu „Misie nebo mezináboženský dialog“. Je dobře, když upozorňujete na misijní poslání Církve. Ale zápasu o duše neprospívají zkreslené a neúplné informace. Předkládat katolíkům, že misie nahradili dialogem, je zcela mimo. Jen samotná kongregace pro evangelizaci národů provozuje 42.000 škol, 1.600 nemocnic, 6.000 klinik, 780 leprosárií, 12.000 charitativních a so-

ciálních center. Tato zařízení působí v misijních územích a mnohdy je větší na klientů nekřesťanů. Každý čtvrtý nemocný AIDS je ošetřován v katolickém zařízení. Tisíce řádových kněží a sester se věnují přímo misijní činnosti, protože je to jejich posláním, akce Papežského misijního díla v ČR atd. Ale teď k věci samé. CSI má ve svém programu bod „Islamizace Evropy“. Ta je opravdu ohrožena. Vypadá to, že očekáváte od papeže vyhlášení křížové výpravy. Ale doba je jiná a pro nás křesťany náročnější. Velmi doporučuji věnovat pozornost poslednímu Benediktovu vyjádření k dialogu (z jeho dovolené, kdy spatra odpovídal na otázky). Jen stručně:

„Aby vůbec mohl být zahájen je třeba prohloubit svoji víru a její studium“. Musí na nás být poznat, že nese-me světu naději a že z nás vyzařuje. Situace v Evropě, díky našemu vstupu do EU, je hrozná i pro nás. Proto je třeba jednoty, abychom úspěšně čelili hrozbě islamizace. Je bolestné, že mocní tohoto světa nechali Benedikta na holičkách, když kladl vzhledem k islámu alespoň požadavek reciprocity (zastal se ho jen náš Klaus a Anděla Merklová). Moje poslání vidím v povzbuzování bratří a sester k našemu zviditelňování ve společnosti. Prosím, hledejte i svoji parketu a pomozte burcovat konzumismem napadený národ. Pracuji na Zpravodaji, tak alespoň toto.
Zdraví Výkonný ředitel CSI ČR
Ing. Kopečný –

✉ Milí Steigerovi,
úvodem svého dopisu Vás srdečně zdravím a přeji vše dobré od našeho Pána Ježíše Krista. Ačkoliv Vás neznám podle těla, jste mi blízcí a drazí pro vaši práci a lásku k Bohu Spasiteli.

Váš časopis se mi dostal do rukou už před několika lety a dnes můžu říci, že jste mi moc pomohli v mé víře, v hledání pravdy a úžasní jste v tom, že se nevyhýbáte žádnému tématu. Na spoustu svých otázek jsem dostala

ZÁPAS O DUŠI 51

odpověď většinou jen v ZODu. Zvlášť moc se mi líbí, jak Vy, bratře Pavle, řekla bych až bravurně, dokonale a zároveň s pokorou a uctivostí odpovídáte na dopisy, které Vás i urážejí a napadají Vaši víru. Moc Vás v tomto obdivuji. Kdysi jsem Vám poslala krátký dopis s tím, že chci odebrat Váš časopis, ale chtěla bych napsat daleko víc, jen nevím, jestli bych Vás mohla obtěžovat svými otázkami.

Jsem teď v plném invalidním důchodu, mám dost času na studium Písma a vaše ZODY mám všechny schované a stále se k nim vracím. Jsou mi požehnáním. Žel, zatím ve své blízkosti nemám nikoho, s kým bych se dělila o zkušenosti a poznatky ze ZODu ...

Ať Vám Bůh žehná ve Vaší službě, kéž jste mnoha lidem požehnáním skrze Vaši práci. Přeji zdraví, sílu, moudrost a lásku Boží na každý den. Vaše věrná čtenářka

– Hana K., Štítina –

☒ Vážení sourozenci v Pánu Ježíši Kristu,

srdečně vás zdravím a zároveň přeji v osobním životě i ve službě Pánově mnoho požehnaní. Chci vám poděkovat za nové číslo ZODu. Je to úžasný materiál ke studiu, který rozpracováváte a tak vám patří opravdový dík za tuto úžasnou službu, kterou vykonáváte pro všechny ty, kteří chtějí vědět více o Boží vůli, o Jeho nesmírné lásce, kterou nám nabízí v Pánu Ježíši Kristu, ve svém milovaném Synu. Brožurky, které jste mi poslali čtu s velkým zápalom a po přečtení jednou se opět vracím a čtu znovu, takže nechci, aby mi něco uniklo, když se ve chvíli nemohu z různých důvodů soustředit, neboť jak víte, jsem v prostorách věznice Valdice. Bohu patří velký dík, že si vás vyvolil, abyste byli tím, čím jste. Nenechte se různými negativními dopisy strhnout, neboť vaše služba v Pánu vyžaduje velikou

trpělivost, když víte, že všichni se s vámi nebudou sdílet. Rád bych si s někým dopisoval a sdílel se o Božích věcech, hlavně s těmi, kteří by ve mně viděli bratra v Pánu Ježíši Kristu.

Bůh vám žehnej. Váš bratr v Pánu Ježíši Kristu

Vojtěch Siedlarz

PS – 1/A – 104

50711 Valdice u Jičína

☒ Milé sestry a bratři v Kristu!

Počátkem roku jsem vás požádala o zaslání ZODu na mou adresu ve Francii, což funguje už velice dobře. V souvislosti s výdaji prosím, abyste mi sdělili, jakým způsobem vám mohu poslat příspěvek z Francie. ... Jinak děkuji moc za vaše úsilí a práci, kterou vynakládáte na šíření evangelia. Kéž vás Pán provází ve vsí práci a obnovuje každý den vaše síly a Ducha, kterým nás obdaroval ve své milosti! Vaše sestra v Kristu,

– Milena –

NAŠIM ČTENÁŘŮM

Všem dárcům na tiskový fond pro letošní rok děkujeme. Časopis vychází jen díky vaší štědrosti, ale neporkyje skutečné výdaje. Proto jen připomínáme, že pokud si této služby vážíte, prosíme o pomoc. Všem dárcům, kteří potřebují daňové potvrzení rádi vyhovíme.

Slovenským čtenářům oznamujeme, že jejich dary zdaleka nepokrývají vydání a distribuci na Slovensku. Máme značná finanční vydání spojené s překlady, produkcí a vysíláním slovenských pořadů na Radiu Lumen. Prosíme abyste na příspěvky nezapomínali. Neradi bychom tuto požehnanou službu z finančních důvodů omezovali. Děkuje-me za pochopení.

Všem, kdo chtějí starší čísla pro své známé a přátele, rádi zašleme balíček.

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a
případné připomínky adresujte na
<zod@hcjb.cz> nebo:**

HCJB
WORLD
RADIO

Distribuce CZ

**HCJB – ZoD Distribuce
Pavel & Klára Steigerovi
Hošťálkova 1b
169 00 Praha 69 – Břevnov**

**Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou
Variabilní symbol je na Vaší etiketě**

Název účtu:

ZOD – HCJB World Radio

Číslo účtu:

KB Praha 1; Pobočka Pohořelec 22
96538621 / 0100

<http://www.hcjb.cz> nebo <http://www.reformace.cz>

Pokud máte přístup na webové stránky • Sledujte denní zpravodajství
z křesťanského světa • Můžete poslouchat nebo si stáhnout několik
set audio pořadů nejen z produkce HCJB, ale i z produkce TWR •
Přečtěte si všechny ZODY od roku 1989 • Přečtěte si desítky úvah •
Podívejte se na vznikající složku s elektronickými knihami •
Ve složce o Ekvádoru najdete mnoho zajímavostí •
Chystáme pro vás video a další novinky

**HCJB online vysílání na <<http://www.radio7.cz>>
každé pondělí od 8:30 do 9:00**

**HCJB online vysílání na <<http://www.lumen.sk>>
každou neděli od 10:45 do 11:00**

ZÁPAS O DUŠI © vydává ZOD – Zápas o duši, HCJB – World Radio
Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 69

Redaktoři Ing. Pavel a Klára Steigerovi, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 69

Tiskne PBtisk s.r.o., Prokopská 8, 261 01 Příbram VI

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**